

Priloga 1:

 <p>REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT</p> <p>Masarykova cesta 16 1000 Ljubljana Slovenija e-naslov: gp.mizs@gov.si</p>
Številka: 0070-24/2017/101
Ljubljana, 20. 10. 2017
EVA 2017-3330-0025
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: NOVO GRADIVO št. 1 - Predlog Zakona o izobraževanju odraslih (EVA 2017-3330-0025) – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12,21/13, 47/13-ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na ... seji pod točko ... dne sprejela
S K L E P
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o izobraževanju odraslih - redni postopek (EVA 2017-3330-0025) in ga posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije.
Vlada Republike Slovenije mag. Lilijana Kozlovič GENERALNA SEKRETARKA
Priloga: predlog zakona
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica dr. Andreja Barle Lakota, državna sekretarka Elvira Šušmelj, direktorica Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih mag. Katja Dovžak, vodja Sektorja za višje šolstvo in izobraževanje odraslih
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
red. prof. dr. Sonja Kump, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za pedagogiko in andragogiko mag. Andrej Sotošek, Andragoški center Republike Slovenije mag. Peter Beltram, Andragoški center Republike Slovenije
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica dr. Andreja Barle Lakota, državna sekretarka Elvira Šušmelj, direktorica Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih
5. Kratek povzetek gradiva:
Pri pripravi novega Zakona o izobraževanju odraslih smo upoštevali: Belo knjigo o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji iz leta 1995, Resolucijo o nacionalnem programu izobraževanja odraslih 2013-2022 (Uradni list RS, št. 92/07), Strokovne podlage ACS za pripravo osnutka ZIO, rezultate raziskave OECD o spretnosti odraslih PIAAC v Sloveniji 2016,

nastale okoliščine zaradi spremenjenih družbenih razmer in novejših mednarodnih in nacionalnih dokumentov za trajnostni razvoj ter obstoječo prakso. Med cilje zakona sta zato vključena tudi krepitev opolnomočenosti na področju zelenega gospodarstva in za družbeno odgovorno ravnanje.

Opredelitev vsebine javne službe na področju izobraževanja odraslih in vzpostavitve javne mreže javnih organizacij za izobraževanje odraslih sta ključni novosti novega Zakona o izobraževanju odraslih (v nadaljevanju: zakon). Zakon sledi določbam 10. in 11. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16 in 49/16 – popr. in 25/17 – ZVaj) v zvezi z opravljanjem javne službe na področju izobraževanja odraslih in javne mreže javnih organizacij za izobraževanje odraslih. Javna služba na področju izobraževanja odraslih kljub zakonskemu določilu iz leta 1996 ni bila nikoli uveljavljena, zaradi družbenih potreb po vseživljenjskem učenju pa jo je potrebno uveljaviti tudi na tem področju vzgoje in izobraževanja. Vsebina javne službe na področju izobraževanja odraslih obsega program osnovne šole za odrasle in dejavnost svetovanja. Izvajalci so javne organizacije za izobraževanje odraslih, izjemoma je lahko dejavnost svetovanja, ki se izvaja kot javna služba, dodeljena tudi koncesionarjem.

Zakon odpravlja nekatere nejasnosti v povezavi z izobraževanjem za pridobitev izobrazbe, saj je bilo doslej izobraževanje odraslih po programih za pridobitev izobrazbe urejeno z zakoni, ki urejajo ta področja izobraževanja, in z Zakonom o izobraževanju odraslih. Zakon ne posega več na področje izobraževanja za pridobitev izobrazbe, ker je to področje urejeno z zakoni, ki urejajo ta področja izobraževanja (Zakon o gimnazijah, Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju, Zakon o višjem strokovnem izobraževanju). Na ta način se izboljšuje jasnost pristojnosti posameznih področnih zakonov, kateri pa bodo morali v podzakonskih aktih urediti posebnosti, ki se nanašajo na odrasle udeležence izobraževanja. Izjema je Program osnovne šole za odrasle, katerega obseg in vsebina se določata v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo področje osnovnega šolstva, in tem zakonom. Pomeni, da izobraževanje po izobraževalnih programih za odrasle po tem zakonu, razen po Programu osnovne šole za odrasle, ne daje javnoveljavne izobrazbe, niti poklicne niti dodatne kvalifikacije.

Zakon ohranja pravice udeležencev, s tem da imajo udeleženci izobraževanja odraslih, ki se izobražuje po javnoveljavnih programih osnovnošolskega, poklicnega, srednjega, gimnazijskega in višješolskega izobraževanja, pravico do zdravstvenega varstva iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, in pravico do drugih ugodnosti ter pravic v skladu s posebnimi predpisi, če niso v delovnem razmerju, prijavljeni kot brezposelne osebe ali se ne izobražuje v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Zakon omejuje starostno mejo za uveljavljanje pravic do 26. leta starosti. Pravice so udeležencem izobraževanja odraslih lahko priznane na podlagi drugih zakonov (npr. zakoni, ki urejajo zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, prevoze, opravljanje začasnih ali občasnih del).

Glavni namen zakona je z javno službo na področju izobraževanja odraslih in mrežo izvajalcev javne službe vzpostaviti stabilno in predvidljivo finančno okolje za izvajalce javne službe v izobraževanju odraslih, kar bo imelo vpliv na večje vključevanje odraslih v vseživljenjsko izobraževanje in učenje. Izvajanje javne službe v lokalnem okolju je ključnega pomena za to, da se zlasti nižje izobraženim in pripadnikom drugih ciljnih skupin svetuje pri vključevanju v izobraževalne programe za odrasle (Program osnovne šole za odrasle, javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle, neformalni izobraževalni programi za odrasle) in pri nadaljevanju izobraževalne poti, pri vključevanju v postopke ugotavljanja in dokumentiranja znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela ter pri za samostojnem učenju. Razmeščanje programa osnovne šole za odrasle je že vzpostavljeno, izvajanje dejavnosti svetovanja, ki je umeščena v javno službo, pa bo na podlagi zakona postalo stabilno in stalno, kar je za zadovoljevanje potreb prebivalcev v lokalnem okolju izjemnega pomena.

Izvajalci javne službe morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa zakon. Za opravljanje javne službe se organizira javna mreža javnih organizacij za izobraževanje odraslih, ki jo določi minister. Izvajalcem javne službe se zagotavljajo sredstva iz državnega proračuna na podlagi obsega dejavnosti ter standardov in normativov, ki jih določi minister. Sredstva za izvajanje javne službe se izvajalcem javne službe zagotovijo na podlagi sklepa ministra za posamezno proračunsko leto. Iz državnega proračuna se krije stroške za izvajanje javne službe, ki obsegajo sredstva za stroške dela ter izdatke za blago in storitve. Spremljanje izvajanja javne službe poteka na podlagi poročil, ki jih izvajalec javne službe pošilja ministrstvu. Minister izvajalcu s sklepom prepove izvajanje javne službe oziroma koncesionarju odvzame koncesijo, če je v okviru inšpekcijskega nadzora izdana pravnomočna odločba, zaradi katere ta ne more oziroma ne sme izvajati dejavnosti javne službe.

Po zakonu se izvajajo naslednji izobraževalni programi za odrasle:

- javnoveljavni izobraževalni program osnovne šole za odrasle,
- javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavne izobrazbe in

– neformalni izobraževalni programi za odrasle.

Za izvajanje javnoveljavnega izobraževalnega programa osnovne šole za odrasle, ki je javna služba, zakon določa pogoje za izvajalca, vpisne pogoje in vpisni postopek, financiranje, spremljanje izvajanja programa, vpis in izpis, izključitev ter preverjanje, ocenjevanje znanje in priznavanje predhodno pridobljenega znanja. Obseg in vsebina programa osnovne šole za odrasle se določata v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo področje osnovnošolskega izobraževanja, vpis v razvid izvajalcev javnoveljavnih programov vzgoje in izobraževanja pa v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja.

Za izvajanje javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavne izobrazbe, zakon določa vsebine programov, katere se lahko v skladu z letnim programom izobraževanja odraslih lahko še dopolnijo, sestavine, pogoje za izvajalca za vpis v razvid, strokovne delavce, vpis v programe in financiranje.

Za izvajanje neformalnih izobraževalnih programov za odrasle zakon določa vsebine programov in pogoje za izvajalce. Pogoji za izobraževalce v teh programih niso regulirani, ampak so določeni v posameznem neformalnem izobraževalnem programu za odrasle.

Po zakonu se izvajajo naslednje dejavnosti na področju izobraževanja odraslih:

1. svetovalna dejavnost pri:
 - a) vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti,
 - b) vključevanju v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba,
 - c) vključevanju v neformalne izobraževalne programe za odrasle,
 - d) ugotavljanju in dokumentiranju znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela ter
 - e) samostojnem učenju;
2. raziskovalno-razvojne dejavnosti: raziskave, razvoj programov in metod neformalnega izobraževanja, razvoj učnih gradiv, razvoj kadrov, razvoj presojanja in razvijanja kakovosti, razvoj in vzdrževanje informacijskega sistema ter druge razvojne dejavnosti;
3. druge dejavnosti: izmenjava znanj, usklajevanje in izvajanje nacionalno pomembnih nalog v izobraževanju odraslih, aktivnosti pri razvoju in pospeševanju izobraževanja odraslih, mednarodna dejavnost, publicistična dejavnost, informiranje, promocija in druge naloge.

Zakon določa pogoje za izvajalce dejavnosti in pogoje za strokovne delavce, ki izvajajo svetovalno dejavnost, ki se izvaja v okviru javne službe.

Javno organizacijo za izobraževanje odraslih ustanovi samoupravna lokalna skupnost ali več samoupravnih lokalnih skupnosti. Lahko se ustanovi kot javni zavod za izobraževanje odraslih ali organizira kot organizacijska enota drugega javnega zavoda, ki ga je ustanovila samoupravna lokalna skupnost. Javni zavod za izobraževanje odraslih lahko ustanovi tudi država. Zakon ureja organe javnega zavoda za izobraževanje odraslih, sestavo in pristojnosti sveta, pogoje za imenovanje direktorja in pogoje za imenovanje vršilca dolžnosti direktorja, pristojnosti direktorja in postopek razrešitve ter pogoje za imenovane vodje izobraževalnega področja, katerega imenovanje in razrešitev je v pristojnosti direktorja. Organizacijsko enoto za izobraževanje odraslih v okviru drugega javnega zavoda vodi vodja organizacijske enote, ki ga imenuje direktor javnega zavoda.

Strokovna organa v javni organizaciji za izobraževanje odraslih sta andragoški zbor in strokovni aktiv.

Javna organizacija za izobraževanje odraslih v svojem letnem delovnem načrtu določi izvajanje izobraževalnih programov za odrasle po tem zakonu in drugih izobraževalnih programov za pridobitev izobrazbe ter dejavnosti na področju izobraževanja odraslih.

V zakonu se ohranja ureditev, da se javni interes v izobraževanju odraslih določi z nacionalnim programom za izobraževanje odraslih, v katerem se opredelijo tudi programi in dejavnosti ministrstev, ki se izvajajo kot javna služba. Nacionalni program sprejme Državni zbor Republike Slovenije na predlog Vlade Republike Slovenije, praviloma za deset let. Sredstva za uresničevanje javnega interesa se zagotavljajo iz državnega proračuna, proračuna samoupravnih lokalnih skupnosti in drugih virov. Izvajanje nacionalnega programa se določi z letnim programom izobraževanja odraslih, ki ga pripravijo pristojna ministrstva, sprejme pa Vlada Republike Slovenije. Zakon določa uresničevanje javnega interesa tudi na lokalni ravni, in sicer za razvoj in kvaliteto življenja njenih prebivalcev, tako da letni program sprejme samoupravna lokalna skupnost ali več samoupravnih lokalnih skupnosti.

V zakonu se ohranja pomembna vloga Strokovnega sveta za izobraževanju odraslih, ki poda mnenje k predlogu in izvajanju nacionalnega programa izobraževanja odraslih in letnega programa izobraževanja odraslih.

Letni program na državni ravni izvajajo pristojna ministrstva preko javnih razpisov oziroma pozivov, v okviru javne službe in na drug način, če je tako opredeljeno v drugih zakonih.

Temeljna merila za izbor izvajalcev na podlagi javnega razpisa oziroma poziva so opredeljena v zakonu, podrobneje pa jih razčleni in definira javni razpis oziroma poziv, odvisno od namembnosti ciljev, ki jih država na področju izobraževanja odraslih zasleduje. Višino sofinanciranja programov in dejavnosti se določi na podlagi standardov in normativov, ki jih določi minister, če ni z drugimi zakoni določeno drugače.

Financiranje izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti iz državnega proračuna se izvaja v skladu s standardi in normativi, ki jih določi minister ter obsegom izobraževanja oziroma dejavnosti.

V zakonu se ohranjajo pristojnosti Državnega izpitnega centra in drugih organizacij v zvezi z opravljanjem izpitov.

Zakon vpeljuje novosti na področju presojanja in razvijanja kakovosti, ki se izvajata v izobraževalnih programih za odrasle in dejavnostih, ki se financirajo iz javnih sredstev.

V novem gradivu št. 1 je spremenjen 62. člen (dodan je drugi odstavek, ki glede uporabe evidenc in dokumentacije za srednje splošno ter poklicno in strokovno izobraževanje odkazuje na uporabo področne zakonodaje, torej Zakona o gimnazijah in Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju) in dodan nov 82. člen (razveljavi se drugi odstavek 30. člena Zakona o gimnazijah, saj ta določba odkazuje na uporabo določb ZIO, ki pa po novi ureditvi ne ureja več področja evidenc in dokumentacije za formalno srednješolsko izobraževanje odraslih. Področje evidenc in dokumentacije se tako za mladino kot tudi za odrasle ureja v področni zakonodaji, torej v Zakonu o gimnazijah.)

V prilogi 2 je popravljena obrazložitev glede uskladitve z MDDSZ v zvezi z vprašanjem priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev. MIZŠ pojasnjuje, da se ureditev tega vprašanja nanaša na krovni zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja in področni zakoni tega vprašanja ne urejajo. Na vsak način pa pripombo MDDSZ sprejema in bo zadevno problematiko uredil v noveli ZOFVI, ko bo določba usklajena z resornim ministrstvom.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Za področje izobraževanja odraslih, ki ga opredeljuje predlog zakona, se že po sedanji ureditvi namenljajo sredstva iz državnega proračuna. V enakem obsegu se bodo zagotavljala še naprej, spremenil se bo samo način zagotavljanja sredstev za dejavnosti javne službe na področju izobraževanja odraslih.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
MIZŠ	3311-11-0004 – Izvajanje osnovnošolskih programov	667210 – dejavnost osnovnega šolstva	1.350.000,00	1.380.000,00
MIZŠ	3311-11-0084 – Izobraževanje zaposlenih, izvajalci	578010 – izobraževanje brezposelnih	2.164.803,00	2.164.803,00
MIZŠ	3311-11-0012 – Izvajanje dejavnosti izobraževanja odraslih	722910 – dejavnost izobraževanja odraslih	1.654.456,00	1.661.793,00
MIZŠ	3311-11-0012 – Izvajanje dejavnosti izobraževanja odraslih	483110 – tuji jeziki	4.000,00	6.000,00
MIZŠ	3311-11-0012 – Izvajanje dejavnosti izobraževanja odraslih	914010 – mreža javnih zavodov za izobraževanje odraslih	632.466,00	632.466,00
MIZŠ	3311-11-0014 – Urejanje in podpora izobraževanju odraslih	609510 – Andragoški center RS	743.850,00	746.028,00
SKUPAJ			6.549.575,00	6.591.090,00
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	

SKUPAJ		
OBRAZLOŽITEV:		
<p>Sredstva za izvajanje programov in dejavnosti, ki jih določa predlog zakona, so zagotovljena pri proračunskem uporabniku MIZŠ. Manjkajoče pravice porabe niso predvidene, prav tako ne zmanjšanje prihodkov in povečanje prihodkov državnega proračuna.</p> <p>Sredstva za predlagane rešitve v predlogu zakona se bodo zagotovila s prerazporeditvijo sredstev znotraj obstoječih proračunskih postavk in ne bodo presejala dosedanjega obsega sredstev, namenjenih za to področje.</p>		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:		
<p>Zakon neposredno ne bo imel dodatnih finančnih posledic za državni proračun in tudi ne vpliva na druga javno finančna sredstva.</p>		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:		DA
<ul style="list-style-type: none"> – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin. 		
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Skupnosti občin Slovenije SOS: DA, sestanek na MIZŠ – Združenju občin Slovenije ZOS: DA, sestanek na MIZŠ – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA, v javni obravnavi <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> – v celoti, – <u>večinoma</u>, – delno, – niso bili upoštevani. <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani:</p> <p>v javno službo na področju izobraževanja odraslih je vključen le program osnovne šole za odrasle in dejavnost svetovanja v izobraževanju odraslih in ne vsi izobraževalni programi za odrasle.</p>		
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		NE
<p>Za gradivo se predvideva objava na portalu e-Demokracija, zato ga nismo objavili na spletnih straneh ministrstva.</p>		
<p>Gradivo je bilo z namenom sodelovanja z javnostjo objavljeno na e-Demokraciji od 3. 3. 2017 do 3. 4. 2017. https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=8064</p> <p>H gradivu predloga Zakona o izobraževanju odraslih je ministrstvo prejelo pripombe in predloge od:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zveza ljudskih univerz Slovenije, 17. 3. 2017 – Združenje svetovalnih središč Slovenije ZISS, 17. 3. 2017 – Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih, 29. 3. 2017 – dr. Miloš Senčur, sekretar ZMOS – 7. 3. 2017 – Olga Drogenik – 8. 3. 2017 – dr. Zoran Jelenc – 20. 3. 2017 – Andragoško društvo Slovenije – 20. 3. 2017 – Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje – 22. 3. 2017 – ACS – 23. 3. 2017 – Društvo Organizacij za izobraževanje odraslih na srednjih šolah – 24. 3. 2017 – CPI – 28. 3. 2017 – Ministrstvo za kulturo – 29. 3. 2017 – Neznani – 29. 3. 2017 – MOL – 30. 3. 2017 – RIC Novo mesto – 31. 3. 2017 		

- dr. Dejan Hozjan – 31. 3. 2017
- Vesna Milošević Zupančič, e-Študentski Servis – 31. 3. 2017
- ŠOS in DOS – 31. 3. 2017
- SVIZ – 31. 3. 2017
- Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – 3. 4. 2017
- Državni izpitni center – 3. 4. 2017
- Skupina za zagovorništvo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje – 3. 4. 2017
- Svetovalno izobraževalni center (SIC) – 3. 4. 2017
- Zveze društev upokojencev Slovenije – 3. 4. 2017
- Knjižnica Izola – 4. 4. 2017
- Združenja občin Slovenije – 4. 4. 2017
- Združenje izobraževalnih institucij – 4. 4. 2017
- dr. Sabina Jelenc – 21. 3. 2017
- Petra Rozman – 29. 5. 2017
- Nada Žagar – 2. 6. 2017

Pripombe in dopolnitve so se nanašale večinoma na v nadaljevanju navedena področja zakona:

Splošne določbe:

- Zakon o izobraževanju odraslih naj ureja formalno in neformalno izobraževanje odraslih in dejavnosti v podporo izobraževanju odraslih.
- Zakon naj ne ureja izobraževanja za pridobitev kvalifikacij, ki je urejeno v Zakonu o slovenskem ogrodju kvalifikacij (ZSOK), to je: izobrazbe; poklicnih kvalifikacij, ki se izkazujejo s certifikatom o pridobljeni NPK ali drugo listino o zaključenem programu za usposabljanje oziroma izpopolnjevanje, izdano v skladu s predpisi ter dodatnih kvalifikacij, ki se izkazujejo s potrdilom v skladu z zakonom. Prav tako naj zakon ne ureja izobraževanja za pridobitev drugih poklicnih kompetenc, ki se ne uvrščajo v ZSOK.
- V javno službo naj se poleg osnovne šole za odrasle uvrstijo javnoveljavni programi za odrasle, neformalni programi za odrasle, študijski krožki, programi za starejše odrasle, idr.
- Zakon naj kot pogoj za vpis v razvid izvajalcev javnoveljavnih programov vzgoje in izobraževanja določi obvezno izpopolnjevanje strokovnih delavcev.
- Zakon naj javnoveljavne programe za odrasle, ki ne dajejo izobrazbe, uvrsti med dodatne kvalifikacije.
- Zakon naj med javne organizacije za izobraževanje odraslih umesti tudi organizacijske enote za izobraževanje odraslih pri šolah.

Javni interes:

- Namen in cilji se nanašajo na javni interes na področju izobraževanja odraslih, potrebno je uskladiti terminologijo.
- Ohrani naj se sedanji način priprave in sprejemanja letnega programa izobraževanja odraslih.
- Izvajanje izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti v okviru letnega programa izobraževanja odraslih mora biti omogočeno tudi zasebnim organizacijam in društvom, ki izpolnjujejo pogoje.

Status:

- Zakon naj uredi status udeleženca izobraževanja odraslih v formalnem izobraževanju, kot ureja veljavni zakon.

Programi in dejavnosti:

- Zakon naj jasneje opredeli vrste programov in dejavnosti, pogoje za izvajalce, kadrovske in materialne pogoje.
- Neformalnih izobraževalnih programov za odrasle ni potrebno regulirati.

Izpiti in vrednotenje:

- Jasneje naj se opredeli vrednotenje po tem zakonu, saj zakon na področju vrednotenja poklicnih zmožnosti ponavlja rešitve Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju in Zakona o NPK.
- Presoja znanj, spretnosti in veščin ne sodi v postopek dejavnost svetovanja po tem zakonu, saj presojo opravljajo za to usposobljeni strokovnjaki in ustanove na osnovi standardov znanj in spretnosti.
- Jasneje naj se opredeli opravljanje izpitov v izobraževanju odraslih po tem zakonu.

Financiranje:

- Jasneje naj se opredeli financiranje javne službe in določitev vrednosti izobraževalnih programov in dejavnosti.
- Jasneje naj se opredeli finančne obveznosti države (vrste stroškov in standarde in normative) in samoupravne lokalne skupnosti.
- Ustanovitelj javne organizacije za izobraževanje odraslih naj zagotavlja sredstva tudi za materialne stroške za

obratovanje za izvajanje Programa osnovne šole za odrasle ter za prostore in opremo za izvajanje izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti, ki so v javnem interesu ustanovitelja.

Upravljanje:

- Sestava andragoškega zbora naj upošteva posebnosti, ki se nanašajo na različen obseg dela zunanjih sodelavcev v javni organizaciji za izobraževanje odraslih.

Kakovost:

- Potrebno je »zaščititi« udeležence, tako da je z zakonom zagotovljena kakovost pri izvajanju programov in dejavnosti, ki se financirajo iz javnih sredstev, kar naj velja za vsa resorna ministrstva.

Upoštevani so bili naslednji predlogi in pripombe:

- V zakonu se je smiselno popravila terminologija: izobraževalni programi za odrasle po tem zakonu so: program osnovne šole za odrasle, javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle in neformalni izobraževalni programi za odrasle.
- Jasneje je opredeljeno področje, ki ga ureja zakon. Zakon ureja javni interes na področju izobraževanja odraslih v državi in ministrstva, ki so nosilci ukrepov, s katerimi se uresničujejo cilji in kazalniki. Zakon ureja tudi način uresničevanja javnega interesa, in sicer: izvajanje programa osnovne šole za odrasle in dejavnosti svetovanja so vsebina javne službe na področju izobraževanja za odraslih, javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle in neformalni izobraževalni programi za odrasle in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih se izvajajo preko javnih razpisov oziroma pozivov. Druga ministrstva lahko na osnovi drugih zakonov uresničujejo javni interes na svojem področju tudi drugače.
- Zakon pove, da izobraževanje po tem zakonu, razen po programu osnovne šole za odrasle, ne daje javnoveljavne izobrazbe, niti poklicne niti dodatne kvalifikacije. Pridobitev poklicne in dodatne kvalifikacije je urejena z drugimi zakoni.
- Iz zakona je izločeno izobraževanje po programih za pridobitev poklicnih kompetenc, ki se ne uvrščajo v ZSOK, ker je to področje urejeno v Zakonu o poklicnem in strokovnem izobraževanju.
- Po zakonu se lahko izobražuje vsak, ki je izpolnil osnovnošolsko obveznost in želi pridobiti, posodobiti, razširiti in poglobiti svoje znanje ter vsak, ki ni zaključil osnovnošolskega izobraževanja oziroma izpolnil osnovnošolske obveznosti zaradi izjemnih okoliščin, zaradi katerih je bilo ogroženo njegovo življenje ali zdravje (npr.: vojna, naravne nesreče). Pomeni, da se izobražuje lahko vsak, ki je na katerikoli stopnji izstopil iz izobraževanja.
- Zakon ureja pravice udeleženca v izobraževanja odraslih, ki se izobražuje po javnoveljavnih programih osnovnošolskega, poklicnega, srednjega, gimnazijskega in višješolskega izobraževanja. Ta ima pravico do zdravstvenega varstva iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, in pravico do drugih ugodnosti ter pravic v skladu s posebnimi predpisi, če ni v delovnem razmerju, prijavljen kot brezposelna oseba ali se ne izobražuje v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Omenjene pravice je mogoče uveljavljati do dopolnjenega 26. leta starosti.
- Zakon med izvajalce umešča različne izvajalce, ki izpolnjujejo pogoje za izvajanje izobraževalnih programov za odrasle in posameznih dejavnosti po tem zakonu. Zasebne organizacije so lahko izvajalke javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, neformalnih izobraževalnih programov za odrasle in drugih dejavnosti po tem zakonu. Nevladne organizacije pa so lahko izvajalke neformalnih izobraževalnih programov za odrasle in drugih dejavnosti po tem zakonu, s čimer se ohranja dosedanja ureditev. Na osnovi letnega programa za izobraževanje odraslih lahko kandidirajo na javne razpise pristojnih ministrstev, katera v skladu s svojo zakonodajo določijo pogoje in merila za izbor izvajalcev. Pomeni, da se ohranja sedanja praksa.
- Zakon je določil vsebine javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle in neformalnih izobraževalnih programov za odrasle, pri čemer se vsebine lahko na osnovi letnega programa izobraževanja odraslih dopolnijo.
- Za javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle so opredeljeni izobrazbeni pogoji za strokovne delavce, ki spadajo med regulirane poklice. Pogoje za izobraževalce v neformalnih izobraževalnih programih (predavatelji, mentorji, tutorji, animatorji in drugi) določi posamezen program.
- Po zakonu se presojanje in razvijanje kakovosti izvaja v izobraževalnih programih za odrasle in dejavnostih, ki se financirajo iz javnih sredstev.
- V zakonu je ohranjen vodja izobraževalnega področja, vendar ne kot strokovni organ.
- Sestava andragoškega zbora kot strokovnega organa je urejena tako, da se upošteva obseg organiziranega izobraževalnega dela, ki ga izvedejo zunanji sodelavci.
- Vrednotenje je jasneje urejeno, in sicer tako, da se ne prekriva z drugimi zakoni. V okviru javne službe se izvaja dejavnost svetovanja pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela.
- Opravljanje izpitov je v pristojnosti Državnega izpitnega centra in drugih pooblaščenih organizacij na osnovi

zakonodaje.

- Obveznosti ustanovitelja javne organizacije za izobraževanje odraslih so opredeljene.
- Zakon je določil, da se izvaja financiranje iz državnega proračuna v skladu s standardi in normativi ter obsegom izobraževanja. Zakon je določil vrste stroškov, ki se financirajo iz državnega proračuna.

Predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani:

- V zakonu niso upoštevane pripombe, ki se nanašajo na to, da bi zakon urejal formalno in neformalno izobraževanje. Izobraževanje odraslih po programih za pridobitev izobrazbe se ureja v področnih zakonih, ki urejajo izobraževanje za pridobitev izobrazbe, izjema je osnovnošolsko izobraževanje za odrasle, ki je vsebina javne službe v izobraževanju odraslih.
- V javno službo se ne uvrstijo izobraževalni programi za odrasle (npr.: javnoveljavni programi za odrasle, neformalni programi, študijski krožki, programi za starejše odrasle, idr.). Izvajanje javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle in neformalni izobraževalni programi za odrasle ostane predmet javnih razpisov oziroma razmestitev. Izvajalci, ki izpolnjujejo zakonske pogoje, lahko kandidirajo na javnih razpisih, s čimer se ohranja obstoječa praksa in možnost, da je izvajanje programov omogočeno čim širšemu krogu usposobljenih izvajalcev, javnim in zasebnim organizacijam ter društvom.
- Zakon ne ureja organizacijskih enot za izobraževanje odraslih v javnih zavodih, ki jih je ustanovila država.
- Zakon ne uvršča javnoveljavnih programov za odrasle, ki ne dajejo izobrazbe med dodatne kvalifikacije, ker je to v nasprotju z ZSOK.

Gradivo je bilo, poleg tega, da je bilo objavljeno na e-demokraciji, predstavljeno strokovni in zainteresirani javnosti:

- 14. 12. 2016, Koordinacija na področju izobraževanja odraslih, MIZŠ, Ljubljana
- 23. 3. 2017, Koordinacija na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja, MIZŠ, Ljubljana
- 16. 3. 2017, Zveza ljudskih univerz Slovenije, Združenje svetovalnih središč Slovenije, MIZŠ, Ljubljana
- 16. 3. 2017, Združenje srednjih šol, Društvo izobraževanja odraslih pri SŠ, MIZŠ, Ljubljana
- 16. 3. 2017, Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih, MIZŠ, Ljubljana
- 21. 3. 2017, Andragoško društvo Slovenije, Združenje izobraževalnih organizacij GIZ, MIZŠ, Ljubljana
- 21. 3. 2017, predstavniki Univerz, MIZŠ, Ljubljana
- 29. 3. 2017, Letni posvet izobraževanja odraslih 2017, Ljubljana
- 4. 4. 2017, Sestanek Združenje občin Slovenije, Skupnost občin Slovenije, MIZŠ, Ljubljana
- 5. 4. 2017, Posvet ravnateljev srednjih šol, Bled
- 30. 5. 2017, Sestanek z ACS, DIC, CPI, MIZŠ, Ljubljana
- 31. 5. 2017, Sestanek z ACS, DIC, na ACS Šmartinska 134a, Ljubljana
- 26. 5. 2017, Sestanek z organizacijami, združenji, društvi na nacionalni ravni, sindikatom, MIZŠ, Ljubljana
- 29. 5. 2017, Sestanek z Zvezo srednjih šol in dijaških domov Slovenije, Fani Al-Mansour in Jasna Stepišnik, MIZŠ, Ljubljana
- 31. 5. 2017, Sestanek z DIC, ACS, MIZŠ, Ljubljana

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA

dr. Andreja Barle Lakota
državna sekretarka

ZAKON
O IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH – REDNI POSTOPEK

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

Spoznanje, da izobraževanje, ki se konča v mladosti, preprosto ne zadošča več niti posamezniku niti sodobni družbi, je razlog za čedalje večji pomen vseživljenjskega izobraževanja. Enako pomembno kot poklicno je tudi splošno izobraževanje, ki prispeva k razvoju osebnih potencialov, splošni kulturni razgledanosti (razvoj kulturnega in socialnega kapitala) in opolnomoča ljudi za upravljanje razmer lastnega življenja ter za prevzemanje odgovornosti za ustvarjanje in spreminjanje teh, torej tudi za aktivno družbeno in politično sodelovanje (Bela knjiga, str. 35).

Hitro spreminjajoče se razmere, zahtevnost in mnogovrstnost domačih in svetovnih izzivov zahtevajo tudi ustrezno odzivnost izobraževalnega sistema na ravni izobraževanja mladih ter stalnega izobraževanja in usposabljanja odraslih za osebni in socialni razvoj ter potrebe razvoja trga dela.

Najširši globalni odgovor na mnogotere in prepletene izzive ter okvir za razvojne politike prinaša tudi **Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030** (sprejeta septembra 2015), v kateri je izobraževanje samostojen cilj (*»Cilj 4. Vsem enakopravno zagotoviti kakovostno izobrazbo ter spodbujati možnosti vseživljenjskega učenja za vsakogar«*). Trajnostni razvoj kot temeljno načelo priprave in uresničevanja razvojnih politik sprejema tudi Slovenija. Za izvajanje Agende 2030 na področju vzgoje in izobraževanja so ključni dokumenti **Globalni akcijski program vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj** (UNESCO, 2013), ki je zasnovan kot nadgradnja desetletja VITR, **Kažipot** za njegovo izvajanje (UNESCO, 2014) in dokumenti UNECE, **8. ministrske konference Okolje za Evropo** v Batumiju, Gruzija, iz junija 2016 (zlasti ministrska izjava in okvir za prihodnjo implementacijo strategije UNECE VITR), ki so usklajeni z omenjenim globalnim akcijskim programom. V skladu s temi dokumenti je nujno:

- 1) preusmeriti vzgojo in izobraževanje ter učenje na način, da ima vsakdo priložnost pridobiti znanja, spretnosti, vrednote in stališča, ki ga opolnomočijo za prispevanje k trajnostnemu razvoju,
- 2) okrepiti izobraževanje in učenje v vseh agendah, programih in aktivnostih, ki podpirajo trajnostni razvoj, torej vseh preostalih 16 ciljev iz Agende 2030.

Na nacionalni ravni sta izobraževanje in usposabljanje za zeleno gospodarstvo kot pomembna politika trajnostnega razvoja že vključena v Okvirni program za prehod v zeleno gospodarstvo (Vlada RS, oktober 2015).

Zaradi nespornih neposrednih in posrednih učinkov, ki jih prinaša izobraževanje, je v javnem interesu, da si prebivalci pridobijo čim višjo stopnjo izobrazbe in dosežejo čim višjo raven veščin, spretnosti in temeljnih zmožnosti. Zato je Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor RS) na področju izobraževanja odraslih sprejel nacionalni program, s katerim je določil, kako bo v dogovorjenem časovnem obdobju razporejal sredstva državnega proračuna. Pri tem so v središču pozornosti ranljive ciljne skupine prebivalcev, ki so v dokumentu tudi opredeljene.

Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (ReNPIO13–20) (Uradni list RS, št. 90/2013) zajema izobraževanje, izpopolnjevanje, usposabljanje in učenje oseb, ki so izpolnile osnovnošolsko obveznost. Pri pridobivanju javnoveljavne izobrazbe se omejuje na douniverzitetno izobraževanje, tj. izobraževanje odraslih po programih osnovnošolskega, poklicnega, srednjega strokovnega, gimnazijskega in višjega strokovnega izobraževanja. ReNPIO13–20 opredeljuje nacionalno politiko izobraževanja odraslih, hkrati pa je podlaga za konkretno načrtovanje na ravni države v obliki letnih programov izobraževanja odraslih (v nadaljnjem besedilu: LPIO), ki jih za vsako posamezno leto sprejema Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS). Uresničevanje ReNPIO13–20 je v pristojnosti resornih ministrstev, ki so odgovorna za izobraževanje odraslih in so jim za ta namen dodeljena nacionalna sredstva, dopolnjena s sredstvi iz Evropskega socialnega sklada. Nosilni ministrstvi v ReNPIO13–20 za usmerjanje politike izobraževanja odraslih, oblikovanje instrumentov in zagotovitev javnih sredstev sta ministrstvo, pristojno za izobraževanje, in ministrstvo, pristojno za delo. ReNPIO13–20 usmerja politiko izobraževanja odraslih na nacionalni ravni in prispeva k sistemskemu urejanju področja, vključno s stabilnim financiranjem, določanjem prednostnih področij in vsebinskih nalog za razvoj izobraževanja odraslih. Prispevek k lažjemu udejanjanju vizije in ciljev ReNPIO13–20 je nov zakon o izobraževanju odraslih, ki vzpostavlja javno službo v izobraževanju odraslih.

Odločitev za nov zakon o izobraževanju odraslih temelji na naslednjih dejstvih:

Današnje izobraževanje odraslih je bilo osnovano na ciljih Bele knjige o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji iz leta 1995 (v nadaljevanju: Bela knjiga iz leta 1995). Leta 1996 je bil v paketu šolske zakonodaje sprejet tudi Zakon o izobraževanju odraslih. Programske rešitve so sledile izhodiščem, ki jih je na predlog kurikularnih komisij in nacionalnega kurikularnega sveta sprejel pristojni strokovni svet.

Priprave na prenovu Zakona o izobraževanju odraslih potekajo že več let. Evalvacije programskih rešitev je izvedel Andragoški center Slovenije (ACS), ki je že leta 2008 je pripravil dokument **Strokovne podlage za pripravo osnutka ZIO¹**, kmalu zatem so bile pripravljene podlage za **Belo knjigo o vzgoji in izobraževanju (2011)²**, leta 2015 je ACS pripravil nove **Strokovne podlage za prenovu področnega in krovnega zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja³**. Podlage za zakonske spremembe so tudi v naslednjih evalvacijah in strokovnih gradivih: **Evalvacija programa osnove šole za odrasle⁴**, **predlogi za sistemske ureditve središč po letu 2013⁵**, **krajše poročilo o izvajanju dejavnosti središč ISIO v letu 2015⁶**, **evalvacija javno veljavnih programov za odrasle in programov usposabljanja strokovnih delavcev⁷**.

Zakon o izobraževanju odraslih (v nadaljnjem besedilu: ZIO, Uradni list RS, št. 110/06) v splošnih določbah opredeljuje, da se izobraževanje odraslih po programih osnovnošolskega, poklicnega, srednjega strokovnega, gimnazijskega in višjega strokovnega izobraževanja ureja z zakoni, ki urejajo ta področja, in z ZIO. Taka določba, ki izobraževanje za pridobitev izobrazbe ureja v dveh področnih zakonih, povzroča v praksi težave.

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (v nadaljnjem besedilu: ZOFVI, Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 – ZVaj) v 10. členu določa, da se opravljanje javne službe na področju izobraževanja odraslih uredi z zakonom, kar pa se od leta 1996 v zakonu ni uredilo, kar pomeni, da le področje izobraževanja odraslih nima vzpostavljene javne službe.

Sprememba 11. člena ZOFVI iz leta 2016 je končno utemeljila oblikovanje javne mreže javnih organizacij za izobraževanje odraslih, ki odraslim omogoča dokončanje osnovne šole, vključitev v javno veljavne izobraževalne programe za odrasle in izvajanje svetovanja za področje odraslih. Zaradi vzpostavljene zakonske podlage v ZOFVI bo novi zakon o izobraževanju odraslih opredelil javno službo v izobraževanju odraslih in mrežo javnih organizacij za izobraževanje odraslih, ki bodo izvajale javno službo.

1.1 Podatki in analize

Vključenost v vseživljenjsko učenje:

Primerjave podatkov s ciljnim vrednostmi, ki si jih je Evropska unija (EU) postavila na področju vseživljenjskega učenja (VŽU) do leta 2020, so za Slovenijo skrb vzbujajoče predvsem pri kazalniku Vključenost odraslih, starih 25–64 let, v vse oblike VŽU. Še leta 2010 je bila vrednost tega kazalnika za Slovenijo (16,2 %) nad ciljno vrednostjo EU (15 %), do let 2015 in 2016 pa je postopoma padla na 11,9 %. Kljub vsem pomislekom o verodostojnosti metode in relevantnosti tovrstnega merjenja ima padajoči trend vsekakor pomembno sporočilo: odrasli Slovenci se premalo organizirano učimo.

Raziskava spretnosti odraslih PIAAC v Sloveniji leta 2016⁸:

Vrednosti kazalnikov, s katerimi se lahko primerjamo s svetom, je ponudila mednarodna raziskava PIAAC. Razen pri ozkem segmentu mlajših odraslih, ki se šolajo, smo se pri vseh kategorijah merjenih vrednosti znašli pod povprečjem OECD. **Kar četrtnina odraslih Slovencev ne premore najosnovnejših veščin za reševanje najpreprostejših nalog na različnih področjih pismenosti.**

Ključni poudarki raziskave PIAAC:

- Odrasli v Sloveniji v povprečju dosegajo nižje rezultate od povprečja OECD na področju besedilnih in matematičnih spretnosti ter reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih.
- Približno eden od štirih odraslih v Sloveniji ima nižje besedilne in matematične spretnosti ter spretnosti reševanja problemov, kar je nekoliko slabše od povprečja OECD.
- Razlike med doseženimi rezultati so pri odraslih v Sloveniji večje od povprečja v državah OECD.
- Pri odraslih v Sloveniji se kažejo precejšnje razlike pri uspešnosti glede na starost, izobrazbo in družbeno okolje.
- Dosežki odraslih na področju besedilnih spretnosti so se v zadnjih dveh desetletjih opazno izboljšali.
- Merjene spretnosti delavcev v Sloveniji se dobro ujemajo z delom, ki ga opravljajo.

¹ http://arhiv.acs.si/porocila/Strokovne_podlage_za_pripravo_osnutka_zakona_o_izobrazevanju_odraslih.pdf.

² http://pefprints.pef.uni-lj.si/1195/1/bela_knjiga_2011.pdf; od 370. strani.

³ http://arhiv.acs.si/ZIO/ZIO_strokovne_podlage_24122015.pdf.

⁴ http://arhiv.acs.si/porocila/Evalvacija_Osnovne_sole_za_odrasle.pdf.

⁵ http://arhiv.acs.si/porocila/Sistemsko_umescanje_ISIO_januar_2014.pdf.

⁶ http://arhiv.acs.si/porocila/povzetek_spremljanja_2015.pdf.

⁷ <http://www.acs.si/index.cgi?m=51&id=241>.

⁸ <http://www.oecd.org/skills/piaac/Skills-Matter-Slovenia-Slovenian-Version.pdf>

- Tako kot v drugih državah OECD ima tudi v Sloveniji višja raven besedilnih in matematičnih spretnosti pozitiven vpliv na vključenost v delovno silo in višino plačila ter na številne neekonomske dejavnike, kot so zaupanje drugim, politična učinkovitost, prostovoljno delo in lastna ocena zdravja.

Odrasli, stari od 16 do 65 let, v Sloveniji imajo na področju besedilnih in matematičnih spretnosti ter reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih v povprečju nižje dosežke od povprečja OECD.

Približno 5,6 % odraslih je doseglo najvišje ravni besedilnih spretnosti (4. in 5. raven), kar je precej manj od povprečja vseh odraslih iz sodelujočih držav OECD, ki je 10,6 %. Na 4. ravni so odrasli sposobni povezati, interpretirati in sintetizirati informacije iz daljših besedil, ki vsebujejo pogojne oziroma nasprotujoče si informacije, kompleksno sklepajo in uporabijo splošno znanje, pogoste so pogojne informacije, moteče informacije so na videz enake kot prave (podrobnejši opis spretnosti na posamezni ravni je naveden na koncu tega poročila).

Približno 31,2 % odraslih je doseglo 3. raven besedilnih spretnosti, kar je nekoliko manj od povprečja vseh odraslih iz sodelujočih držav OECD, ki je 35,4 %. Odrasli, ki so dosegli to raven, razumejo in se pravilno odzovejo na zgoščena in daljša besedila, v katerih so pogosto nasprotujoče si informacije, znajo prepoznati, interpretirati in ovrednotiti eno ali več informacij, pogosto sklepajo, izluščijo pomen in zanemarijo nebitveno.

Približno 8,6 % odraslih je doseglo 4. ali 5. raven matematičnih spretnosti, kar je manj od povprečja vseh sodelujočih držav OECD, ki je 11,3 %. Na 4. ravni odrasli razumejo širok razpon kompleksnih, abstraktnih matematičnih informacij. **Približno 30,8 % odraslih je doseglo 3. raven matematičnih spretnosti,** kar je blizu povprečja držav OECD, ki je 31,8 %. Na tej ravni imajo odrasli dober občutek za številke in prostor, sposobni so prepoznati in uporabljati matematične odnose, vzorce in deleže, izražene v besedni ali številski obliki, in znajo interpretirati in izvajati osnovne analize podatkov in statističnih podatkov v besedilih, tabelah in grafih.

Čeprav odrasli v Sloveniji dosegajo primerljive absolutne vrednosti na področju besedilnih (v povprečju 256 točk) in matematičnih (258 točk) spretnosti, se v primerjavi s povprečjem OECD bolje odrežejo na področju matematičnih (6 točk pod povprečjem OECD) kot besedilnih spretnosti (14 točk pod povprečjem OECD).

Približno 3,7 % odraslih je doseglo najvišjo, tj. 3. raven pri reševanju problemov v tehnološko bogatih okoljih (povprečje OECD je 5,8 %). Odrasli na 3. ravni so sposobni opravljati naloge, ki vključujejo več računalniških aplikacij in veliko korakov, pri katerih sta potrebna povezovanje in sklepanje.

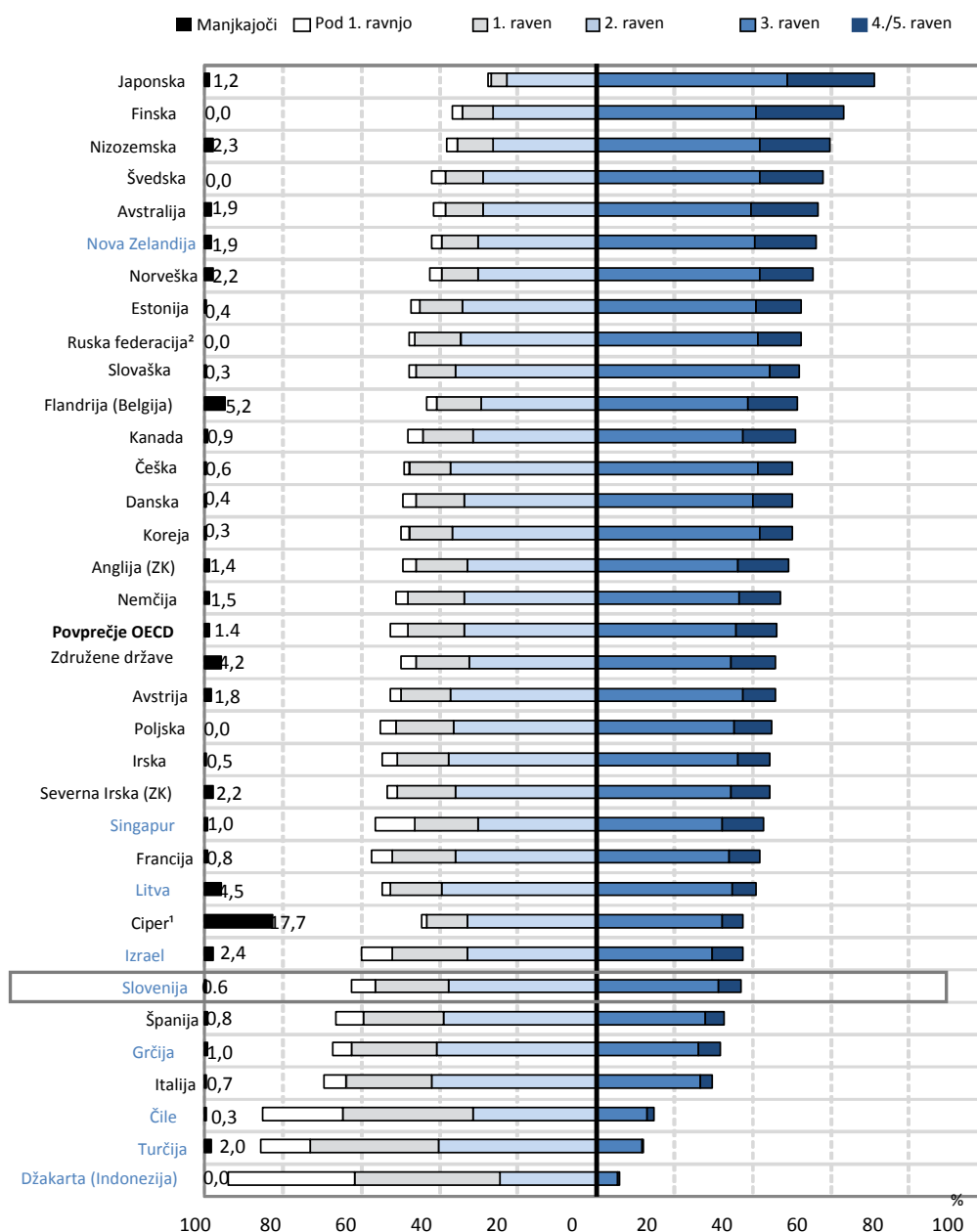
Približno eden od petih odraslih (21,6 %) je dosegel 2. raven pri reševanju problemov, povprečje OECD pa je 25,7 %. Na 2. ravni so odrasli sposobni reševati probleme, ki vključujejo malo računalniških aplikacij ter zahtevajo veliko korakov in operatorjev, da bi rešili problem.

Približno eden od štirih odraslih v Sloveniji ima nižje besedilne in matematične spretnosti ter spretnosti reševanja problemov.

Približno 24,9 % odraslih je doseglo 1. ali manj kot 1. raven besedilnih spretnosti (kar je večji delež, kot je povprečje OECD: 18,9 %) **in 25,8 % jih je doseglo 1. ali manj kot 1. raven matematičnih spretnosti** (kar je nekoliko večji delež, kot je povprečje OECD: 22,7 %). Na 1. ravni besedilnih spretnosti so odrasli sposobni prebrati kratka besedila o znanih temah in najti eno točno določeno informacijo, ki je po obliki in vsebini enaka vprašanju oziroma navodilu. Glede matematičnih spretnosti so odrasli na 1. ravni sposobni opraviti osnovne matematične postopke v konkretnih kontekstih, kjer je malo motečih informacij, potreben je en sam korak, ki vključuje štetje, razvrščanje, osnovne aritmetične operacije in razumevanje preprostih odstotkov.

Približno 18,4 % odraslih v Sloveniji (v primerjavi s 14,6 % vseh odraslih v sodelujočih državah) **je izjavilo, da nimajo nobenih predhodnih izkušenj z računalniki oziroma osnovnih računalniških znanj; okrog 49,2 % jih je doseglo rezultate na 1. ravni ali pod njo pri reševanju problemov v tehnološko bogatih okoljih** (v primerjavi s povprečjem OECD, ki je 42,9 %). Na 1. ravni so odrasli sposobni uporabljati le splošno razširjene in znane tehnološke aplikacije, kot so za e-pošto in spletne brskalnike, ter reševati probleme, ki vključujejo malo korakov, preprosto sklepanje in malo ali nič navigacije med aplikacijami. Približno 6,3 % odraslih v Sloveniji (povprečje v državah OECD je 9,6 %) se ni odločilo za računalniško testiranje.

Slika 1
Besedilne spretnosti odraslih
 Delež odraslih po ravneh na področju besedilnih spretnosti

1. Opomba Turčije:

Informacije v tem dokumentu, ki omenjajo Ciper, se nanašajo na južni del otoka. Na otoku ni enotne oblasti, ki bi zastopala tako turške kot grške Ciprčane. Turčija priznava Turško republiko Severni Ciper (TRSC). Dokler se pod okriljem Združenih narodov ne najde trajna in nepristranska rešitev, bo Turčija vztrajala pri svojem stališču v zvezi s ciprskim vprašanjem. Opomba držav članic Evropske unije, ki so članice OECD in Evropske unije: Republiko Ciper priznavajo vse članice Združenih narodov z izjemo Turčije. Informacije v tem dokumentu se nanašajo na področje, ki je pod dejanskim nadzorom vlade Republike Ciper.

2. Vzorec Ruske federacije ne vključuje populacije moskovske mestne občine.

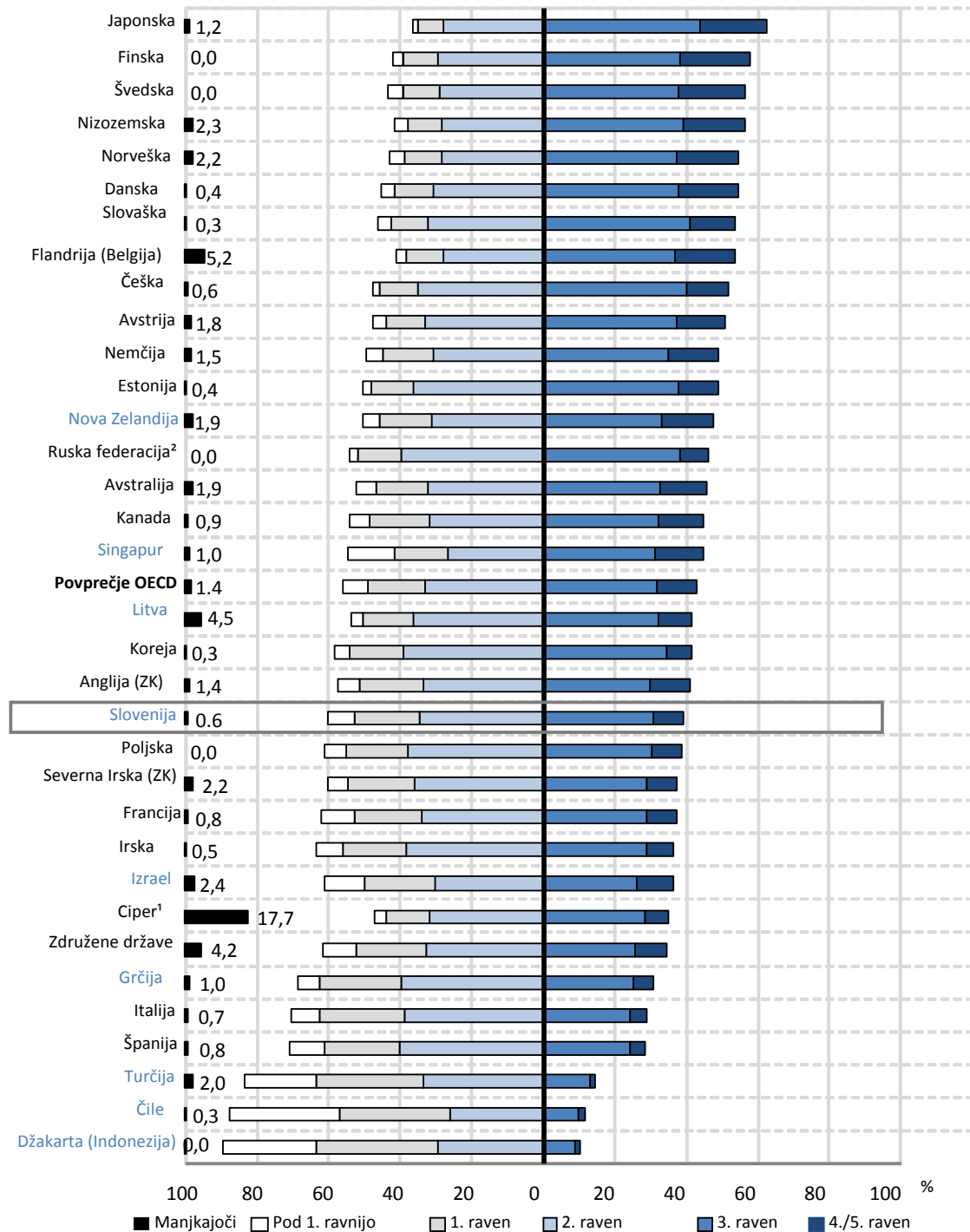
Opomba: Odrasli v kategoriji Manjkajoči niso bili sposobni podati dovolj osnovnih podatkov za določitev ravni spretnosti zaradi jezikovnih oziroma učnih težav ali motenj v duševnem razvoju (s pismenostjo povezan neodgovor).

Države in gospodarstva so navedeni v padajočem vrstnem redu glede na skupni delež odraslih, ki so dosegli 3. in 4./5. raven.

Vir: Raziskava spretnosti odraslih (PIAAC) (2012, 2015), tabela A2.1 (<http://dx.doi.org/10.1787/888933366458>)

Slika 2
Matematične spretnosti odraslih

Delež odraslih, starih od 16 do 65 let, po ravneh in državah

1. Glej opombo 1 pod sliko 1.

2. Vzorec Ruske federacije ne vključuje populacije moskovske mestne občine.

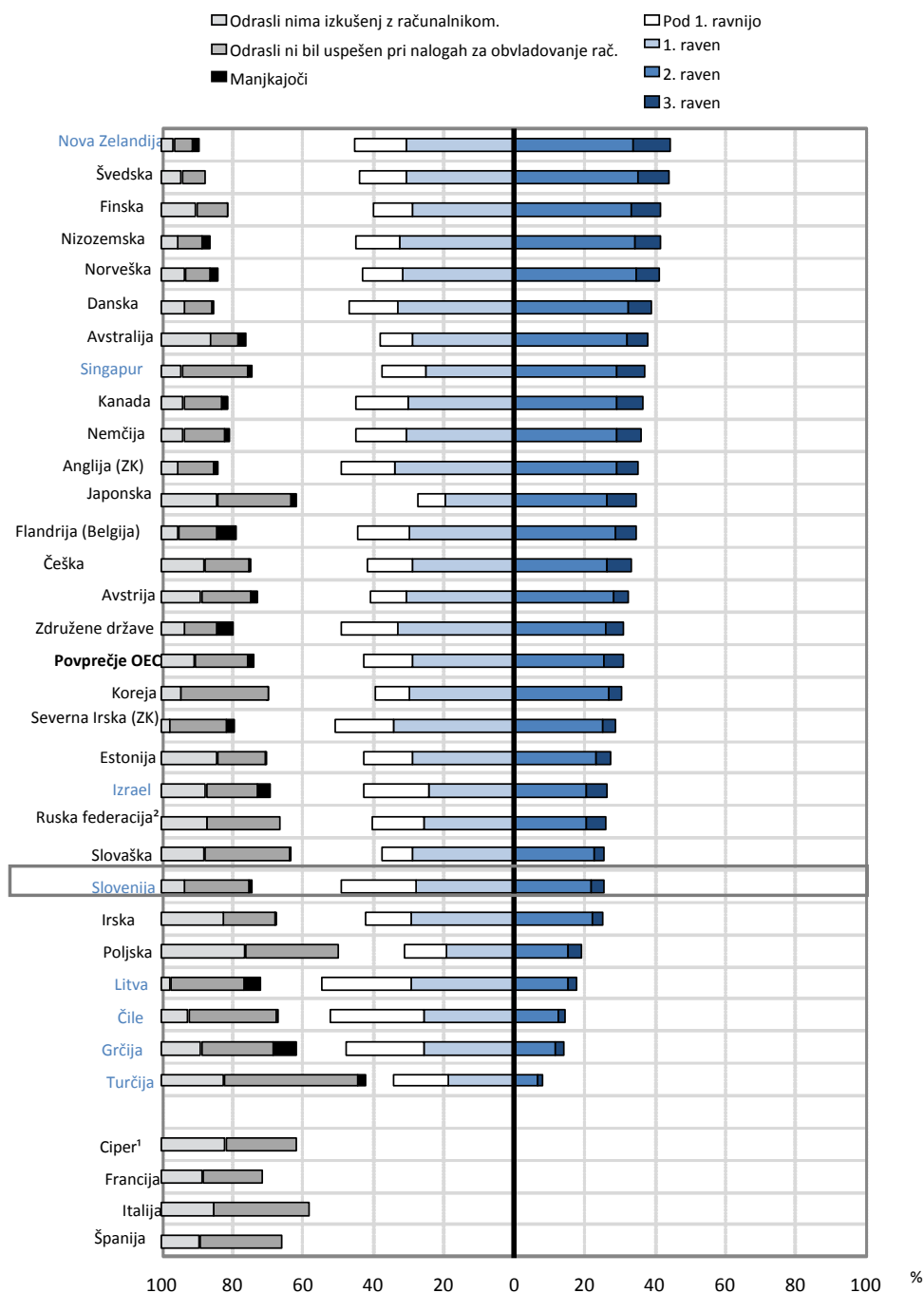
Opomba: Odrasli v kategoriji Manjkajoči niso bili sposobni podati dovolj osnovnih podatkov za določitev ravni spretnosti zaradi jezikovnih oziroma učnih težav ali motenj v duševnem razvoju (s pismenostjo povezan odgovor).

Države so navedene v padajočem vrstnem redu glede na skupni delež odraslih, ki so dosegli 3. in 4./5. raven.

Vir: Raziskava spretnosti odraslih (PIAAC) (2012, 2015), tabela A2.4 (<http://dx.doi.org/10.1787/888933366458>)

Slika 3
Uspešnost odraslih pri reševanju problemov v tehnološko bogatih okoljih

Delež odraslih, starih od 16 do 65 let, po ravneh

1. Glej opombo 1 pod sliko 1.

2. Vzorec Ruske federacije ne vključuje populacije moskovske mestne občine.

Opomba: Odrasli v kategoriji Manjkajoči niso bili sposobni podati dovolj osnovnih podatkov za določitev stopnje spretnosti zaradi jezikovnih oziroma učnih težav ali motenj v duševnem razvoju (s pismenostjo povezan odgovor). Ta kategorija vključuje tudi odrasle, ki zaradi tehničnih težav z računalnikom niso mogli končati testiranja reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih.

Ciper¹, Džakarta (Indonezija), Francija, Italija in Španija niso sodelovali pri preverjanju reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih. Rezultati za Džakarto (Indonezija) niso prikazani, saj je bilo testiranje izvedeno le na papirju.

Države so navedene v padajočem vrstnem redu glede na skupni delež odraslih, ki so dosegli 2. in 3. raven.

Vir: Raziskava spretnosti odraslih (PIAAC) (2012, 2015), tabela A2.6 (<http://dx.doi.org/10.1787/888933366458>)

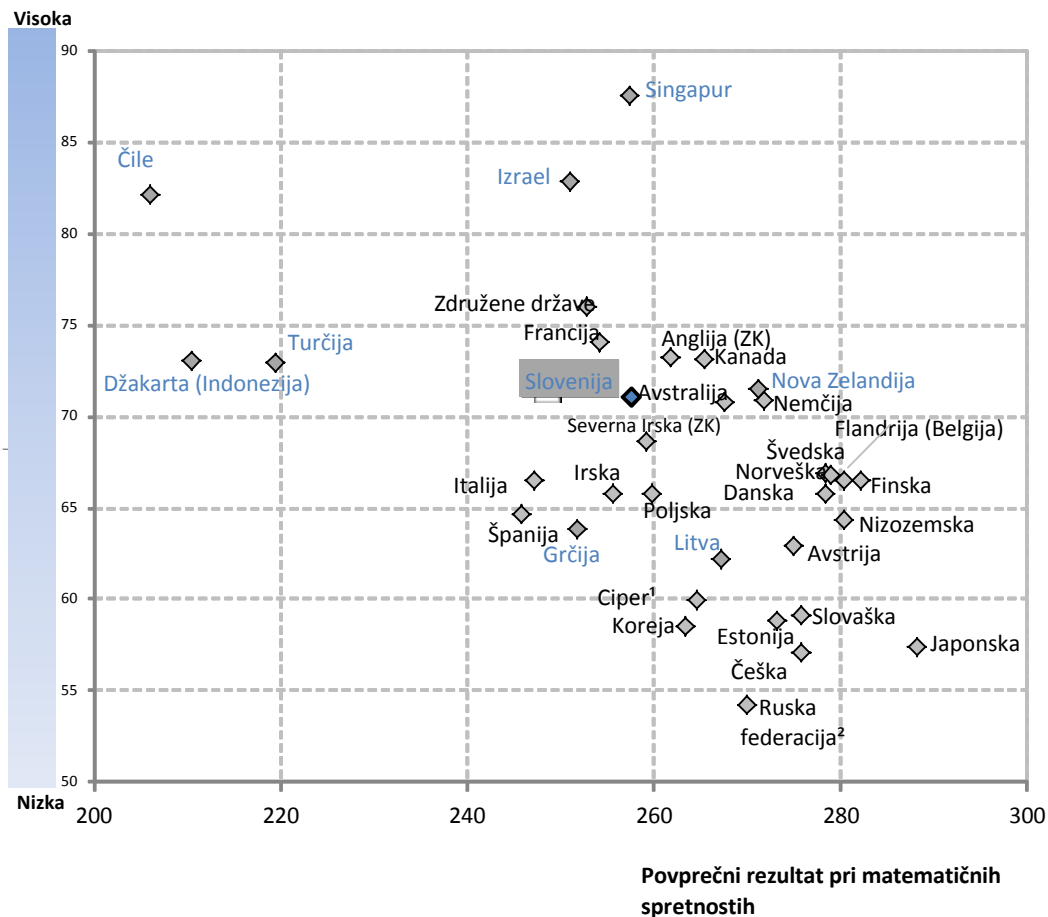
Razlike med dosežki so pri odraslih v Sloveniji večje od povprečja v državah OECD.

V Sloveniji je razlika med odraslimi v 75. percentilu (odrasli, ki so dosegli boljše rezultate kot 75 % testiranih) in tistimi v 25. percentilu (odrasli, ki so dosegli boljše rezultate kot 25 % testiranih) je 64,7 točke na testu, povprečna razlika v OECD pa je 61,7 točke na testu.

Tudi razlika v točkah na testu za matematične spretnosti je večja od povprečja sodelujočih članic OECD, in sicer znaša 71,1 točke razlike med odraslimi v 75. in 25. percentilu, v primerjavi s povprečno razliko v OECD, ki je 67,7 točke.

Slika 4
Povprečje in porazdeljenost rezultatov matematičnih spretnosti

Povezanost med povprečnim rezultatom pri matematičnih spretnostih in variabilnostjo

1. Glej opombo 1 pod sliko 1.

2. Vzorec Ruske federacije ne vključuje populacije moskovske mestne občine.

Opomba: Za določanje variabilnosti je bila uporabljena razdalja med kvartili (tretji kvartil minus prvi kvartil).

Vir: Raziskava spretnosti odraslih (PIAAC) (2012, 2015), tabela A2.5 (<http://dx.doi.org/10.1787/888933366458>)

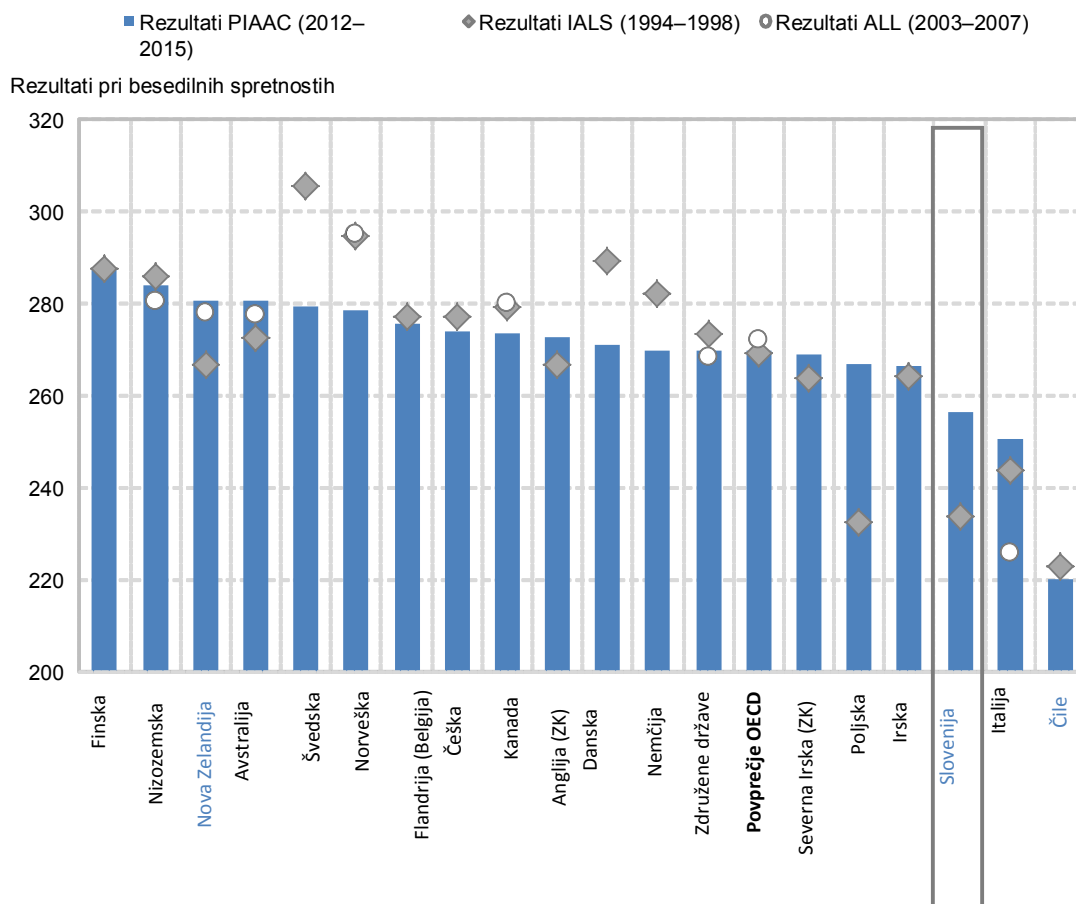
Rezultati testiranja besedilnih spretnosti odraslih so se v zadnjih dveh desetletjih opazno izboljšali.

Primerjave rezultatov mednarodne raziskave o pismenosti odraslih (IALS) in raziskave spretnosti odraslih kažejo, da so se povprečni dosežki odraslih pri besedilnih spretnostih med letoma 1998 in 2014 pri preverjanju izboljšali za 23 točk. To Slovenijo postavlja na drugo mesto (prvega zaseda Poljska) po izboljšanju besedilnih spretnosti med 19 državami, za katere obstajajo primerljivi podatki. Analiza rezultatov glede na starostne skupine (glej spodaj) kaže, da lahko to izboljšanje pripišemo čedalje boljšemu obvladovanju spretnosti med mlajšimi starostnimi skupinami v primerjavi s starejšimi starostnimi skupinami, tako glede na absolutne rezultate kot v primerjavi z istimi starostnimi skupinami v drugih državah OECD.

Slika 5

Spremembe rezultatov besedilnih spretnosti med raziskavami IALS, ALL in PIAAC

Povprečni rezultat besedilnih spretnosti v mednarodni raziskavi pismenosti odraslih (IALS), raziskavi pismenosti in življenjskih spretnosti (ALL) in v raziskavi spretnosti odraslih (PIAAC)

Države so razvrščene v padajočem vrstnem redu glede na povprečni rezultat v raziskavi spretnosti odraslih (PIAAC).

Vir: Raziskava spretnosti odraslih (PIAAC) (2012, 2015), mednarodna raziskava pismenosti odraslih (IALS) in raziskava pismenosti in življenjskih spretnosti (ALL), glej tabelo A2.10 (<http://dx.doi.org/10.1787/888933366458>).

Tujejezični priseljenci so mnogo manj uspešni pri besedilnih in matematičnih spretnostih kot rojeni v Sloveniji in slovensko govoreči priseljenci.

Po pričakovanjih imajo v vseh državah in gospodarstvih priseljenci, ki ne govorijo jezika države, običajno nižje dosežke pri besedilnih spretnostih kot tisti, ki so rojeni v državi, in priseljenci, ki od rojstva govorijo jezik, v katerem je bilo izvedeno preverjanje. Upoštevati je treba, da so tako med priseljenci in rojenimi v državi velike razlike v obvladovanju spretnosti. Te razlike odsevajo spremembe v obsegu in sestavi toka priseljencev v posamezne države ter vpliv jezikovnih in integracijskih politik.

Razlika v besedilnih spretnostih med tujejezičnimi priseljenci in rojenimi v Sloveniji je 31 točk, kar je blizu povprečja 30 točk v državah OECD. Razlika v matematičnih spretnostih med tema skupinama je 42 točk, kar je precej več kot povprečna razlika v OECD: 30 točk. Tako rojeni v Sloveniji kot tujejezični priseljenci v Sloveniji so se odrezali slabše od primerljivih skupin v

drugih sodelujočih državah OECD. Pri besedilnih spretnostih so rojeni v Sloveniji dosegli 11 točk manj od povprečja OECD za rojene v državi, tujejezični priseljenci v Sloveniji pa so dosegli 12 točk manj od povprečja OECD za tujejezične priseljence.

Kažejo se precejšnje razlike v dosežkih glede na starost, izobrazbo in družbeno okolje.

V Sloveniji tako kot v drugih državah obstajajo precejšnje razlike v dosežkih v povezavi s socialno-demografskimi značilnostmi, kot so starost, priseljenko ozadje, stopnja izobrazbe in družbenoekonomski položaj.

Razlike, povezane z doseženo stopnjo izobrazbe, so v Sloveniji še posebej velike. Odrasli (stari 25–65 let) z doseženo višjo oziroma visoko stopnjo izobrazbe so dosegli za 68 točk višje rezultate pri besedilnih spretnostih in za 85 točk višje rezultate pri matematičnih spretnostih kot odrasli, ki niso končali srednješolske izobrazbe. Za primerjavo: povprečna razlika v državah OECD je 61 točk za besedilne in 71 točk za matematične spretnosti.

V državah, ki so sodelovale v raziskavi, so dosežki najvišji v starostni skupini 25–34 let, najnižji dosežki pa so običajno pri odraslih, starih 55–64 let. Tako stanje kažejo tudi rezultati v Sloveniji, saj 25- do 35-letniki najbolje obvladujejo besedilne spretnosti, 55- do 65-letniki pa najslabše. Starejši Slovenci pri besedilnih spretnostih dosegajo precej nižje rezultate (235 točk) kot njihovi vrstniki v drugih sodelujočih državah OECD (250 točk). Mlajši Slovenci (stari 25–34 let) so se pri besedilnih spretnostih odrezali slabše kot njihovi vrstniki v drugih državah OECD (270 točk v Sloveniji v primerjavi s povprečjem OECD, ki je 279 točk), pri matematičnih spretnostih pa so dosegli podoben rezultat (273 točk v Sloveniji v primerjavi z 274 točkami, ki so povprečje OECD za to starostno skupino).

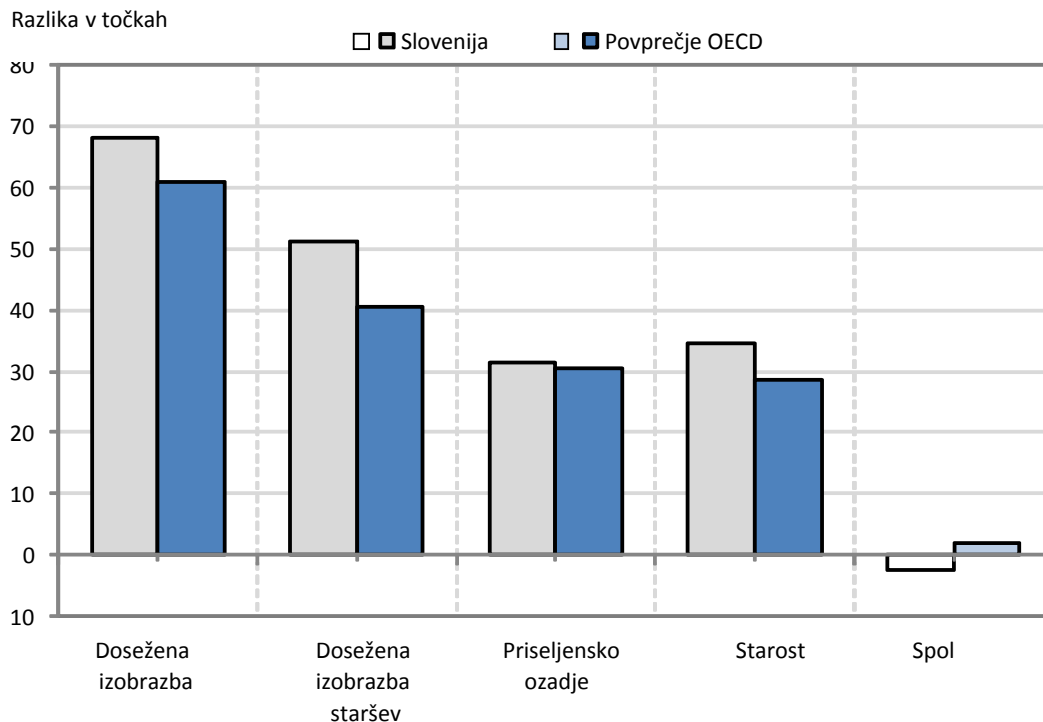
V povprečju v sodelujočih državah ni pomembnih razlik v dosežkih pri besedilnih spretnostih pri ženskah in moških, vendar moški dosegajo nekoliko višje rezultate pri matematičnih spretnostih. V Sloveniji je razlika med spoloma pri matematičnih spretnostih 4,7 točke v korist moških, kar je precej manj od povprečne razlike v državah OECD, ki je 12,2 točke. Slovenci in Slovenke so dosegli primerljive rezultate pri reševanju problemov v tehnološko bogatih okoljih.

V Sloveniji je izobrazba staršev tesneje povezana z uspešnostjo kot v večini drugih sodelujočih držav in gospodarstev. Odrasli z vsaj enim staršem z univerzitetno izobrazbo so v povprečju dosegli 51 točk več pri besedilnih spretnostih kot odrasli, pri katerih nobeden od staršev ni dosegel srednješolske izobrazbe. Ta razlika je občutno večja od povprečne razlike v državah OECD, ki je 40 točk. Pri matematičnih spretnostih je razlika med tema skupinama 59 točk (povprečna razlika v OECD pa je 43 točk). Dosežena izobrazba staršev ima še večji vpliv na uspešno reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih. Pri odraslih, katerih starši niso dosegli srednješolske izobrazbe, je precej verjetneje (36 %), da bodo imeli malo oziroma nič računalniških spretnosti kot pri odraslih z vsaj enim staršem z doseženo višjo in visoko stopnjo izobrazbe (3,6 %). Ob tem je le 7,6 % odraslih z nizkoizobraženimi starši doseglo najvišji dve ravni spretnosti na tem področju, v primerjavi s 54,1 % odraslih z visokoizobraženimi starši.

Slika 6

Sinteza razlik v dosežkih pri besedilnih spretnostih glede na socialno-demografske značilnosti

Razlike pri rezultatih besedilnih spretnosti med kontrastivnimi kategorijami po socialno-demografskih skupinah

Opomba: Statistično pomembne razlike so označene s temnejšo barvo. Ocene kažejo razliko med obema povprečjema za vsako kontrastivno skupino. Razlike so: višja ali visoka minus manj kot srednješolska (dosežena izobrazba), vsaj en starš z doseženo višjo ali visoko minus nobeden od staršev nima srednješolske (dosežena izobrazba staršev), rojen državljan in materni govorec minus rojen na tujem in tujejezičen (imigrantsko ozadje) ter starost 25–34 let minus starost 55–65 let.

Vir: Raziskava spretnosti odraslih (PIAAC) (2012, 2015), tabele A3.2 (L), A3.5 (L), A3.9 (L), A3.12 (L) in A3.14 (L) (<http://dx.doi.org/10.1787/888933366463>).

Merjene spretnosti delavcev v Sloveniji se dobro ujemajo z delom, ki ga opravljajo.

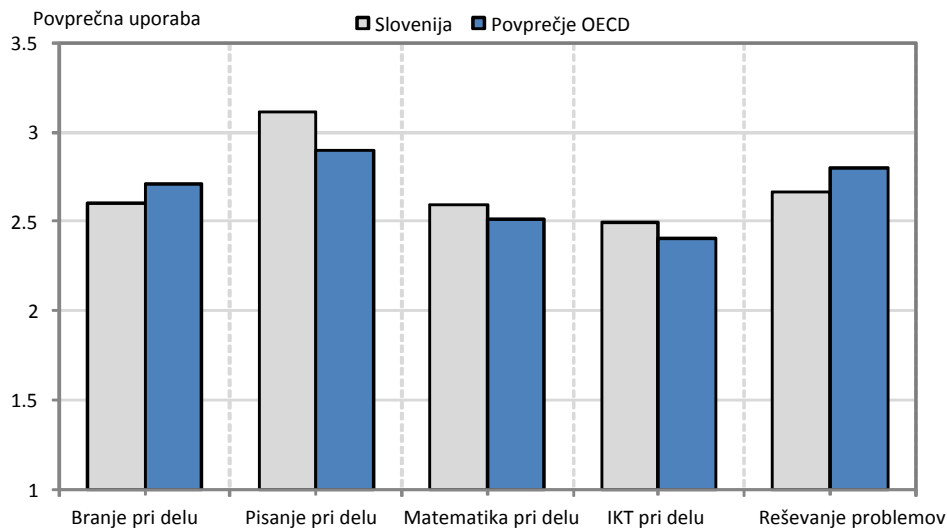
V raziskavi so bile zbrane tudi informacije o tem, kako pogosto odrasli na delovnem mestu uporabljajo spretnosti za obdelavo informacij in razne generične spretnosti.

Odrasli v Sloveniji pri delu berejo, pišejo, uporabljajo matematiko, rešujejo probleme in uporabljajo računalnike enako pogosto, kot to v povprečju počnejo odrasli v vseh sodelujočih državah OECD. Delež delavcev, katerih bralne spretnosti se ujemajo z bralnimi zahtevami njihovega dela (88 %), je primerljiv s povprečjem v državah OECD.

Rezultati za Slovenijo kažejo, da približno 10 % delavcev bolje obvlada besedilne spretnosti, kot to zahteva njihovo delo (preusposobljeni), približno 2 % delavcev pa besedilne spretnosti obvlada slabše, kot je zahtevano (premalo usposobljeni). Podobno je 11 % delavcev preusposobljenih in približno 3 % premalo usposobljenih na področju matematičnih spretnosti.

Slika 7
Uporaba spretnosti za obdelavo informacij na delovnem mestu

Povprečna uporaba spretnosti, delovno aktivno prebivalstvo, staro 16–65 let

Opomba: Za branje, pisanje, matematiko in IKT-spretnosti so kazalniki uporabe spretnosti lestvice od 1, ki pomeni nikoli, do 5, ki pomeni vsak dan. Uporaba spretnosti za reševanje problemov je bila določena glede na odgovore na vprašanje »Kako pogosto običajno naletite na kompleksnejše probleme, pri katerih porabite vsaj 30 minut, da najdete dobro rešitev?«. Možni odgovori so bili od 1 do 5.

Vir: Raziskava spretnosti odraslih (PIAAC) (2012, 2015), tabela A4.1 (<http://dx.doi.org/10.1787/888933366479>).

Tako v Sloveniji kot v drugih državah OECD dobro obvladovanje besedilnih in matematičnih spretnosti pozitivno vpliva na vključenost v delovno silo in na višino plačila.

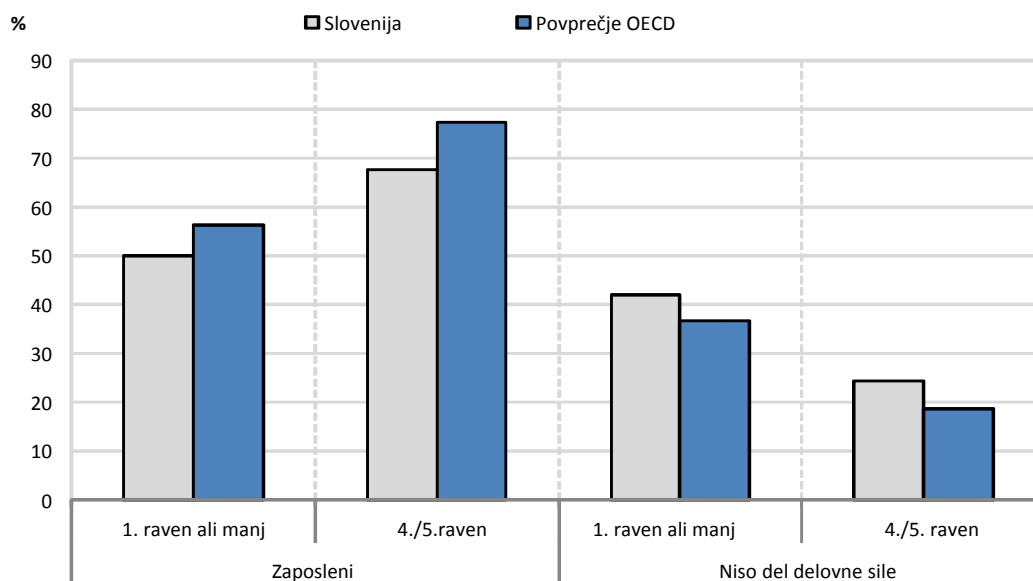
V vseh sodelujočih državah in gospodarstvih podatki kažejo, da je za odrasle z višjo stopnjo obvladovanja besedilnih in matematičnih spretnosti ter reševanja problemov v visokotehnoloških družbah v povprečju verjetneje, da bodo sodelovali na trgu dela in bili zaposleni, in manj verjetno, da bodo brezposelni, kot za odrasle z nižjo stopnjo obvladovanja spretnosti.

Približno 67,7 % testiranih prebivalcev Slovenije, ki so dosegli 4. ali 5. stopnjo pri besedilnih spretnostih, je zaposlenih, v primerjavi z le 50,1 % tistih, ki so dosegli 1. ali manj kot 1. stopnjo. Delež zaposlenih odraslih z dobrimi rezultati je v Sloveniji manjši od povprečja v sodelujočih državah OECD. Delež slovenskih odraslih z dobrimi rezultati, ki niso del delovne sile (24,2 %), je mnogo manjši od deleža odraslih s slabimi rezultati, ki niso del delovne sile (41,9 %).

Slika 8

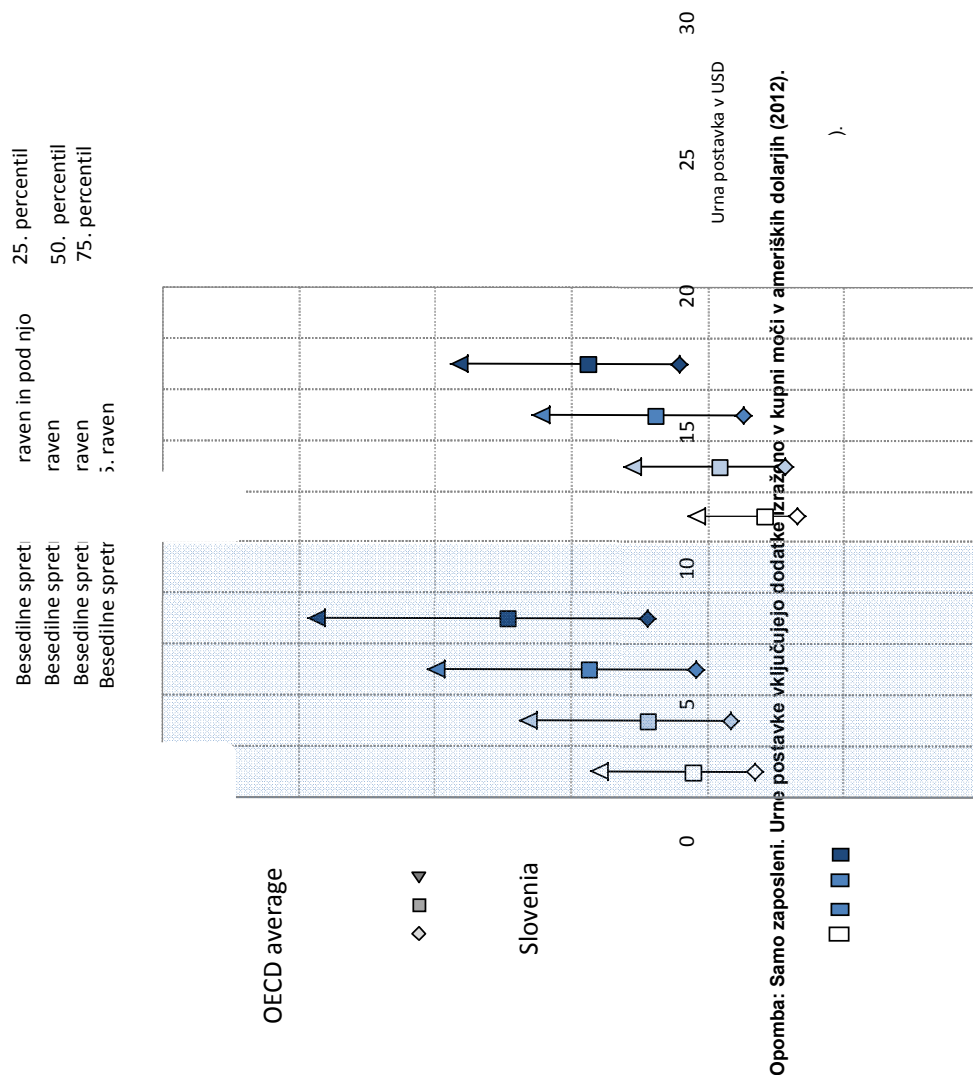
Zaposlitveni status glede na raven spretnosti

Delež zaposlenih odraslih in odraslih, ki niso del delovne sile

Vir: Raziskava spretnosti odraslih (PIAAC) (2012, 2015).

Obvladovanje spretnosti za obdelavo informacij ima večji vpliv na višino plače kot na zaposlenost. **V Sloveniji je povprečna urna postavka delavcev, ki so dosegli 4. ali 5. raven besedilnih spretnosti, skoraj dvakrat večja od povprečne urne postavke delavcev, ki so dosegli 1. ali nižjo raven (14,4 USD v primerjavi s 7,9 USD).** Toda upoštevati moramo, da se višina zaslužka odraslih na isti ravni dosežkov spretnosti močno razlikuje, kar povzroča prekrivanje pri razporeditvi višine plačila glede na raven spretnosti. Tako na primer dobro plačan delavec z dosežki na 2. ravni pri besedilnih spretnostih v Sloveniji v povprečju zasluži precej več kot slabo plačan delavec z dosežki na 4. ali 5. ravni.

Razmeroma močna povezava med besedilnimi spretnostmi in negospodarskimi dejavniki, kot so na primer zaupanje drugim, politična učinkovitost, prostovoljno delo in lastna ocena zdravja, je bila opažena tako v Sloveniji kot na splošno v državah OECD.

V Sloveniji odrasli z višjimi dosežki pri besedilnih spretnostih (4. ali 5. raven) trikrat pogosteje od odraslih z dosežki na 1. ravni ali pod njo (24,7 % v primerjavi s 7,6 %) poročajo, da zaupajo drugim. Razlika v družbenem zaupanju med tistimi z visokimi in tistimi z nizkimi dosežki pri besedilnih spretnostih je v državah OECD v povprečju manjša kot v Sloveniji: 29,1 % v primerjavi s 13,0 %. Ob tem odrasli z visokimi rezultati v Sloveniji in v povprečju v OECD dvakrat pogosteje od odraslih z nizkimi rezultati (21,0 % v primerjavi z 9,6 %) verjamejo, da lahko vplivajo na politične procese (politična učinkovitost).

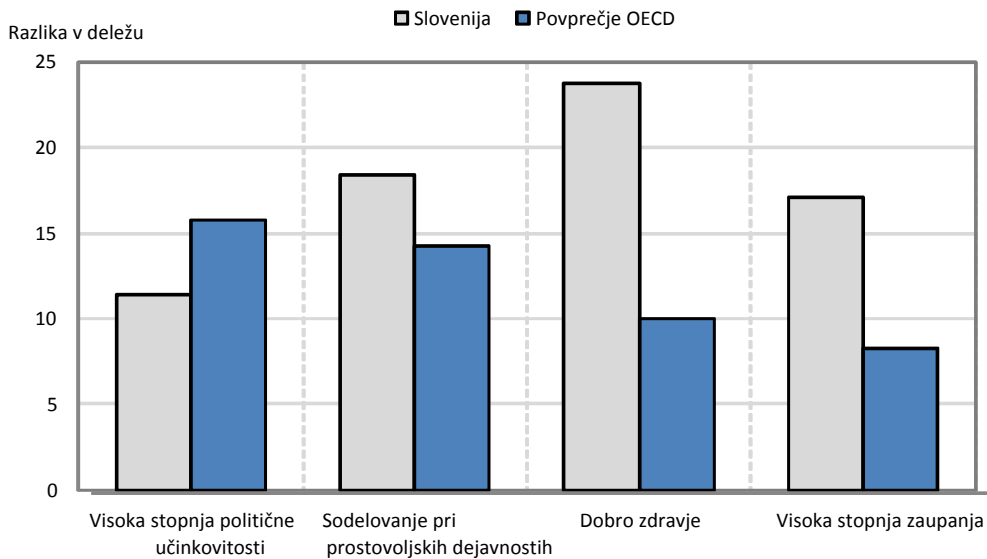
Prostovoljstvo je med odraslimi z zelo dobrimi rezultati veliko pogostejše (44,9 %) kot med odraslimi s slabimi rezultati (26,5 %).

Tudi lastna ocena zdravja je povezana z obvladovanjem besedilnih spretnosti. Približno 94,4 % odraslih v Sloveniji, ki zelo dobro obvladajo besedilne spretnosti, je navedlo, da je njihovo zdravstveno stanje odlično, v primerjavi s 70,7 % odraslih, ki slabo obvladajo besedilne spretnosti. Ta rezultat se ujema z opažanji v drugih sodelujočih državah OECD, saj je v povprečju 90,7 % odraslih z zelo dobrimi rezultati in 68,7 % odraslih s slabimi rezultati poročalo o odličnem zdravstvenem stanju.

Slika 10

Besedilne spretnosti in pozitivni družbeni učinki

Razlika med deležema odraslih z visokimi rezultati (4./5. raven) in odraslih z nizkimi rezultati (1. raven ali manj), ki so poročali o visoki stopnji zaupanja in politične učinkovitosti, dobrem oziroma odličnem zdravju in prostovoljstvu

Opomba: Vse razlike so statistično pomembne.

Vir: Raziskava spretnosti odraslih (PIAAC) (2012, 2015), tabela A5.14 (L) (<http://dx.doi.org/10.1787/888933366489>).

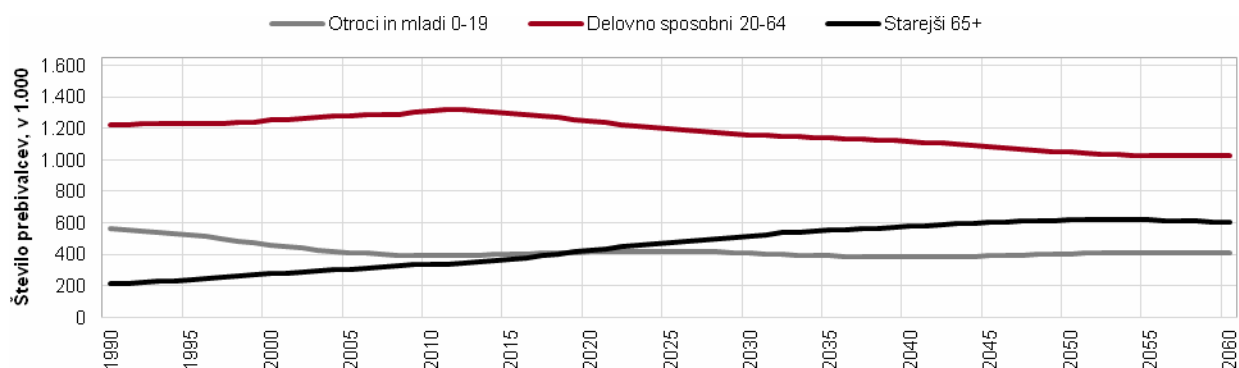
Demografske projekcije:

Demografske projekcije kažejo za Slovenijo izrazit trend staranja. Podaljšanje življenjske dobe in s tem nujno povezano podaljševanje delovne dobe ustvarjata raznovrstne izzive, s katerimi se bo moralo močno spoprijeti področje izobraževanja odraslih: prekvalifikacije, organizirano, zunajšolsko pridobivanje temeljnih zmožnosti, vrednotenje in potrjevanje neformalno pridobljenih znanj in veščin, medgeneracijsko in skupnostno učenje, usmerjanje poklicnih in osebnostnih karier, ozaveščanje o okoljski problematiki in pomenu trajnostnega razvoja, ozaveščanje in učenje o strpnosti in sprejemanju drugačnosti ipd. Vse to so področja, ki jih brez vpeljevanja sistemskih novosti ne bo mogoče obvladovati in urejati.

Slovenija se, podobno kot večina razvitih držav, spopada s spremembami starostne strukture prebivalstva. Opredeljujeta jih predvsem zmanjševanje števila delovno sposobnih in povečevanje števila starejših. **Po osnovnem scenariju projekcij prebivalstva EUROPOP2013⁹ bo v Sloveniji leta 2060 skoraj 30 % prebivalcev starejših od 65 let.** Proces staranja prebivalstva, s katerim se že spoprijemamo, bo pri nas intenzivnejši kot v drugih državah EU. Projekcije so povezane s tveganji uresničitve njihovih ključnih predpostavk (gibanje števila rojstev, smrti in neto priselitev), vendar na neizogibnost staranja prebivalstva v Sloveniji kažejo vsi demografski scenariji (Demografske spremembe ter njihove ekonomske in socialne posledice, UMAR 2016).

⁹ Projekcije pripravlja Eurostat v sodelovanju z nacionalnimi statističnimi uradi.

Slika 1: Gibanje števila prebivalcev po starostnih skupinah

Vir: SURS, Eurostat.

Takšna gibanja se bodo odražala i) na trgu dela in v izobraževanju, ii) v javnih izdatkih za sisteme socialne zaščite, (iii) v vključenosti starejših v družbo in iv) v kakovosti življenja starejših.

Zmanjševanje števila delovno sposobnih bo v naslednjih desetih letih postalo omejitveni dejavnik za gospodarsko rast. Demografske spremembe že zmanjšujejo ponudbo delovne sile. Stopnja aktivnosti odraslih je v Sloveniji med višjimi v EU, pri mladih in starejših pa sta stopnji podpovprečni. Podpovprečna stopnja delovne aktivnosti mladih (starih 20–29 let) je posledica nadpovprečno visoke stopnje njihove vključenosti v izobraževanje. Strukturna neskladja pa pogosto ne omogočajo njihovega hitrega prehoda iz izobraževanja v zaposlitev. Delovna aktivnost med starejšimi (stari 55–64 let) je med najnižjimi v EU, kar je predvsem odraz zgodnjega upokojevanja zaradi nizke zahtevane starosti ob doseganju polne pokojninske dobe. K njej prispevajo tudi (i) nerazvito upravljanje različnih starostnih skupin v podjetjih, (ii) nezadostno prilagajanje delovnih pogojev starejši delovni sili, (iii) aktivna politika zaposlovanja in politika izobraževanja, ki ne spodbujata vseživljenjskega učenja starejših in jim ne zagotavljata ustreznih veščin, (iv) nezadostne spodbude za ostajanje v aktivnosti.

Sredstva:

Za izobraževanje odraslih je bilo leta 2016 iz državnega proračuna namenjenih 38,759.667,84 EUR, iz sredstev samoupravnih lokalnih skupnosti pa 1,363.757,00 EUR.

Sklep

Zakon ureja:

- javni interes na področju izobraževanja odraslih in
- način uresničevanja javnega interesa na področju izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih.

Z izobraževanjem po izobraževalnih programih za odrasle v skladu s tem zakonom, razen po programu osnovne šole za odrasle, se ne pridobi javnoveljavna izobrazba ne poklicna ali dodatna kvalifikacija. Izobraževanje odraslih po programih poklicnega, srednjega strokovnega, gimnazijskega, višjega strokovnega in visokošolskega izobraževanja se ureja z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo ta področja.

Izobraževalni programi za odrasle po zakonu so:

- javnoveljavni izobraževalni program osnovne šole za odrasle, po katerem se pridobi javnoveljavna izobrazba,
- javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba, in
- neformalni izobraževalni programi za odrasle.

Dejavnosti na področju izobraževanja odraslih po zakonu so:

- svetovalna dejavnost pri:
 - vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti,
 - vključevanju v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba,
 - vključevanju v neformalne izobraževalne programe za odrasle,
 - ugotavljanju in dokumentiranju znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela, ter
 - samostojnem učenju;

- raziskovalno-razvojne dejavnosti: raziskave, razvoj programov in metod neformalnega izobraževanja, razvoj učnih gradiv, razvoj kadrov, razvoj presojanja in razvijanja kakovosti, razvoj in vzdrževanje informacijskega sistema in druge razvojne dejavnosti;
- druge dejavnosti: izmenjava znanja in druge oblike učenja, usklajevanje in izvajanje nacionalno pomembnih nalog v izobraževanju odraslih, aktivnosti pri razvoju in pospeševanju izobraževanja odraslih, mednarodna dejavnost, publicistična dejavnost, obveščanje, promocija in druge naloge.

Zakon določa pogoje za izvajanje izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih.

Javno organizacijo za izobraževanje odraslih ustanovi lokalna skupnost ali več lokalnih skupnosti. Lahko se ustanovi kot javni zavod za izobraževanje odraslih ali organizira kot organizacijska enota drugega javnega zavoda, ki ga je ustanovila lokalna skupnost.

Javni interes v izobraževanju odraslih se na podlagi načel in ciljev zakona opredeli z nacionalnim programom za izobraževanje odraslih, ki ga sprejme Državni zbor RS. Poročilo o izvajanju nacionalnega programa Vlada Republike Slovenije predloži v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije v vmesnem obdobju trajanja nacionalnega in po izteku obdobja veljavnosti. Izvajanje nacionalnega programa se določi z letnim programom izobraževanja odraslih, ki ga pripravijo pristojna ministrstva, sprejme Vlada Republike Slovenije, izvajajo pa pristojna ministrstva prek javnih razpisov oziroma javnih pozivov, v okviru javne službe in na drug način na podlagi zakona. Ohranja se pomembna vloga strokovnega sveta za izobraževanje odraslih pri obravnavi in oblikovanju mnenja k predlogu in poročil nacionalnega programa in letnega programa izobraževanja odraslih. Uresničevanje javnega interesa se izvaja tudi na lokalni ravni. Samoupravna lokalna skupnost ali več lokalnih skupnosti sprejme letni program izobraževanja odraslih.

Zakon uvaja javno službo na področju izobraževanja odraslih in mrežo izvajalcev javne službe. Stabilno in predvidljivo finančno okolje, ki ga bodo imeli izvajalci javne službe pri izobraževanju odraslih, bo imelo vpliv na večje vključevanje odraslih v vseživljenjsko izobraževanje in učenje ter na kakovost življenja prebivalcev v lokalnem okolju.

Vsebina javne službe na področju izobraževanja odraslih sta program osnovne šole za odrasle in svetovalna dejavnost pri:

- vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti,
- vključevanju v javnoeljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoeljavna izobrazba,
- vključevanju v neformalne izobraževalne programe za odrasle,
- ugotavljanju in dokumentiranju znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela, ter
- samostojnem učenju.

Javno mrežo javnih organizacij za izobraževanje odraslih sestavljajo izvajalci javne službe, in sicer tako, da pokriva celotno območje Republike Slovenije. Izvajalcem javne službe se zagotavljajo sredstva iz državnega proračuna na podlagi sklepa ministra o določitvi izvajalcev javne službe, obsega dejavnosti ter standardov in normativov.

Opravljanje izpitov je v pristojnosti Državnega izpitnega centra in drugih pooblaščenih organizacij na podlagi zakona.

Notranje in zunanje presojanje in razvijanje kakovosti se izvajata v izobraževalnih programih za odrasle in dejavnostih, ki se financirajo iz javnih sredstev.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj zakona je uresničevanje javnega interesa na področju izobraževanja odraslih, ki zasleduje naslednje cilje:

1. omogočati dostop do kakovostnih izobraževalnih in učnih možnosti,
2. omogočati pridobivanje splošnih in poklicnih zmožnosti za osebno rast, aktivno delovanje v skupnosti in na trgu dela,
3. krepiti opolnomočenost za demokratično sodelovanje v družbenih procesih in za družbeno odgovorno ravnanje,
4. krepiti opolnomočenost na področju trajnostnega razvoja, zelenega gospodarstva, kulture in zdravja,
5. krepiti zmožnosti za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
6. krepiti kritično mišljenje posameznikov in raznih družbenih skupin,
7. krepiti solidarnost, sodelovanje in izmenjavo znanja in izkušenj med generacijami,
8. spodbujati prebivalce za skupno delovanje in večjo blaginjo družbe,
9. zmanjšati strukturne in individualne ovire pri vključevanju prebivalcev v izobraževanje in učenje,

10. spodbujati nižje izobražene in druge ranljive skupine za izobraževanje in učenje,
11. zmanjšati delež prebivalcev brez osnovne oziroma brez poklicne izobrazbe in
12. povečati delež prebivalcev z dokončano štiriletno srednješolsko izobrazbo.

Med navedene cilje se vključujeta tudi zeleno gospodarstvo in družbena odgovornost, in sicer tako, da pristojna ministrstva v letnih programih izobraževanja odraslih zagotavljajo integracijo vseh 17 ciljev trajnostnega razvoja in izdelajo pregled ukrepov.

2.2 Načela

Načela zakona so uresničevanje javnega interesa na področju izobraževanja odraslih, ki temelji na naslednjih načelih:

1. vseživljenjskost izobraževanja in učenja,
2. pravičnost in enakopravnost ter enake možnosti pri dostopu, obravnavi in doseganju izidov v učenju in izobraževanju,
3. svoboda in avtonomnost pri izbiri poti, vsebine, oblik, sredstev in metod izobraževanja,
4. kakovost izobraževanja,
5. sorazmerna porazdelitev virov za izobraževanje in učenje glede na potrebe v posameznih življenjskih obdobjih,
6. sistemska povezanost formalnega in neformalnega izobraževanja ter priložnostnega učenja,
7. uravnoteženost med področjem splošnega in poklicnega izobraževanja,
8. ustvarjalnost in prilagodljivost ob upoštevanju specifičnih kulturnih, socialnih in izobraževalnih značilnosti,
9. doseganje nacionalno določenih in mednarodno primerljivih izobrazbenih standardov in
10. laičnost izobraževanja odraslih, ki se opravlja kot javna služba.

2.3 Poglavitne rešitve

Zakon ureja:

- javni interes na področju izobraževanja odraslih in
- način uresničevanja javnega interesa na področju izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih.

Z izobraževanjem po izobraževalnih programih za odrasle po tem zakonu, razen po programu osnovne šole za odrasle, se ne pridobi javnoveljavna izobrazba ne poklicna ali dodatna kvalifikacija. Izobraževanje odraslih po programih poklicnega, srednjega strokovnega, gimnazijskega, višjega strokovnega in visokošolskega izobraževanja se ureja z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo ta področja. Udeleženske oziroma udeleženci izobraževanja odraslih zakonu so odrasli, ki se vpišejo oziroma vključijo v izobraževalni program za odrasle oziroma v dejavnosti na področju izobraževanja odraslih.

Zakon razvršča izobraževalne programe za odrasle v tri skupine:

- javnoveljavni izobraževalni program osnovne šole za odrasle, po katerem se pridobi javnoveljavna izobrazba,
- javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba, in
- neformalni izobraževalni programi za odrasle.

Zakon razvršča dejavnosti na področju izobraževanja odraslih v skupine:

- svetovalna dejavnost pri:
 - vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti,
 - vključevanju v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba,
 - vključevanju v neformalne izobraževalne programe za odrasle,
 - ugotavljanju in dokumentiranju znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela, ter
 - samostojnem učenju;
- raziskovalno-razvojne dejavnosti: raziskave, razvoj programov in metod neformalnega izobraževanja, razvoj učnih gradiv, razvoj kadrov, razvoj presojanja in razvijanja kakovosti, razvoj in vzdrževanje informacijskega sistema in druge razvojne dejavnosti;
- druge dejavnosti: izmenjava znanja in druge oblike učenja, usklajevanje in izvajanje nacionalno pomembnih nalog v izobraževanju odraslih, aktivnosti pri razvoju in pospeševanju izobraževanja odraslih, mednarodna dejavnost, publicistična dejavnost, informiranje, promocija in druge naloge.

Javno organizacijo za izobraževanje odraslih ustanovi samoupravna lokalna skupnost ali več samoupravnih lokalnih skupnosti. Ustanovi se lahko kot javni zavod za izobraževanje odraslih ali se organizira kot organizacijska enota drugega javnega zavoda, ki ga je ustanovila lokalna skupnost. Javno organizacijo za izobraževanje odraslih lahko ustanovi tudi država.

Javni interes v izobraževanju odraslih se na podlagi načel zakona določi z nacionalnim programom za izobraževanje odraslih, ki ga sprejme Državni zbor RS. Izvajanje nacionalnega programa se določi z letnim programom izobraževanja odraslih, ki ga pripravijo pristojna ministrstva, sprejme pa Vlada Republike Slovenije. Ohranja se vloga strokovnega sveta za izobraževanje odraslih pri obravnavi navedenih dokumentov. Uresničevanje javnega interesa se izvaja tudi na lokalni ravni. Lokalna skupnost ali več lokalnih skupnosti sprejme letni program izobraževanja odraslih.

Zakon uvaja javno službo na področju izobraževanja odraslih in mrežo izvajalcev javne službe. Stabilno in predvidljivo finančno okolje, ki ga bodo imeli izvajalci javne službe pri izobraževanju odraslih, bo imelo vpliv na večje vključevanje odraslih v vseživljenjsko izobraževanje in učenje ter na kakovost življenja prebivalcev v lokalnem okolju.

Vsebina javne službe na področju izobraževanja odraslih sta program osnovne šole za odrasle in svetovalna dejavnost pri:

- vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti,
- vključevanju v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba,
- vključevanju v neformalne izobraževalne programe za odrasle,
- ugotavljanju in dokumentiranju znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela, ter samostojnem učenju.

Zaradi potrebne razmejitev pristojnosti zakonov se poudarja, da se ocenjevanje in priznavanje znanja, potrebnega za pridobitev ali priznavanje javnoveljavne izobrazbe oziroma poklicne kvalifikacije, izvajata v skladu z drugimi zakoni, ki urejajo področje izobraževanja.

Ohranja se opravljanje izpitov, ki je v pristojnosti Državnega izpitnega centra in drugih pooblaščenih organizacij na podlagi zakona.

Z zakonom je na novo uvedeno notranje in zunanje presojanje in razvijanje kakovosti, ki se izvajata v izobraževalnih programih za odrasle in dejavnostih, ki se financirajo iz javnih sredstev.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zakon ne vpliva na državni proračun oziroma druga javna finančna sredstva v tem smislu, da bi se povišala poraba sredstev, namenjenih področju izobraževanja odraslih glede na trenutno veljavno ureditev.

Predlagani zakon ne povzroča dodatnih oziroma novih finančnih obveznosti države kot financerja in ne terja novih oziroma dodatnih materialnih ali kakršnih koli drugih obveznosti, poleg tega od uporabnikov ne zahteva novih finančnih in drugih organizacijskih ali materialnih obveznosti, ki jih do zdaj niso imeli. Zaradi zagotovitve sredstev za financiranje javne službe v izobraževanju bo izvedena prerazporeditev obstoječih proračunskih sredstev med ukrepi in proračunskimi postavkami oziroma na nove ukrepe in proračunske postavke.

Z uveljavitvijo tega zakona bodo sredstva predvidoma bolj racionalno porabljena, ukrepi se v okviru ministrstva in med ministrstvi ne bodo prekrivali, s čimer se bo izboljšala tudi učinkovitost sistema.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Da.

Sredstva so za proračunsko leto 2018 zagotovljena pri proračunskem uporabniku Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport na naslednjih proračunskih postavkah:

- 667210 – dejavnost osnovnega šolstva: 1,380.000,00 EUR,
- 578010 – izobraževanje brezposelnih: 2,164.803,00 EUR,
- 722910 – dejavnost izobraževanja odraslih: 1,661.793,00 EUR,
- 483110 – tuji jeziki: 6.000,00 EUR,
- 914010 – mreža javnih zavodov za izobraževanje odraslih: 632.466,00 EUR.

SKUPAJ 5,845.062,00 EUR

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Primerjave z ureditvami v nekaterih drugih državah

Primerjave z ureditvami v drugih državah pokažejo, da je pristop, ki ga za urejanje neformalnega izobraževanja odraslih in podpornih dejavnosti uvaja predlog novega ZIO, predvsem kar se tiče uvajanja javne službe na področju neformalnega izobraževanja odraslih, dokaj nov in inovativen.

Pri zagotavljanju pravic do formalnega izobraževanja odraslih, kot t. i. »second chance« so nekatere države bolj velikodušne od Slovenije, saj omogočajo odraslim brezplačno šolanje do končane srednje izobrazbe (npr. Švedska in Estonija). Druge ponujajo zelo razvejane možnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja, z možnostjo plačane odsotnosti z dela, ki jo zagotavlja država (npr. Nemčija in Finska). Tudi področji svetovanja (predvsem v obliki karijerne orientacije) in vrednotenja neformalno pridobljenih znanj in veščin sta predmet urejanja v skoraj vseh evropskih državah. Večji del teh nalog, torej svetovanja in vrednotenja, ki je tudi v večini drugih držav urejeno in financirano iz javnih sredstev, v našem predlogu pokriva javna služba. Poleg tega je splošno razširjena skrb za zakonsko urejanje zagotavljanja kakovosti izobraževanja.

Neformalno splošno izobraževanje je najbolj razširjeno v skandinavskih državah. Njegovo organiziranje in ponudba sta v glavnem v pristojnosti lokalnih ravni, vendar vseeno obstajajo merila in cilji izvajanja tovrstnih programov, ki jih določajo na nacionalnih ravneh.

Predstavljamo ureditev neformalnega izobraževanja odraslih v dveh državah: v Avstriji in na Švedskem, ki nam je v marsičem za zgled.

Avstrija

Zvezno ministrstvo za šolstvo financira združenja in ustanove za izobraževanje odraslih. Pogoji in merila za dodelitev sredstev so določeni v zveznem zakonu o financiranju izobraževanja odraslih in javnih knjižnic iz zveznih skladov (1973). Od leta 2009 so bili sporazumi o izvajanju programov sklenjeni s posameznimi združenji avstrijske konference za izobraževanje odraslih (KEBO), ki je forum desetih največjih neprofitnih združenj za izobraževanje odraslih v Avstriji.

Ukrepi, izobraževalni in razvojni programi so precej sofinancirani iz sredstev Evropskega socialnega sklada (ESS). Ta sklad pri izobraževanju odraslih zagotavlja sredstva za projekte, katerih cilj je trajnostno vključevanje odraslih iz ranljivih družbenih skupin v družbo, izobraževanje in usposabljanje za trg dela, zmanjšanje ovir in ustvarjanje enakih možnosti ter profesionalizacija in razvoj kakovosti na področju izobraževanja.

Stroške za izobraževanje delno krijejo tudi udeleženci in podjetja, vendar so tudi temu namenjene številne oblike pomoči: subvencije, davčne ugodnosti, izobraževalni dopust.

Glavni cilji izobraževanja odraslih so vsakomur povečati dostop do vseživljenjskega učenja, razvijanje in izvajanje programov, primernih za odrasle in posamezne ciljne skupine, kakovostno izobraževalno svetovanje in poklicno usmerjanje, izboljšanje kakovosti ter profesionalizacija izobraževanja in usposabljanja odraslih.

Leta 2011 so zvezna vlada in dežele začele izvajati poseben program, imenovan pobuda za izobraževanje odraslih. Prvo obdobje financiranja je bila načrtovano za obdobje treh let (2012–2014). Pobuda omogoča brezplačno pridobivanje temeljnih spretnosti in izobrazbe mladim in odraslim v Avstriji po koncu njihovega začetnega obveznega šolanja. Od leta 2015 so ukrepi pobude sofinancirani s sredstvi sklada ESS.

Država odraslim financira tudi izobraževanje na ravni obveznega šolanja, kot t. i. ponudbo »second chance«.

Švedska

Študijska združenja in ljudske univerze na področju neformalnega izobraževanja odraslih dobivajo javna sredstva, ki jih upravlja švedski nacionalni svet za izobraževanje odraslih, neprofitno združenje s pristojnostmi, ki sta mu jih dodelila vlada in parlament. Svet spremlja in vrednoti aktivnosti na področju izobraževanja odraslih ter predloži vladi vso dokumentacijo o porabi sredstev in letno poročilo. Trenutno obstaja deset študijskih združenj, ki jim svet dodeljuje sredstva.

Liberalno izobraževanje je pojmovano zelo široko in si lahko postavlja svoje cilje, vendar vlada pri dodeljevanju sredstev kljub temu določa nekatere okvire namenske porabe. Ti so omogočati ljudem, da bodo lahko vplivali na svoje življenje in spodbujati pripravljenost za aktivno vključevanje v razvoj družbe. Ta podpora je namenjena tudi zapolnjevanju vrzeli v izobrazbi, višanju izobrazbene ravni v družbi in širjenju zanimanja za aktivno vključevanje v kulturno dogajanje.

Na ravni pokrajini so pokrajinski sveti lahko odgovorni za izobraževanje odraslih. Tako so ti sveti na primer pristojni za 43 ljudskih univerz, od skupaj 151, kolikor ji je na Švedskem, ki jih upravljajo razna civilna združenja. Ti sveti lahko organizirajo tudi srednješolsko izobraževanje odraslih v svoji pokrajini.

Poglavitni vir dohodkov na lokalni ravni so občinske dajatve. Poleg tega lokalne skupnosti dobivajo od države tudi glavarino (povprečnino), za katero se lahko same odločijo, kako jo bodo porabile. Imajo pa nekatere zaveze, ki jih morajo izpolnjevati, med katere spada tudi izobraževanje odraslih.

Kurikul za izobraževanje in usposabljanje odraslih iz leta 2012 določa, da mora izobraževanje odraslih prenašati znanje in podpirati udeležence, da bodo lahko delali in igrali aktivno vlogo v lokalni skupnosti. Cilj takega izobraževanja je tudi omogočanje nadaljevanja šolanja. Tako so lokalne skupnosti dolžne zagotavljati izobraževanje na osnovni in srednji stopnji, izobraževanje za odrasle s posebnimi potrebami in šolnine za priseljence.

Nemčija

Zakonsko urejanje izobraževanja odraslih (nadaljnje izobraževanje) je v Nemčiji močno prepuščeno posameznim zveznim deželam. Področja urejanja obsegajo poleg možnosti pridobivanja formalne izobrazbe odraslim in poklicnega usposabljanja tudi splošno, kulturno in politično izobraževanje.

Zakonodaja opredeljuje nadaljnje izobraževanje kot samostojen izobraževalen sektor, ki vključuje stalno splošno in politično izobraževanje ter stalno poklicno usposabljanje, katerega razvoj je v pristojnosti javnega sektorja. Zakonodaja zagotavlja raznolikost institucij, ki jih vodijo različne organizacije, in določa le postopek registracije pri takšnih institucijah. Vsa deželna zakonodaja vključuje predpise, ki priznavajo ohranjanje suverenosti organizacije za pripravo učnih načrtov in neodvisnost pri izbiri osebja.

Javno financiranje iz lokalnih, deželnih, zveznih in evropskih virov vključuje tudi institucionalno finančno podporo ljudskim univerzam (Volkshochschulen), za izvajanje programov kulturnih dejavnosti pa podporo zagotavljajo predvsem lokalne skupnosti.

Nadaljnji razvoj sektorja nadaljnjega izobraževanja v okviru vseživljenjskega učenja naj bi posameznikom omogočil razvijanje želje po vseživljenjskem učenju, pridobiti temeljne zmožnosti in uporabo raznih novih oblik učenja in izobraževanja za življenje in delo. Pri tem bo dan poudarek zavedanju o lastni odgovornosti za učenje ter sodelovanju tako med izvajalci in uporabniki kot med izobraževalnimi sektorji.

Leta 2013 so zvezna vlada in dežele predstavile desetletje pismenosti, in sicer kot nadaljevanje nacionalne strategije za razvoj pismenosti in temeljnega izobraževanja (Nationale Strategie für Alphabetisierung und Grundbildung Erwachsener), ki naj bi se spopadla z nezadovoljivo ravno pismenosti, ki ne zadošča za aktivno sodelovanje v družbi. Pobuda združuje vse deležnike v državi.

Strategija vključuje:

- ustanovitev koordinacijskih teles in središč v posameznih deželah, ki bodo zagotavljali izmenjavo in sodelovanje na različnih ravneh;
- aktivno vključitev vseh skupin javnosti za odpravljanje tabujev in nerazumevanja pri obravnavi nizke ravni pismenosti v družbi;
- izkoristiti stabilno financiranje primernih programov za razvoj pismenosti s sredstvi sklada ESS v finančni perspektivi 2014–2020.

Sprejetje strategije je do danes že pripomoglo k širitvi ponudbe primernih programov v posameznih deželah.

Na področju ugotavljanja in priznavanja neformalno pridobljenih znanj in veščin so zvezno ministrstvo za izobraževanje in raziskovanje ter gospodarska in obrtna zbornica leta 2015 začeli izvajati pilotni projekt, ki naj bi prispeval k sistemskemu urejanju tega področja.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

/

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

/

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

/

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

/

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

/

6.6 Presoja posledic za druga področja

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

/

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

6.9 Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona ter znesek plačila, ki ga je ta oseba v ta namen prejela:

red. prof. dr. Sonja Kump, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za pedagogiko in andragogiko,

mag. Andrej Sotošek, Andragoški center Republike Slovenije,

mag. Peter Beltram, Andragoški center Republike Slovenije.

Navedeni zunanji strokovnjaki za sodelovanje pri pripravi predloga zakona niso prejeli plačila.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

V javni razpravi (e-Demokracija) so svoja mnenja, predloge oziroma pripombe podali:

- Zveza ljudskih univerz Slovenije: 17. 3. 2017,
- Združenje svetovalnih središč Slovenije ZISS: 17. 3. 2017,
- Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih, 29. 3. 2017,
- dr. Miloš Senčur, sekretar ZMOS: 7. 3. 2017,
- Olga Drofenik: 8. 3. 2017,
- dr. Zoran Jelenc: 20. 3. 2017,
- Andragoško društvo Slovenije: 20. 3. 2017,
- Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje: 22. 3. 2017,
- ACS: 23. 3. 2017,
- društvo Organizacij za izobraževanje odraslih na srednjih šolah: 24. 3. 2017,
- CPI: 28. 3. 2017,
- Ministrstvo za kulturo: 29. 3. 2017,
- Neznani: 29. 3. 2017,
- MOL: 30. 3. 2017,
- RIC Novo mesto: 31. 3. 2017,
- dr. Dejan Hozjan: 31. 3. 2017,
- Vesna Milošević Zupančič, e-Študentski servis: 31. 3. 2017,
- ŠOS in DOS: 31. 3. 2017,
- SVIZ: 31. 3. 2017,
- Zveza svobodnih sindikatov Slovenije: 3. 4. 2017,
- Državni izpitni center: 3. 4. 2017,
- Skupina za zagovorništvo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje: 3. 4. 2017,
- Svetovalno-izobraževalni center (SIC): 3. 4. 2017,
- Zveze društev upokojencev Slovenije: 3. 4. 2017,
- Knjižnica Izola: 4. 4. 2017,
- Združenja občin Slovenije: 4. 4. 2017,
- Združenje izobraževalnih institucij: 4. 4. 2017,
- dr. Sabina Jelenc: 21. 3. 2017,
- Petra Rozman: 29. 5. 2017,
- Nada Žagar: 2. 6. 2017,
- Skupnost občin Slovenije: 30. 6. 2017.

Ključne pripombe oziroma pomisleki v javni razpravi (e-Demokracija) so bili naslednji:

- Zakon o izobraževanju odraslih naj ureja formalno in neformalno izobraževanje odraslih in dejavnosti v podporo izobraževanju odraslih;
- zakon naj ne ureja izobraževanja za pridobitev kvalifikacij, ki je urejeno v Zakonu o slovenskem ogrodju kvalifikacij (ZSOK), to je izobrazbe, poklicnih kvalifikacij, ki se izkazujejo s certifikatom o pridobljeni NPK ali drugo listino o končanem programu za usposabljanje oziroma izpopolnjevanje, izdano v skladu s predpisi ter dodatnih kvalifikacij, ki se izkazujejo s potrdilom v skladu z zakonom. Zakon naj tudi ne ureja izobraževanja za pridobitev drugih poklicnih kompetenc, ki se ne uvrščajo v ZSOK;

- v javno službo naj se poleg osnovne šole za odrasle uvrstijo javnoveljavni programi za odrasle, neformalni programi za odrasle, študijski krožki, programi za starejše odrasle idr.;
- zakon naj kot pogoj za vpis v razvid izvajalcev javnoveljavnih programov vzgoje in izobraževanja določi obvezno izpopolnjevanje strokovnih delavcev;
- zakon naj javnoveljavne programe za odrasle, ki ne dajejo izobrazbe, uvrsti med dodatne kvalifikacije;
- zakon naj med javne organizacije za izobraževanje odraslih umesti tudi organizacijske enote za izobraževanje odraslih pri šolah;
- namen in cilji se nanašajo na javni interes na področju izobraževanja odraslih, treba je uskladiti terminologijo;
- ohrani naj se sedanj način priprave in sprejemanja letnega programa izobraževanja odraslih;
- izvajanje izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti v okviru letnega programa izobraževanja odraslih mora biti omogočeno tudi zasebnim organizacijam in društvom, ki izpolnjujejo pogoje;
- zakon naj uredi status udeleženca izobraževanja odraslih v formalnem izobraževanju, kot ureja veljavni zakon;
- zakon naj jasneje opredli vrste programov in dejavnosti, pogoje za izvajalce, kadrovske in materialne pogoje;
- neformalnih izobraževalnih programov za odrasle ni treba regulirati;
- jasneje naj se opredli vrednotenje po tem zakonu, saj zakon na področju vrednotenja poklicnih zmožnosti ponavlja rešitve Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju in Zakona o NPK;
- presoja znanj, spretnosti in veščin ne spada v postopek dejavnost svetovanja po tem zakonu, saj presojo opravljajo za to usposobljeni strokovnjaki in ustanove na osnovi standardov znanj in spretnosti;
- jasneje naj se opredeli opravljanje izpitov v izobraževanju odraslih po tem zakonu;
- jasneje naj se opredelita financiranje javne službe in določitev vrednosti izobraževalnih programov in dejavnosti;
- jasneje naj se opredelijo finančne obveznosti države (vrste stroškov in standarde in normative) in samoupravne lokalne skupnosti;
- ustanovitelj javne organizacije za izobraževanje odraslih naj zagotavlja sredstva tudi za materialne stroške za obratovanje za izvajanje programa osnovne šole za odrasle ter za prostore in opremo za izvajanje izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti, ki so v javnem interesu ustanovitelja;
- sestava andragoškega zbora naj upošteva posebnosti, ki se nanašajo na različen obseg dela zunanjih sodelavcev v javni organizaciji za izobraževanje odraslih;
- treba je zaščititi udeležence, tako da je z zakonom zagotovljena kakovost pri izvajanju programov in dejavnosti, ki se financirajo iz javnih sredstev, kar naj velja za vsa resorna ministrstva.

Spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen:

<https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=8064>.

Čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe: predlog zakona je bil objavljen na portalu e-Demokracija od 3. 3. 2017 do 3. 4. 2017.

8. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica,
- dr. Andreja Barle Lakota, državna sekretarka,
- Elvira Šušmelj, generalna direktorica Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih.

II. BESEDILO ČLENOV

I. Splošne določbe

1. člen (vsebina zakona)

(1) S tem zakonom se urejata:

- javni interes na področju izobraževanja odraslih in
- način uresničevanja javnega interesa na področju izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih.

(2) Z izobraževanjem po izobraževalnih programih za odrasle v skladu s tem zakonom, razen po programu osnovne šole za odrasle, se ne pridobi javnoveljavna izobrazba ne poklicna ali dodatna kvalifikacija.

(3) Izobraževanje odraslih po programih poklicnega, srednjega strokovnega, gimnazijskega, višjega strokovnega in visokošolskega izobraževanja se ureja z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo ta področja.

2. člen (opredelitev izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. izobraževalke oziroma izobraževalci (v nadaljnjem besedilu: izobraževalci) so osebe, ki opravljajo izobraževalno delo v neformalnih izobraževalnih programih za odrasle,
2. izvajalec oziroma izvajalka (v nadaljnjem besedilu: izvajalec) je pravna ali fizična oseba, ki izvaja izobraževalne programe za odrasle in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih,
3. neformalni izobraževalni program za odrasle je splošnoizobraževalni program, po katerem se ne pridobi javnoveljavna izobrazba ne poklicna ali dodatna kvalifikacija,
4. odrasli so osebe, ki so izpolnile osnovnošolsko obveznost in želijo pridobiti, posodobiti, razširiti in poglobiti svoje znanje, in osebe iz drugega odstavka 8. člena tega zakona,
5. strokovne delavke oziroma strokovni delavci v izobraževanju odraslih (v nadaljnjem besedilu: strokovni delavci) so osebe, ki opravljajo strokovno oziroma izobraževalno delo oziroma dejavnosti iz 1. točke prvega odstavka 24. člena tega zakona,
6. udeleženke oziroma udeleženci izobraževanja odraslih (v nadaljnjem besedilu: udeleženci) so odrasli, ki se vpišejo oziroma vključijo v izobraževalni program za odrasle oziroma v dejavnosti na področju izobraževanja odraslih.

3. člen (pravice)

Udeleženec izobraževanja odraslih, ki se izobražuje po javnoveljavnih programih osnovnošolskega, poklicnega, srednjega in višjega strokovnega izobraževanja, ima pravico do zdravstvenega varstva iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, in pravico do drugih ugodnosti ter pravic v skladu s posebnimi predpisi, če ni v delovnem razmerju, prijavljen kot brezposelna oseba ali se ne izobražuje v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Omenjene pravice je mogoče uveljavljati do dopolnjenega 26. leta starosti.

4. člen (načela javnega interesa na področju izobraževanja odraslih)

Javni interes na področju izobraževanja odraslih temelji na naslednjih načelih:

1. vseživljenjskost izobraževanja in učenja,
2. pravičnost in enakopravnost ter enake možnosti pri dostopu, obravnavi in doseganju izidov v učenju in izobraževanju,
3. svoboda in avtonomnost pri izbiri poti, vsebine, oblik, sredstev in metod izobraževanja,
4. kakovost izobraževanja,
5. sorazmerna porazdelitev virov za izobraževanje in učenje glede na potrebe v posameznih življenjskih obdobjih,
6. sistemska povezanost formalnega in neformalnega izobraževanja ter priložnostnega učenja,

7. uravnoteženost med področjem splošnega in poklicnega izobraževanja,
8. ustvarjalnost in prilagodljivost ob upoštevanju specifičnih kulturnih, socialnih in izobraževalnih značilnosti,
9. doseganje nacionalno določenih in mednarodno primerljivih izobrazbenih standardov in
10. laičnost izobraževanja odraslih, ki se opravlja kot javna služba.

5. člen

(cilji javnega interesa na področju izobraževanja odraslih)

Uresničevanje javnega interesa na področju izobraževanja odraslih zasleduje naslednje cilje:

1. omogočati dostop do kakovostnih izobraževalnih in učnih možnosti,
2. omogočati pridobivanje splošnih in poklicnih zmožnosti za osebno rast, aktivno delovanje v skupnosti in na trgu dela,
3. krepiti opolnomočenost za demokratično sodelovanje v družbenih procesih in za družbeno odgovorno ravnanje,
4. krepiti opolnomočenost na področju trajnostnega razvoja, zelenega gospodarstva, kulture in zdravja,
5. krepiti zmožnosti za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
6. krepiti kritično mišljenje posameznikov in raznih družbenih skupin,
7. krepiti solidarnost, sodelovanje in izmenjavo znanja in izkušenj med generacijami,
8. spodbujati prebivalce za skupno delovanje in večjo blaginjo družbe,
9. zmanjšati strukturne in individualne ovire pri vključevanju prebivalcev v izobraževanje in učenje,
10. spodbujati nižje izobražene in druge ranljive skupine za izobraževanje in učenje,
11. zmanjšati delež prebivalcev brez osnovne oziroma brez poklicne izobrazbe in
12. povečati delež prebivalcev z dokončano štiriletno srednješolsko izobrazbo.

II. Izobraževalni programi za odrasle

6. člen

(izobraževalni programi za odrasle)

Izobraževalni programi za odrasle so:

- javnoveljavni izobraževalni program osnovne šole za odrasle (v nadaljnjem besedilu: program osnovne šole za odrasle),
- javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba, in
- neformalni izobraževalni programi za odrasle.

1. Program osnovne šole za odrasle

7. člen

(vpis izvajalca programa osnovne šole za odrasle v razvid)

(1) Program osnovne šole za odrasle, katerega obseg in vsebina se določata v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo področje osnovnošolskega izobraževanja, izvaja javna organizacija za izobraževanje odraslih, ki je v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, vpisana v razvid izvajalcev javnoveljavnih programov vzgoje in izobraževanja (v nadaljnjem besedilu: razvid) pri ministrstvu, pristojnem za izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), za izvajanje programa osnovne šole za odrasle (v nadaljnjem besedilu: izvajalec programa osnovne šole za odrasle).

(2) Pogoji za vpis v razvid so:

- da je pravna oseba javnega prava, ki je ustanovljena kot javni zavod za izobraževanje odraslih ali organizirana kot organizacijska enota drugega javnega zavoda, ki ga je ustanovila samoupravna lokalna skupnost, ali organizirana kot javni zavod za izobraževanje odraslih, ki ga je ustanovila država, in je vpisana v sodni register,
- da za izvajanje programa osnovne šole za odrasle zagotavlja strokovne delavce in materialne pogoje v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, in drugimi predpisi, ki urejajo področje osnovnošolskega izobraževanja.

(3) V razvid se poleg podatkov, ki jih določa zakon, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, vpišejo tudi podatki o številu vpisnih mest ter kraju in lokaciji izvedbe programa.

(4) Izvajalec programa osnovne šole za odrasle lahko začne izvajati program osnovne šole za odrasle po vpisu v razvid.

8. člen (vpisni pogoji)

(1) V program osnovne šole za odrasle se lahko vpiše oseba, ki je:

- izpolnila osnovnošolsko obveznost po programu osnovne šole oziroma osnovne šole s prilagojenim programom z enakovrednim izobrazbenim standardom, vendar ni zaključila osnovne šole, ali
- zaključila prilagojeni izobraževalni program osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek tega člena se v program osnovne šole za odrasle lahko vpiše tudi oseba, ki je stara vsaj 15 let, če:

- ni mogoče ugotoviti, ali je zaključila osnovnošolsko izobraževanje oziroma izpolnila osnovnošolsko obveznost, ali
- če ni zaključila osnovnošolskega izobraževanja oziroma izpolnila osnovnošolske obveznosti zaradi izjemnih okoliščin, zaradi katerih je bilo ogroženo njeno življenje ali zdravje (npr. vojna, naravne nesreče).

9. člen (vpisni postopek)

(1) Vpis v program osnovne šole za odrasle se izvede dvakrat letno, in sicer enkrat v spomladanskem in enkrat v jesenskem roku.

(2) Izvajalec programa osnovne šole za odrasle javno objavi poziv k vpisu v program osnovne šole za odrasle najmanj mesec dni pred začetkom izvajanja.

(3) Javni poziv iz prejšnjega odstavka vsebuje najmanj:

1. ime in sedež izvajalca,
2. ime izobraževalnega programa,
3. število vpisnih mest,
4. navodila in roke za prijavo v program osnovne šole za odrasle in za predložitev ustrezne dokumentacije,
5. ime kontaktne osebe in vsaj enega od načinov komuniciranja z njo,
6. postopek in roke za izvedbo vpisa ter
7. predvideni rok za začetek izobraževanja v razpisanem programu.

(4) Podrobnejši postopek vpisa v program osnovne šole za odrasle določi minister, pristojen za izobraževanje odraslih (v nadaljnjem besedilu: minister).

(5) Izvajalec programa osnovne šole za odrasle z udeležencem ob vpisu v program osnovne šole za odrasle pripravi in podpiše osebni izobraževalni načrt, ki je sestavni del pogodbe o izobraževanju.

(6) Kandidatu za vpis v program osnovne šole za odrasle lahko izvajalec programa osnovne šole za odrasle kadar koli med šolskim letom omogoči pripravo na vpis v program osnovne šole za odrasle v obliki organiziranega ali individualnega učenja.

10. člen (financiranje programa osnovne šole za odrasle)

(1) Ministrstvo dvakrat letno, in sicer enkrat v spomladanskem in enkrat v jesenskem roku, pozove izvajalce programa osnovne šole za odrasle k predložitvi podatkov o vpisu v program osnovne šole za odrasle.

(2) Na podlagi podatkov o vpisu v program osnovne šole za odrasle in v skladu s predpisi, ki urejajo področje osnovnošolskega izobraževanja, ter standardi in normativi, ki jih določi minister, minister izvajalcu tega programa izda sklep o razmestitvi izvajalcev in financiranju.

11. člen (spremljanje izvajanja programa osnovne šole za odrasle)

Izvajalec programa osnovne šole za odrasle pošlje ministrstvu poročila o izvedbi in finančni realizaciji programa osnovne šole za odrasle dvakrat letno oziroma na zahtevo ministrstva.

12. člen (vpis in izpis)

- (1) Udeleženec se lahko največ dvakrat brezplačno vpiše v program osnovne šole za odrasle.
- (2) Izvajalec programa osnovne šole za odrasle izpiše udeleženca iz programa osnovne šole za odrasle, če:
- več kot šest mesecev ne izvaja obveznosti po osebnem izobraževalnem načrtu ali
 - ne upošteva pravil izvajalca, ki so sestavni del pogodbe o izobraževanju.

13. člen (izključitev)

- (1) Izvajalec programa osnovne šole za odrasle izključi udeleženca iz programa osnovne šole za odrasle zaradi naslednjih kršitev v času izvajanja tega programa:
1. ogrožanje svojega življenja ali zdravja oziroma življenja ali zdravja drugih, posledica česar je ali bi lahko bila težja telesna poškodba oziroma težja duševna motnja,
 2. namerno uničenje oziroma poškodovanje premoženja, s katerim je povzročena večja materialna škoda,
 3. vdor v varovani podatkovni sistem izvajalca, s katerim je bila povzročena škoda ali pridobljena korist,
 4. uničenje ali ponarejanje šolske dokumentacije,
 5. posedovanje predmetov oziroma sredstev, ki ogrožajo varnost, življenje in zdravje ljudi ali varnost premoženja,
 6. posedovanje, ponujanje ali prodajanje psihoaktivnih snovi ali alkohola,
 7. prisotnost pod vplivom alkohola ali psihoaktivnih snovi oziroma uživanje alkohola ali psihoaktivnih snovi.
- (2) Izključitev traja do konca šolskega leta.
- (3) Izključitev se lahko izreče pogojno tako, da se njena izvršitev odloži največ za eno leto. Izključitev postane dokončna, če udeleženec v pogojnem obdobju stori kršitev iz prvega odstavka tega člena.

14. člen (preverjanje in ocenjevanje znanja ter priznavanje predhodno pridobljenega znanja)

- (1) Preverjanje in ocenjevanje znanja ter priznavanje predhodno pridobljenega znanja v programu osnovne šole za odrasle določi minister.
- (2) Udeleženci izobraževanja odraslih ne opravljajo nacionalnega preverjanja znanja, določenega s predpisi, ki urejajo področje osnovnošolskega izobraževanja.

2. Javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba

15. člen (javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle)

- (1) Javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba (v nadaljnjem besedilu: javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle), na predlog strokovnega sveta, pristojnega za izobraževanje odraslih (v nadaljnjem besedilu: strokovni svet), sprejme minister.
- (2) Znanje iz splošnoizobraževalnih vsebin, pridobljeno po javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle in drugih programih, sprejetih po predpisih, ki ne urejajo področja vzgoje in izobraževanja, za katere je pristojni strokovni svet ugotovil enakovredni izobrazbeni standard, se upošteva pri nadaljnjem izobraževanju.

16. člen (vrste javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle)

- Javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle so programi za:
- pridobivanje in zviševanje ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti ter
 - izboljšanje splošne izobrazbenosti.

17. člen

(sestavine javnoveljavnega izobraževalnega programa za odrasle)

(1) Javnoveljavni izobraževalni program za odrasle vsebuje:

1. ime programa,
2. namen programa,
3. ciljno skupino,
4. cilje programa,
5. katalog znanja oziroma vsebino programa,
6. trajanje izobraževanja,
7. izpitni katalog oziroma druge načine preverjanja znanja,
8. pogoje za vključitev,
9. pogoje za napredovanje in dokončanje izobraževanja,
10. organizacijo izobraževanja (oblike, metode, minimalni obseg individualnega in skupinskega dela idr.),
11. znanje in usposobljenost strokovnih delavcev in
12. potrdilo o usposabljanju, ki je javna listina, s priložo, ki vsebuje popis znanj in veščin, pridobljenih v programu.

(2) Izhodišča za pripravo javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle pripravi Andragoški center Republike Slovenije, sprejme pa jih strokovni svet.

18. člen

(vpis izvajalca javnoveljavnega izobraževalnega programa za odrasle v razvid)

(1) Javnoveljavni izobraževalni program za odrasle izvaja pravna oseba, ki je v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, vpisana v razvid.

(2) Pogoji za vpis v razvid so:

- da je pravna oseba javnega ali zasebnega prava ustanovljena za izobraževanje odraslih in vpisana v sodni register,
- da za izvajanje javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle zagotavlja strokovne delavce v skladu s tem zakonom in materialne pogoje, ki jih določi minister.

(3) V razvid se poleg podatkov, ki jih določa zakon, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, vpišejo tudi podatki o številu vpisnih mest ter kraju in lokaciji izvedbe programa.

(4) Izvajalec lahko začne izvajati javnoveljavni izobraževalni program za odrasle po vpisu v razvid.

19. člen

(strokovni delavci v javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle)

(1) Strokovni delavci v javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle so učitelj, organizator izobraževanja odraslih in drugi strokovni delavci.

(2) Strokovni delavci v javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- obvladati slovenski knjižni jezik,
- imeti izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje,
- imeti pedagoško-andragoško izobrazbo v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, in
- imeti opravljen strokovni izpit s področja vzgoje in izobraževanja.

(3) Ne glede na tretjo alinejo prejšnjega odstavka je za učitelja v javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle ustrezna tudi pedagoško-andragoška izobrazba, pridobljena s študijskim programom za izpopolnjevanje po programu za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe za predavatelje višjih strokovnih šol v obsegu 30 kreditnih točk po ECTS.

(4) Izobrazbo za strokovne delavce določi minister.

20. člen

(vpis v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle)

(1) Izvajalec iz 18. člena tega zakona objavi javni poziv k vpisu v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, ki so financirani iz javnih sredstev.

(2) Javni poziv iz prejšnjega odstavka vsebuje najmanj:

1. informacijo o vsebini in načinu izvajanja javnoveljavnega izobraževalnega programa za odrasle,
2. obseg vpisnih mest,
3. pogoje za vpis,
4. pogoje za uspešno dokončanje,
5. način financiranja oziroma višina prispevka udeleženca in
6. druge informacije, potrebne za izvedbo vpisa.

(3) Javni poziv iz prejšnjega odstavka mora biti objavljen najpozneje 15 dni pred začetkom izvajanja javnoveljavnega izobraževalnega programa za odrasle.

3. Neformalni izobraževalni programi za odrasle

21. člen

(neformalni izobraževalni programi za odrasle)

(1) Neformalni izobraževalni programi za odrasle so programi za:

1. pridobivanje in zviševanje ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti,
2. izboljšanje splošne izobraženosti,
3. medgeneracijsko sodelovanje,
4. spodbujanje aktivnega državljanstva in družbeno odgovornega ravnanja,
5. graditev skupnosti in delovanje v njej,
6. skupnostno učenje, ki omogoča povezanost učenja s spremembami v okolju,
7. trajnostni razvoj in zeleno gospodarstvo,
8. zdrav življenjski slog,
9. ohranjanje in krepitev nacionalne identitete,
10. krepitev kulturne zavesti in izražanja, medkulturnega dialoga in sobivanja različnih kultur ter
11. druge vsebine, ki jih opredeli nacionalni program izobraževanja odraslih.

(2) Kadar se neformalni izobraževalni program za odrasle financira iz javnih sredstev na podlagi javnega razpisa oziroma poziva, se v javnem razpisu oziroma pozivu določijo sestavine tega programa.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek sestavine neformalnih izobraževalnih programov za odrasle niso obvezni del javnih razpisov oziroma pozivov, če so ti programi del projektnih oziroma programskih vsebin na podlagi drugih zakonov.

22. člen

(izvajalci neformalnih izobraževalnih programov za odrasle)

Izvajalci neformalnih izobraževalnih programov za odrasle, ki se financirajo iz javnih sredstev, so pravne in fizične osebe, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti izobraževanja odraslih, ter pravne osebe, ki imajo dejavnost izobraževanja odraslih določeno v svojem temeljnem aktu, če ni z drugimi zakoni določeno drugače.

23. člen

(izobraževalci v neformalnih izobraževalnih programih za odrasle)

(1) Izobraževalci v neformalnih izobraževalnih programih za odrasle, ki se financirajo iz javnih sredstev na podlagi javnega razpisa oziroma poziva, so delavci, ki opravljajo izobraževalno delo v tem programu (npr. predavatelj, mentor, tutor, animator).

(2) Izobraževalci iz prejšnjega odstavka morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa neformalni izobraževalni program za odrasle.

III. Dejavnosti na področju izobraževanja odraslih

24. člen
(dejavnosti na področju izobraževanja odraslih)

(1) Dejavnosti na področju izobraževanja odraslih (v nadaljnjem besedilu: dejavnosti) so:

1. svetovalna dejavnost pri:
 - vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti,
 - vključevanju v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba,
 - vključevanju v neformalne izobraževalne programe za odrasle,
 - ugotavljanju in dokumentiranju znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela, ter
 - samostojnem učenju;
2. raziskovalno-razvojne dejavnosti: raziskave, razvoj programov in metod neformalnega izobraževanja, razvoj učnih gradiv, razvoj kadrov, razvoj presojanja in razvijanja kakovosti, razvoj in vzdrževanje informacijskega sistema in druge razvojne dejavnosti;
3. druge dejavnosti: izmenjava znanja in druge oblike učenja, usklajevanje in izvajanje nacionalno pomembnih nalog v izobraževanju odraslih, aktivnosti pri razvoju in pospeševanju izobraževanja odraslih, mednarodna dejavnost, publicistična dejavnost, informiranje, promocija in druge naloge.

(2) Smernice za izvajanje dejavnosti pripravi Andragoški center Republike Slovenije, sprejme pa jih strokovni svet.

25. člen
(izvajalci dejavnosti)

(1) Izvajalci dejavnosti iz 1. točke prvega odstavka prejšnjega člena, ki se financirajo iz javnih sredstev, so pravne osebe javnega prava, ki so ustanovljene za izobraževanje odraslih in vpisane v sodni register.

(2) Izvajalci dejavnosti iz 2. točke prvega odstavka prejšnjega člena so raziskovalno-razvojne organizacije za izobraževanje odraslih, visokošolski zavodi in druge organizacije ali posamezniki, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje raziskovalno-razvojne dejavnosti.

(3) Izvajalci dejavnosti iz 3. točke prvega odstavka prejšnjega člena, ki se financirajo iz javnih sredstev, morajo biti registrirani za opravljanje dejavnosti izobraževanja odraslih ali imeti dejavnost izobraževanja odraslih določeno v svojem temeljnem aktu.

(4) Materialne pogoje za dejavnosti iz 1. točke prvega odstavka prejšnjega člena, ki se financirajo iz javnih sredstev, določi minister.

26. člen
(strokovni delavci v dejavnostih)

(1) Strokovni delavci v dejavnostih iz 1. točke prvega odstavka 24. člena tega zakona, ki se financirajo iz javnih sredstev, so svetovalni delavec v izobraževanju odraslih, organizator izobraževanja odraslih in drugi strokovni delavci.

(2) Strokovni delavci v dejavnostih iz prejšnjega odstavka morajo izpolnjevati pogoje iz drugega odstavka 19. člena tega zakona.

(3) Izobrazbo za strokovne delavce v dejavnostih iz 1. točke prvega odstavka 24. člena tega zakona določi minister.

IV. Javne organizacije za izobraževanje odraslih

1. Ustanovitev

27. člen
(ustanovitev)

(1) Javno organizacijo za izobraževanje odraslih (v nadaljnjem besedilu: javna organizacija) ustanovi samoupravna lokalna skupnost ali več samoupravnih lokalnih skupnosti (v nadaljnjem besedilu: ustanovitelj).

(2) Javna organizacija se lahko ustanovi kot javni zavod za izobraževanje odraslih ali organizira kot organizacijska enota drugega javnega zavoda, ki ga je ustanovila samoupravna lokalna skupnost (v nadaljnjem besedilu: organizacijska enota).

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena lahko javni zavod za izobraževanje odraslih ustanovi tudi država.

2. Organi javnega zavoda za izobraževanje odraslih

a) Svet zavoda

28. člen (sestava sveta zavoda)

(1) Svet javnega zavoda za izobraževanje odraslih (v nadaljnjem besedilu: svet zavoda) je organ upravljanja, ki ga sestavljajo dva predstavnika ustanovitelja, dva predstavnika delavcev, če je tako določeno z aktom o ustanovitvi, pa tudi en predstavnik odraslih, ki se izobražujejo v javnem zavodu za izobraževanje odraslih.

(2) Postopek imenovanja ali volitev članov sveta zavoda in trajanje njihovega mandata se podrobneje določita v aktu o ustanovitvi javnega zavoda za izobraževanje odraslih.

(3) Svet zavoda sprejme poslovnik o svojem delovanju.

29. člen (pristojnosti sveta zavoda)

(1) Svet zavoda:

1. imenuje in razreši direktorja,
2. sprejme letni delovni in finančni načrt in poročilo o njuni uresničitvi,
3. sprejme razvojni program in spremlja njegovo izvajanje,
4. odloča o pritožbah v zvezi s statusom udeleženca kot drugostopenjski organ,
5. odloča o pritožbah v zvezi s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi delavcev iz delovnega razmerja,
6. obravnava zadeve, ki mu jih predložijo organi javnega zavoda za izobraževanje odraslih ali drugi pristojni organi,
7. obravnava pobude delavcev in reprezentativnega sindikata ter
8. opravlja druge naloge, določene z zakonom in aktom o ustanovitvi.

(2) Delavec ima pravico vložiti pritožbo na svet zavoda, kadar lahko v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, zahteva sodno varstvo pred pristojnim delovnim sodiščem.

(3) Rok za vložitev pritožbe je osem dni od dneva, ko v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, teče rok za vložitev zahteve za sodno varstvo. Svet zavoda mora o pritožbi delavca odločiti v 30 dneh od vložitve pritožbe.

(4) Če delavec ni zadovoljen z dokončno odločitvijo sveta zavoda ali če svet zavoda ne odloči v roku iz prejšnjega odstavka, lahko delavec v 30 dneh zahteva sodno varstvo pred pristojnim delovnim sodiščem.

(5) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena lahko delavec uveljavlja pravice neposredno pred pristojnim delovnim sodiščem v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja.

b) Direktor

30. člen (pogoji za direktorja)

Za direktorja javnega zavoda za izobraževanje odraslih (v nadaljnjem besedilu: direktor) je lahko imenovan, kdor ima:

- izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, ustreza izobrazbi druge stopnje,
- pedagoško-andragoško izobrazbo v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja,

- opravljen strokovni izpit s področja vzgoje in izobraževanja in
- najmanj pet let delovnih izkušenj, od tega najmanj tri leta v izobraževanju odraslih.

31. člen **(imenovanje direktorja)**

- (1) Direktor je imenovan na podlagi javnega razpisa, ki ga objavi svet zavoda.
- (2) Svet zavoda si mora pred odločitvijo o izbiri kandidata za direktorja o vseh kandidatih, ki izpolnjujejo pogoje, pridobiti mnenji andragoškega zbora in ustanovitelja.
- (3) Po prejemu mnenj svet zavoda odloči o imenovanju direktorja s sklepom. O odločitvi obvesti vse prijavljene kandidate.
- (4) Mandat direktorja traja pet let.

32. člen **(imenovanje vršilca dolžnosti direktorja)**

- (1) Če direktorju predčasno preneha mandat ali če nihče izmed prijavljenih kandidatov za direktorja ni imenovan, svet zavoda imenuje vršilca dolžnosti direktorja izmed strokovnih delavcev javnega zavoda za izobraževanje odraslih oziroma izmed prijavljenih kandidatov, ki izpolnjujejo pogoje za strokovnega delavca v skladu s tem zakonom, vendar največ za eno leto.
- (2) Če svet zavoda petnajst dni pred prenehanjem mandata direktorja ne imenuje niti direktorja niti vršilca dolžnosti direktorja, imenuje vršilca dolžnosti direktorja v naslednjih osmih dneh ustanovitelj.
- (3) V primeru iz prejšnjega odstavka mora svet zavoda takoj začeti postopek za imenovanje direktorja.
- (4) Pod pogoji iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena lahko ista oseba v istem javnem zavodu za izobraževanje odraslih opravlja funkcijo vršilca dolžnosti direktorja največ dvakrat zaporedoma.

33. člen **(razrešitev direktorja)**

- (1) Postopek razrešitve direktorja vodi svet zavoda.
- (2) Svet zavoda pred sprejetjem sklepa o razrešitvi direktorja seznanj z razlogi za razrešitev.
- (3) Svet zavoda s predlogom za razrešitev seznanj andragoški zbor.
- (4) Svet zavoda obrazloženi predlog za razrešitev direktorja pošlje v mnenje ustanovitelju. Svetu ni treba zaprositi za mnenje ustanovitelja, če se direktorja razreši na njegov predlog. V tem primeru svet o razrešitvi direktorja obvesti ustanovitelja.
- (5) Če ustanovitelj ne da mnenja v 30 dneh od dneva, ko je bil zanj zaprosen, lahko svet odloči o razrešitvi direktorja brez tega mnenja.
- (6) Svet po prejemu mnenja ustanovitelja ali po preteku roka iz prejšnjega odstavka odloči o razrešitvi s sklepom in ga vroči direktorju. Zoper odločitev sveta je možno sodno varstvo v skladu zakonom, ki ureja zavode.

34. člen **(pristojnosti direktorja)**

- (1) Direktor je poslovodni organ in andragoški vodja javnega zavoda za izobraževanje odraslih.
- (2) Pristojnosti direktorja so:
 1. zastopa javni zavod za izobraževanje odraslih in je odgovoren za zakonitost njegovega dela,
 2. organizira, načrtuje in vodi delo javnega zavoda za izobraževanje odraslih,
 3. imenuje in razreši vodjo izobraževalnega področja,

4. pripravlja predlog letnega delovnega in finančnega načrta javnega zavoda za izobraževanje odraslih ter predlog poročila o njegovi uresničitvi in je odgovoren za njegovo izvedbo,
5. pripravi predlog razvojnega programa javnega zavoda za izobraževanje odraslih,
6. je odgovoren za uresničevanje pravic udeležencev,
7. vodi delo andragoškega zbora,
8. spodbuja oziroma zagotavlja strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje zaposlenih in zunanjih sodelavcev,
9. organizira mentorstvo za pripravnike,
10. prisostvuje pri delu strokovnih in drugih delavcev, spremlja njihovo delo in jim svetuje,
11. predlaga napredovanje strokovnih delavcev v nazive,
12. zagotavlja izvrševanje odločb državnih organov,
13. določa sistemizacijo delovnih mest,
14. izvršuje pravice in dolžnosti delodajalca,
15. je odgovoren za presojanje in razvijanje kakovosti in pripravo letnega poročila o samoevalvaciji javnega zavoda za izobraževanje odraslih,
16. opravlja druge naloge v skladu z zakoni in drugimi predpisi.

(3) Direktor lahko za opravljanje posameznih nalog iz svoje pristojnosti in za nadomeščanje v času odsotnosti pisno pooblasti strokovnega delavca po tem zakonu.

35. člen **(vodja izobraževalnega področja)**

(1) Direktor lahko imenuje vodjo izobraževalnega področja.

(2) Za vodjo izobraževalnega področja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje za strokovnega delavca v skladu s tem zakonom in ima najmanj tri leta delovnih izkušenj v izobraževanju odraslih.

(3) Vodja izobraževalnega področja opravlja naloge, za katere ga pisno pooblasti direktor, in obsegajo vsaj:

1. vodenje dela strokovnega aktiva,
2. načrtovanje in organiziranje izobraževanja odraslih,
3. analiziranje izobraževalnega dela in njegovih rezultatov,
4. spremljanje napredovanja udeležencev,
5. opravljanje in organiziranje dejavnosti svetovanja in
6. opravljanje drugih nalog, določenih z letnim delovnim načrtom.

(4) Vodjo izobraževalnega področja razreši direktor. Direktor vodjo izobraževalnega področja, ki ga razreši, seznanj z razlogi za razrešitev.

3. Vodja organizacijske enote

36. člen **(vodja organizacijske enote)**

(1) Za vodjo organizacijske enote je lahko imenovan, kdor ima:

- izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, ustreza izobrazbi druge stopnje,
- pedagoško-andragoško izobrazbo v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja,
- opravljen strokovni izpit s področja vzgoje in izobraževanja in
- najmanj tri leta delovnih izkušenj v izobraževanju odraslih.

(2) Vodjo organizacijske enote imenuje direktor javnega zavoda.

(3) Vodja organizacijske enote opravlja naslednje naloge:

1. organizira, načrtuje in vodi strokovno delo organizacijske enote ter je odgovoren zanj,
2. pripravi predlog programa razvoja in letnega programa dela ter odgovarja za njuno izvedbo,
3. odgovarja za uresničevanje letnega programa dela, finančnega načrta in razvojnega programa organizacijske enote in pripravlja predlog letnega poročila,
4. vodi delo andragoškega zbora, spodbuja strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje strokovnih delavcev,

5. zagotavlja zakonitost dela organizacijske enote v okviru svojih pooblastil,
6. skrbi za kakovost izvedbe programov in dejavnosti in drugih nalog organizacijske enote,
7. odgovarja za namensko porabo finančnih sredstev organizacijske enote,
8. je odgovoren za uresničevanje pravic udeležencev ter
9. opravlja druge naloge v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi.

4. Strokovna organa v javni organizaciji

37. člen (strokovna organa)

Strokovna organa v javni organizaciji sta:

- andragoški zbor in
- strokovni aktiv.

38. člen (andragoški zbor)

(1) Andragoški zbor sestavljajo strokovni delavci iz 19. in 26. člena tega zakona, izobraževalci iz 23. člena tega zakona in drugi delavci, ki opravljajo strokovne naloge, ki so:

- zaposleni v javni organizaciji ali
- zunanji sodelavci, če v tekočem koledarskem letu izvedejo najmanj 100 ur organiziranega izobraževalnega dela oziroma dejavnosti.

(2) Andragoški zbor ima naslednje naloge:

1. obravnava strokovna vprašanja, povezana z izobraževalnim delom, in odloča o njih,
2. daje mnenje k predlogu letnega delovnega načrta,
3. odloča o posodobitvah izobraževalnega dela,
4. daje mnenje o kandidatih za imenovanje direktorja,
5. daje pobude za napredovanje strokovnih delavcev in mnenje o predlogih direktorja za napredovanje strokovnih delavcev ter
6. opravlja druge naloge v skladu z aktom o ustanovitvi.

(3) Andragoški zbor sprejme poslovnik o svojem delovanju.

39. člen (strokovni aktiv)

(1) Strokovni aktivni se oblikujejo na posameznem izobraževalnem področju oziroma v dejavnosti in jih sestavljajo delavci iz posameznega izobraževalnega programa za odrasle oziroma dejavnosti.

(2) Strokovni aktivni obravnavajo problematiko posameznega izobraževalnega področja oziroma dejavnosti, usklajujejo merila za preverjanje in ocenjevanje znanja udeležencev ter merila za evalvacijo izobraževalnega in drugega dela, dajejo andragoški zboru predloge za izboljšanje izobraževalnega dela, obravnavajo pripombe in opravljajo druge strokovne naloge, določene z letnim delovnim načrtom.

(3) Strokovni aktivni sprejme poslovnik o svojem delovanju.

5. Letni delovni načrt javne organizacije

40. člen (letni delovni načrt)

(1) Izvajanje izobraževalnih programov za odrasle, drugih programov za pridobitev izobrazbe in dejavnosti javna organizacija določi v letnem delovnem načrtu, ki vsebuje:

- predviden obseg in razporeditev programov in dejavnosti v posameznem letu,
- delo organov in strokovnih služb javne organizacije,
- sodelovanje z drugimi subjekti v okolju in udeleženci ter

- druge naloge.

(2) Javna organizacija objavi informacije o programih in dejavnostih iz prejšnjega odstavka ter organizacijo svojega dela v elektronski oziroma tiskani obliki.

V. Uresničevanje javnega interesa

41. člen (način uresničevanja javnega interesa)

(1) Javni interes v izobraževanju odraslih se določa z nacionalnim programom za izobraževanje odraslih.

(2) Sredstva za uresničevanje javnega interesa se zagotavljajo iz državnega proračuna, sredstev samoupravnih lokalnih skupnosti in drugih virov.

1. Nacionalni program izobraževanja odraslih

42. člen (vsebina nacionalnega programa)

(1) V nacionalnem programu izobraževanja odraslih (v nadaljnjem besedilu: nacionalni program) se:

1. opredelijo cilji in kazalniki nacionalnega programa,
2. določijo prednostna področja izobraževanja odraslih,
3. opredelijo ukrepi za zagotavljanje in izvajanje izobraževanja odraslih,
4. določi okvirni obseg javnih sredstev za področje izobraževanja odraslih,
5. določijo ministrstva, ki so nosilci posameznih ukrepov (v nadaljnjem besedilu: pristojna ministrstva), in način usklajevanja pri uresničevanju ciljev ter
6. opredeli način spremljanja izvajanja nacionalnega programa.

(2) V nacionalnem programu se posebej opredelijo tudi programi in dejavnosti pristojnih ministrstev, ki se izvajajo kot javna služba.

43. člen (sprejetje nacionalnega programa)

(1) Nacionalni program sprejme Državni zbor Republike Slovenije na predlog Vlade Republike Slovenije, in sicer praviloma za deset let.

(2) Predlog nacionalnega programa pripravi ministrstvo v sodelovanju z drugimi pristojnimi ministrstvi.

(3) K predlogu nacionalnega programa ministrstvo pridobi mnenje strokovnega sveta.

44. člen (letni program izobraževanja odraslih)

(1) Izvajanje nacionalnega programa se določi z letnim programom izobraževanja odraslih (v nadaljnjem besedilu: letni program), ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije.

(2) V letnem programu se opredelijo:

- cilji in kazalniki na letni ravni,
- ukrepi po prednostnih področjih,
- obseg sredstev, ki se zagotovijo v državnem proračunu za izvajanje letnega programa,
- pristojna ministrstva za izvedbo letnega programa in
- način spremljanja izvajanja letnega programa.

(3) Letni program pripravijo pristojna ministrstva v 30 dneh po sprejetju državnega proračuna in ga pošljejo ministrstvu v pripravo skupnega dokumenta.

(4) K predlogu letnega programa ministrstvo pridobi mnenje strokovnega sveta.

(5) Vlada Republike Slovenije lahko sprejme program izobraževanja odraslih za več let skupaj, skladno z dinamiko sprejemanja državnega proračuna.

45. člen **(spremljanje izvajanja letnega programa)**

(1) Pristojna ministrstva pripravijo poročila o izvajanju letnega programa in jih pošljejo ministrstvu do konca aprila za preteklo leto.

(2) Andragoški center Republike Slovenije na podlagi poročil iz prejšnjega odstavka pripravi skupno poročilo o izvajanju letnega programa.

(3) K skupnemu poročilu o izvajanju letnega programa iz prejšnjega odstavka poda mnenje strokovni svet.

46. člen **(spremljanje izvajanja nacionalnega programa)**

(1) Andragoški center Republike Slovenije na podlagi skupnih poročil o izvajanju letnih programov iz drugega odstavka prejšnjega člena pripravi poročilo o izvajanju nacionalnega programa, h kateremu poda mnenje strokovni svet.

(2) Poročilo iz prejšnjega odstavka se pripravi po polovici obdobja trajanja nacionalnega programa in poteku veljavnosti nacionalnega programa.

(3) Vlada Republike Slovenije se seznani s poročilom iz prvega odstavka tega člena in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije.

2. Izvajanje letnega programa izobraževanja odraslih

47. člen **(način izvajanja letnega programa izobraževanja odraslih)**

(1) Letni program izvajajo pristojna ministrstva prek javnih razpisov, pozivov, v okviru javne službe oziroma na drug način na podlagi zakona.

(2) V javnem razpisu oziroma pozivu se določijo pogoji, ki jih mora izpolnjevati izvajalec izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti.

(3) Pri izboru izvajalcev izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti na podlagi javnega razpisa oziroma poziva se uporabijo naslednja merila:

- kakovost vsebine in izvedbe,
- kadrovska, materialna in finančna izvedljivost,
- sodelovanje z okoljem,
- krajevna bližina in dostopnost ter
- pričakovani rezultati.

(4) Konkretna merila za izbor izvajalcev se opredelijo v javnem razpisu oziroma pozivu.

(5) Izvajalcem letnega programa se zagotavljajo sredstva iz državnega proračuna na podlagi standardov in normativov, ki jih določi minister, če ni z drugimi zakoni določeno drugače.

48. člen **(financiranje nacionalno pomembnih nalog v izobraževanju odraslih)**

Izvajanje dejavnosti usklajevanja in izvajanja nacionalno pomembnih nalog v izobraževanju odraslih, aktivnosti pri razvoju in pospeševanju izobraževanja odraslih, mednarodne dejavnosti, publicistične dejavnosti in druge naloge iz 3. točke prvega

odstavka 24. člena tega zakona se lahko na podlagi javnega razpisa oziroma poziva financira skupnosti javnih organizacij, združenju pravnih oseb zasebnega prava, organizacijam, ki so v javnem interesu na področju izobraževanja odraslih, oziroma zvezam teh organizacij, če je njihov glavni namen strokovno delo na področju izobraževanja odraslih na nacionalni ravni.

49. člen (prispevki udeležencev)

(1) Izvajalec izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti, ki se v celoti financirajo iz javnih sredstev, ne sme zahtevati od udeleženca v teh programih oziroma dejavnostih plačila prispevka za udeležbo.

(2) Če izobraževalni programi za odrasle in dejavnosti niso v celoti financirani iz javnih sredstev, lahko izvajalec določi višino prispevka udeleženca v teh programih oziroma dejavnostih, vendar največ v višini razlike do vrednosti programa ali dejavnosti, določene na podlagi tega zakona.

3. Uresničevanje javnega interesa na lokalni ravni

50. člen (uresničevanje javnega interesa na lokalni ravni)

Samoupravna lokalna skupnost opredeli ukrepe in način za uresničevanje javnega interesa v izobraževanju odraslih v razvojnem programu samoupravne lokalne skupnosti.

51. člen (letni program samoupravne lokalne skupnosti)

(1) Samoupravna lokalna skupnost zaradi ustvarjanja pogojev za izobraževanje odraslih in drugih dejavnosti, pomembnih za razvoj in kakovost življenja njenih prebivalcev, sprejme letni program, v katerem smiselno opredeli vsaj vsebine, določene v drugem odstavku 44. člena tega zakona.

(2) Letni program lahko sprejme tudi več samoupravnih lokalnih skupnosti skupaj.

4. Javna služba

52. člen (vsebina javne službe)

(1) Vsebina javne službe na področju izobraževanja odraslih (v nadaljnjem besedilu: javna služba) sta program osnovne šole za odrasle iz prve točke drugega poglavja tega zakona in svetovalna dejavnost pri:

- vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti,
- vključevanju v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba,
- vključevanju v neformalne izobraževalne programe za odrasle,
- ugotavljanju in dokumentiranju znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela, ter
- samostojnem učenju.

(2) Ocenjevanje in priznavanje znanja, potrebnega za pridobitev ali priznavanje javnoveljavne izobrazbe oziroma poklicne kvalifikacije, se izvajata v skladu z drugimi zakoni, ki urejajo področje izobraževanja.

53. člen (izvajalci javne službe)

Javno službo lahko izvajajo javne organizacije, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- so vpisane v razvid za izvajanje programa osnovne šole za odrasle oziroma javnoveljavnega izobraževalnega programa za odrasle,
- imajo najmanj dva strokovna delavca iz 19. oziroma 26. člena tega zakona, ki sta zaposlena za polni delovni čas, in
- izvajajo svetovalno dejavnost iz 1. točke prvega odstavka 24. člena tega zakona.

54. člen
(javna mreža)

(1) Javno mrežo javnih organizacij sestavljajo izvajalci javne službe, in sicer tako, da ta pokriva celotno območje Republike Slovenije.

(2) Ministrstvo pozove javne organizacije, ki izpolnjujejo pogoje iz prve alineje prejšnjega člena, k predložitvi dokazil o izpolnjevanju pogojev iz druge in tretje alineje prejšnjega člena.

(3) Če ministrstvo ugotovi, da javna organizacija izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, jo lahko pozove, da poda soglasje za izvajanje javne službe. Po prejemu soglasja minister s sklepom določi izvajalca javne službe.

(4) Merila, ki se upoštevajo pri določitvi obsega dejavnosti javne službe, so:

- število prebivalcev na določenem območju upravnih enot,
- značilnosti poselitve,
- izobrazbena sestava prebivalstva,
- razvojne posebnosti območja in
- prisotnost narodnih in etničnih skupin.

(5) Če na določenem območju Republike Slovenije javna služba ni zagotovljena, se lahko ta v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, s koncesijo dodeli pravni osebi zasebnega prava, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega člena.

55. člen
(financiranje javne službe)

(1) Izvajalcem javne službe se zagotavljajo sredstva iz državnega proračuna na podlagi obsega dejavnosti ter standardov in normativov, ki jih določi minister.

(2) Sredstva iz državnega proračuna se izvajalcem javne službe zagotovijo na podlagi sklepa ministra za posamezno proračunsko leto.

56. člen
(spremljanje izvajanja javne službe)

Izvajalec javne službe pošlje ministrstvu letno poročilo o vsebinski izvedbi in finančni realizaciji javne službe.

57. člen
(prenehanje izvajanja javne službe)

Kadar je izvajalcu javne službe v okviru inšpekcijskega nadzora izdana pravnomočna odločba, zaradi katere ne more oziroma ne sme izvajati dejavnosti javne službe, mu minister s sklepom prepove izvajanje javne službe oziroma koncesionarju odvzame koncesijo.

VI. Financiranje

58. člen
(državni proračun)

(1) Iz državnega proračuna se v skladu s standardi in normativi, ki jih določi minister, ter obsegom izobraževanja oziroma dejavnosti lahko zagotavljajo sredstva za:

1. investicije v javni zavod za izobraževanje odraslih, katerega ustanoviteljica je država,
2. tekoče in investicijsko vzdrževanje ter obnovo nepremičnin in opreme v javnem zavodu, katerega ustanoviteljica je država,
3. izvajanje programa osnovne šole za odrasle, ki obsega sredstva za stroške dela ter izdatke za blago in storitve,
4. izvajanje dejavnosti v okviru javne službe po tem zakonu, ki obsega sredstva za stroške dela ter izdatke za blago in storitve,

5. izvajanje javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle in neformalnih izobraževalnih programov za odrasle, ki obsegajo sredstva za stroške dela ter izdatke za blago in storitve,
6. za izvajanje drugih dejavnosti, ki niso del javne službe in ki obsegajo sredstva za stroške dela ter izdatke za blago in storitve,
7. izvajanje drugih izobraževalnih programov za pridobitev izobrazbe in programov za usposabljanje in izpopolnjevanje, ki obsegajo sredstva za stroške dela ter izdatke za blago in storitve, in
8. druge namene, določene z letnim programom iz 44. člena tega zakona.

(2) Izvajalci, ki poleg izvajanja javne službe, izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti, ki se financirajo iz javnih sredstev, opravljajo tudi gospodarsko dejavnost, morajo zagotoviti ločeno računovodstvo.

(3) Obseg javnih sredstev za izvedbo javne službe, izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti lahko pokriva le te stroške in ne sme omogočati presežkov.

59. člen **(sredstva samoupravne lokalne skupnosti)**

Iz sredstev samoupravnih lokalnih skupnosti se javnim organizacijam zagotavljajo sredstva za:

- prostore in opremo za izvajanje izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti, ki so v javnem interesu samoupravne lokalne skupnosti,
- investicije in investicijsko vzdrževanje,
- izvedbo letnega programa izobraževanja odraslih, ki ga sprejme samoupravna lokalna skupnost, in
- materialne stroške za obratovanje za izvajanje programa osnovne šole za odrasle.

VII. Opravljanje izpitov

60. člen **(pristojnosti Državnega izpitnega centra)**

(1) Državni izpitni center:

1. pripravlja izpitne kataloge,
2. organizira izpite, in sicer:
 - imenuje izpitne komisije za posamezne izpite in usposabljanje njihovih članov,
 - določi ceno izpita,
 - razpisuje izpitne roke s podatki o pogojih in kraju izvedbe izpita,
 - izvaja izpite,
 - izdaja listine o opravljenih izpilih in vodi evidenco o opravljanju izpitov,
3. skrbi za vključevanje in povezovanje izpitnega sistema oziroma posameznih znanj v mednarodne certifikatne sisteme in za usklajevanje izobrazbenih standardov s standardi teh sistemov ter
4. umešča izpite iz svoje pristojnosti v mednarodni certifikatni sistem in izdaja certifikate na tej podlagi.

(2) Evidenca iz pete alineje 2. točke prejšnjega odstavka vsebuje:

1. ime in priimek kandidata,
2. spol,
3. datum, kraj in državo rojstva,
4. prebivališče,
5. EMŠO,
6. center, v katerem se opravlja izpit,
7. število zbranih točk pri ustnem in pisnem delu izpita,
8. točkovno oceno in končno oceno izpita iz tujega jezika.

(3) Evidenca iz prejšnjega odstavka se hrani trajno.

(4) Način vodenja evidence in obdelave podatkov določi minister.

61. člen **(pristojnosti drugih pooblaščenih organizacij)**

Druge organizacije lahko izvajajo naloge iz prejšnjega člena, če so za to pooblašene na podlagi zakona.

VIII. Evidence in dokumentacija

1. Evidence in dokumentacija v javnoveljavnih izobraževalnih programih

62. člen (vrsta evidenc in dokumentacije)

(1) Evidence in dokumentacija v programu osnovne šole za odrasle in javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle obsegajo:

- evidence, ki so določene s tem zakonom,
- javne listine, ki jih izvajalec programa osnovne šole za odrasle oziroma javnoveljavnega izobraževalnega programa za odrasle izdaja udeležencem, in
- druge dokumente, v katerih in na podlagi katerih nastajajo podatki, ki se vpisujejo v evidence, ali s katerimi se načrtuje, organizira in izvaja program.

(2) Za vodenje dokumentacije in evidenc za odrasle v programih gimnazij se uporablja zakon, ki ureja gimnazije, v programih poklicnega in strokovnega izobraževanja pa se uporablja zakon, ki ureja poklicno in strokovno izobraževanje.

(3) Podrobnejšo vsebino in vrste javnih listin ter drugih dokumentov, njihov način vodenja in obdelave podatkov iz prvega odstavka tega člena, določi minister.

63. člen (evidence)

(1) Izvajalec programa osnovne šole za odrasle za potrebe izobraževalnega dela vodi naslednje evidence s podatki o udeležencih:

1. evidenco o prijavljenih kandidatih za vpis,
2. evidenco o udeležencih,
3. osebni list, ki se vodi za vsakega udeleženca od vključitve do dokončanja izobraževanja oziroma do izpisa,
4. matično knjigo, ki obsega splošne podatke o vpisanih, o poteku njihovega izobraževanja od vključitve do končanja izobraževanja oziroma do izpisa,
5. evidenco o preverjanju in ocenjevanju znanja,
6. evidenco o izpiti in
7. evidenco o izdanih javnih listinah.

(2) Izvajalec javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle za potrebe izobraževalnega dela vodi naslednje evidence s podatki o udeležencih:

- evidenco o prijavljenih kandidatih za vpis,
- evidenco o udeležencih in
- evidenco o izdanih javnih listinah.

(3) Evidence iz prvega in drugega odstavka tega člena vsebujejo:

1. zaporedno številko,
2. ime in priimek,
3. EMŠO,
4. spol,
5. kraj in državo rojstva,
6. naslov v Republiki Sloveniji, na katerem udeleženec stalno oziroma začasno prebiva (občina, naselje, ulica, hišna številka ter dodatek k hišni številki in številka stanovanja, če obstajata),
7. stalni oziroma začasni naslov v tujini (ime in koda države, ime ožjega območja, če v državi obstaja, kraj, ulica in hišna številka ter dodatek k hišni številki in številka stanovanja, če obstajata, poštna številka in ime pošte oziroma drugi podatki, ki se v tujini štejejo kot sestavni del naslova),
8. državljanstvo,
9. zaposlitveni status,
10. podatke o starših v programu osnovne šole za odrasle (ime in priimek, naslov prebivališča, telefonska številka, na katero je mogoče poslati nujna sporočila), kadar je udeleženec mlajši od 18 let,

11. program ali dejavnost in evidenčno številko iz uradnega registra programov (vrsta in področje izobraževanja po KLASIUS).

(4) Evidenca o udeležencih iz druge alineje prvega odstavka in druge alineje drugega odstavka tega člena poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebuje še podatke o prijavi, vpisu, datumu vključitve oziroma datumu začetka izobraževanja, poteku izobraževanja, datumu izpisa in datumu zaključka izobraževanja.

(5) Evidenca o preverjanju in ocenjevanju znanja poleg podatkov iz tretjega odstavka tega člena vsebuje še ocene iz posameznih predmetov, predmetnih področij oziroma drugih sestavin izobraževalnega programa, kadar je izobraževanje organizirano tako, da se znanje udeležencev preverja in ocenjuje sproti.

(6) Evidenca o izpiti poleg podatkov iz tretjega odstavka tega člena vsebuje še podatke o poteku izpita in o doseženi oceni ter ime in priimek izpraševalca oziroma članov izpitne komisije, kadar udeleženec opravlja izpit pred komisijo.

(7) Evidenca o izdanih javnih listinah iz sedme alineje prvega odstavka in tretje alineje drugega odstavka tega člena poleg podatkov iz tretjega odstavka tega člena vsebuje še podatke o vrsti in številki ter datumu izdane listine.

(8) Evidence iz tega člena se hrani trajno.

(9) Način vodenja evidenc in obdelavo podatkov določi minister.

64. člen (javne listine)

(1) Ko udeleženec v programu osnovne šole za odrasle opravi vse obveznosti po programu za posamezen razred, mu izvajalec izda letno spričevalo, ko zaključi vse obveznosti po programu, pa mu izda zaključno spričevalo o končani osnovni šoli.

(2) Izvajalec javnoveljavnega izobraževalnega programa za odrasle izda udeležencu v tem programu potrdilo o usposabljanju, ki je javna listina, s priložo, ki vsebuje popis znanj in veščin, pridobljenih v programu.

2. Evidence in dokumentacija v svetovalni dejavnosti javne službe

65. člen (vrsta evidenc in dokumentacije)

(1) Evidence in dokumentacija v svetovalni dejavnosti javne službe obsegajo:

- evidence, ki so določene s tem zakonom in
- druge dokumente, v katerih in na podlagi katerih nastajajo podatki, ki se vpisujejo v evidence, ali s katerimi se načrtuje, organizira in izvaja program.

66. člen (evidence)

(1) Izvajalec javne službe za potrebe svetovalnega dela vodi evidenco s podatki o udeležencih.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje:

1. zaporedno številko,
2. ime in priimek,
3. EMŠO,
4. spol,
5. kraj in država rojstva,
6. naslov v Republiki Sloveniji, na katerem udeleženec stalno oziroma začasno prebiva (občina, naselje, ulica, hišna številka ter dodatek k hišni številki in številka stanovanja, če obstajata),
7. stalni oziroma začasni naslov v tujini (ime in koda države, ime ožjega območja, če v državi obstaja, kraj, ulica in hišna številka ter dodatek k hišni številki in številka stanovanja, če obstajata, poštna številka in ime pošte oziroma drugi podatki, ki se v tujini štejejo kot sestavni del naslova),
8. državljanstvo,

9. izobrazbo,
10. zaposlitveni status,
11. podatki o vključitvi in zaključku svetovanja,
12. področje in potek svetovanja ter
13. drugo dokumentacijo.

(3) Evidenca iz prejšnjega odstavka se hrani pet let od vnosa podatkov.

(4) Način vodenja evidence in obdelavo podatkov določi minister.

IX. Presojanje in razvijanje kakovosti

67. člen (presojanje in razvijanje kakovosti)

(1) Presojanje in razvijanje kakovosti se izvajata v izobraževalnih programih za odrasle in dejavnostih, ki se financirajo iz javnih sredstev.

(2) Presojanje kakovosti je pridobivanje in ovrednotenje kvantitativnih in kvalitativnih podatkov o procesih, rezultatih in učinkih izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti, ki jih ureja ta zakon.

(3) Razvijanje kakovosti je načrtovanje in vpeljevanje ukrepov za ohranjanje in razvijanje kakovosti.

(4) Presojanje in razvijanje kakovosti iz prvega odstavka tega člena se izvajata s sprotnim spremljanjem, samoevalvacijo in zunanjo evalvacijo.

(5) Za namen presojanja in razvijanja kakovosti Andragoški center Republike Slovenije opravlja zlasti naslednje naloge:

- pripravlja strokovne podlage za razvijanje modelov presojanja kakovosti,
- izvaja usposabljanje in svetovanje pri izvedbi presoj kakovosti in
- pripravlja poročilo o kakovosti na nacionalni ravni.

68. člen (notranje presojanje in razvijanje kakovosti)

(1) Javne organizacije, ki izvajajo izobraževalne programe za odrasle in dejavnosti, ki se financirajo iz javnih sredstev, vzpostavijo notranji sistem kakovosti, ki vključuje sprotno spremljanje in samoevalvacijo.

(2) Svet javne organizacije na predlog direktorja imenuje komisijo za kakovost, ki načrtuje in koordinira presojanje in razvijanje kakovosti. Sestava, mandat in naloge komisije se določijo v internem aktu tega izvajalca.

(3) Javne organizacije iz prvega odstavka tega člena na svoji spletni strani predstavijo sistem notranjega presojanja in razvijanja kakovosti.

69. člen (zunanje presojanje in razvijanje kakovosti)

Javne organizacije iz prvega odstavka prejšnjega člena zagotavljajo podatke in sodelujejo pri zunanji presoji kakovosti.

X. Nadzor in kazenske določbe

70. člen (nadzor)

Nadzor v izobraževanju odraslih v skladu s tem zakonom izvaja inšpekcija, pristojna za šolstvo, v skladu s predpisi, ki urejajo inšpekcijski nadzor, razen določb, ki se nanašajo na zaposlitev strokovnih delavcev, ki ga izvaja inšpekcija, pristojna za delo.

71. člen
(prekrški)

- (1) Z globo 4.500 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki izvaja program osnovne šole za odrasle ali javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, čeprav ni vpisana v razvid (7. in 18. člen tega zakona).
- (2) Z globo 2.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.
- (3) Z globo 2.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki:
- izvaja program osnovne šole za odrasle oziroma javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle ali dejavnosti javne službe v skladu s tem zakonom, če jih izvaja v neustreznih prostorih ali z neustrezno opremo (7., 18. in 25. člen tega zakona),
 - krši predpisani vpisni postopek v program osnovne šole za odrasle oziroma javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle (8., 9., 12. in 20. člen tega zakona),
 - ne izvršuje odločb državnih organov (dvanajsta alineja drugega odstavka 34. člena tega zakona) in
 - udeležencu ne izda javne listine (64. člen tega zakona).
- (4) Z globo 1.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.
- (5) Z globo 1.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki ne vodi dokumentacije (62., 63. in 65. člen tega zakona).
- (6) Z globo 500 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

72. člen
(prekrški)

- (1) Z globo 3.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki:
- izvaja program osnovne šole za odrasle oziroma javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle ali dejavnosti javne službe v skladu s tem zakonom, čeprav strokovni delavci v teh programih oziroma dejavnostih ne izpolnjujejo pogojev (7., 19. in 26. člen tega zakona) in
 - izvaja izobraževalne programe za odrasle oziroma dejavnosti v skladu s tem zakonom, če terja od udeležencev njihov prispevek za kritje stroškov izobraževanja (49. člen tega zakona).
- (2) Z globo 2.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki stori prekršek iz druge alineje prejšnjega odstavka.
- (3) Z globo 1.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Z globo 500 eurov se kaznuje odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz druge alineje prvega odstavka tega člena.

XI. Prehodne in končne določbe

73. člen
(vpis v razvid)

Ministrstvo izvajalce programa osnovne šole za odrasle in javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, ki so ob uveljavitvi tega zakona vpisani v razvid, pozove k predložitvi podatkov iz tretjega odstavka 7. člena oziroma tretjega odstavka 18. člena tega zakona in vpiše te podatke v razvid v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

74. člen
(pravice in obveznosti udeležencev programa osnovne šole za odrasle)

Glede udeležencev, ki so na dan uveljavitve tega zakona v skladu z Zakonom o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo) vpisani v program osnovne šole za odrasle iz 12. člena tega zakona, se šteje, da so po uveljavitvi tega zakona vanj vpisani prvič.

75. člen

(izvajanje javnoveljavnega izobraževalnega programa Računalniška pismenost za odrasle)

Javnoveljavni izobraževalni program Računalniška pismenost za odrasle se ne glede na pogoje za strokovne delavce iz 19. člena tega zakona lahko izvaja do sprejetja prenovljenega ali novega programa.

76. člen

(veljavnost javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle)

Javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle, ki so bili sprejeti na podlagi Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo), se uskladijo s tem zakonom v letu dni po uveljavitvi tega zakona.

77. člen

(strokovni delavci v dejavnostih)

(1) Strokovni delavec v dejavnostih, ki ob uveljavitvi tega zakona ne izpolnjuje pogojev o izobrazbi za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela strokovnega delavca v dejavnostih v skladu z 19. členom tega zakona, pa je ob uveljavitvi tega zakona imel izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe najmanj prve stopnje oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi najmanj prve stopnje, imel ustrezno pedagoško-andragoško izobrazbo in opravljen strokovni izpit s področja vzgoje in izobraževanja ter je opravljal vzgojno-izobraževalno delo strokovnega delavca na področju izobraževanja odraslih najmanj tri leta, lahko opravlja vzgojno-izobraževalno delo strokovnega delavca v dejavnostih v skladu s tem zakonom.

(2) Strokovni delavec v dejavnostih, ki ob uveljavitvi tega zakona ne izpolnjuje pogojev o izobrazbi za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela strokovnega delavca v dejavnostih v skladu z 19. členom tega zakona ali ne izpolnjuje pogojev iz prejšnjega odstavka, mora za opravljanje dejavnosti najpozneje do začetka šolskega leta 2024/2025 pridobiti izobrazbo v skladu z 19. členom tega zakona.

78. člen

(začetek izvajanja svetovalne dejavnosti javne službe)

(1) Izvajanje svetovalne dejavnosti javne službe se začne najpozneje z drugim proračunskim letom, ki sledi letu po uveljavitvi tega zakona.

(2) Pri prvi izbiri izvajalcev svetovalne dejavnosti javne službe mora javna organizacija imeti zaposlenega najmanj enega strokovnega delavca iz 19. oziroma 26. člena tega zakona za polni delovni čas.

79. člen

(izvajanje nacionalnega programa)

Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (ReNPIO13–20) (Uradni list RS, št. 90/13) se izvaja do izteka obdobja njene veljavnosti.

80. člen

(roki za izdajo podzakonskih predpisov)

Podzakonske predpise iz 9., 10., 14., 18., 19., 25., 26., 47., 55., 58., 60., 62., 63. in 65. člena tega zakona izda minister v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

81. člen

(veljavnost in uporaba podzakonskih predpisov)

(1) Pravilnik o izdajanju certifikatov z evropsko ravno znanja tujega jezika (Uradni list RS, št. 73/16) še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi 62. člena in za izvrševanje 60. člena tega zakona.

(2) Pravilnik o obrazcu potrdila o izpitu iz znanja tujega jezika za odrasle (Uradni list RS, št. 53/01 in 108/05) in Pravilnik o obrazcih javnih listin v srednješolskem izobraževanju (Uradni list RS, št. 44/08, 37/09, 71/09, 34/10, 44/12 in 28/16) še naprej veljata kot predpisa, izdana na podlagi 62. člena tega zakona.

(3) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji predpisi, ki pa se uporabljajo do uveljavitve predpisov, izdanih na podlagi tega zakona:

- Pravilnik o evidencah in dokumentaciji v izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 32/00),
- Odredba o standardih in normativih v izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 43/00),
- Odredba o strokovni izobrazbi strokovnih delavcev in o minimalnih standardih prostorov in opreme v izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 82/98) in
- Pravilnik o razpisu za vpis in izvedbi vpisa v izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 82/98).

82. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati:

- Zakon o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 12/96, 86/04 – ZVSI, 69/06 in 110/06 – uradno prečiščeno besedilo) in
- drugi odstavek 30. člena Zakona o gimnazijah (Uradni list RS, št. 12/96, 59/01, 115/06 in 1/07 – uradno prečiščeno besedilo).

83. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu (vsebina zakona):

Zakon v 1. členu opredeli predmet, to je javni interes na področju izobraževanja odraslih, in način uresničevanja javnega interesa na področju izobraževalnih programov za odrasle in zadevnih dejavnosti.

Po tem zakonu se javnoveljavna izobrazba pridobi le po programu osnovne šole za odrasle izobrazbe. Izobraževanje odraslih po programih poklicnega, srednjega strokovnega, gimnazijskega, višjega strokovnega, visokošolskega izobraževanja ter pridobitev poklicne in dodatne kvalifikacije se ureja v drugih zakonih in predpisih, ki urejajo ta področja.

K 2. členu (opredelitev izrazov):

Izobraževalci so osebe, ki opravljajo izobraževalno delo v neformalnih izobraževalnih programih za odrasle, to je programih, ki niso javnoveljavni. Izobraževalci v teh programih se ne uvrščajo med regulirane poklice, zato so poimenovani drugače. Znanje in usposobljenost izobraževalcev sta določena v neformalnem izobraževalnem programu za odrasle.

Izvajalec je pravna ali fizična oseba, ki izvaja izobraževalne programe za odrasle in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih. Podrobnejši pogoji za izvajalce programa osnovne šole za odrasle, javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba, neformalnih izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti so določeni v poglavju o izobraževalnih programih za odrasle in dejavnostih na področju izobraževanja odraslih.

Neformalni izobraževalni programi za odrasle so splošnoizobraževalni programi, ki niso javnoveljavni, zato ne dajejo javnoveljavne izobrazbe ne poklicne ali dodatne kvalifikacije. Izvajajo se na podlagi javnih razpisov ali pozivov. Lahko se izvajajo tudi na drug način na podlagi drugih zakonov (npr.: na področju kulture).

Odrasli so osebe, ki so izpolnile osnovnošolsko obveznost ter želijo pridobiti, posodobiti, razširiti in poglobiti svoje znanje, in osebe, ki niso končale osnovnošolskega izobraževanja oziroma izpolnile osnovnošolske obveznosti zaradi izjemnih okoliščin, zaradi katerih je bilo ogroženo njihovo življenje ali zdravje (npr. vojna, naravne nesreče), pri čemer nista pomembna zaposlitveni status in dosežena raven izobrazbe.

Strokovni delavci so osebe, ki opravljajo izobraževalno delo v programu osnovne šole za odrasle, javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle in dejavnostih iz 1. točke prvega odstavka 24. člena tega zakona, ki spadajo pod javno službo. Strokovni delavci so regulirani poklici, opredeljeni v krovnem Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja.

Udeleženci so odrasli, ki se vpišejo ali vključijo v izobraževalni program za odrasle oziroma v dejavnosti na področju izobraževanja odraslih.

K 3. členu (pravice):

Zakon določa, da imajo udeleženci izobraževanja odraslih, ki se izobražuje po javnoveljavnih programih osnovnošolskega, poklicnega, srednjega in višje strokovnega izobraževanja, pravico do zdravstvenega varstva iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, in pravico do drugih ugodnosti ter pravic v skladu s posebnimi predpisi, če niso v delovnem razmerju, prijavljeni kot brezposelne osebe ali se ne izobražujejo v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Zakon omejuje starostno mejo za uveljavljanje pravic do 26. leta starosti. Pravice so udeležencem izobraževanja odraslih lahko priznane na podlagi drugih zakonov (npr. zakoni, ki urejajo zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje prevoze, opravljanje začasnih ali občasnih del).

K 4. členu (načela javnega interesa na področju izobraževanja odraslih):

Osnovno načelo javnega interesa na področju izobraževanja odraslih je vseživljenjskost izobraževanja in učenja za vse, kar pomeni, da sta področji izobraževanja otrok in mladine ter izobraževanja odraslih enakovredni in komplementarni v celotnem sistemu vzgoje in izobraževanja. To načelo izhaja iz predpostavke, da učenje poteka vse življenje v različnih učnih okoljih in na različne načine ter prispeva k celovitemu razvoju posameznika in skupnosti.

Načelo pravičnosti in enakopravnosti ter enakih možnosti pri dostopu, obravnavi in doseganju izidov temelji na načelu vzgojno-izobraževalnega sistema v Republiki Sloveniji, ki zagotavlja pravice vsakega posameznika do izobrazbe. Pri tem si prizadeva za zmanjševanje strukturnih in individualnih ovir za udeležbo v izobraževanju. Ustrezne ukrepe (med drugim ukrepe pozitivne diskriminacije) za prikrajšane skupine prebivalstva je treba zagotoviti tudi v izobraževanju odraslih. Zadevajo motivacijo manj vključenih skupin za vključevanje v izobraževanje in učenje, povečevanje priložnosti in razne ukrepe za odstranjevanje ovir med izobraževanjem. Med pomembnimi ukrepi za zagotavljanje dostopnosti do izobraževanja

je ustrezno financiranje izobraževanja, ki naj se zagotavlja v skladu z načeli socialne pravičnosti in družbene vključenosti ter potreb in zahtev družbenega razvoja in razvoja posameznikov (financiranje poklicnega in splošnega izobraževanja).

Načelo svobode in avtonomnosti pri izbiri poti, vsebine, oblik, sredstev in metod izobraževanja odraslih pomeni, da ima posameznik avtonomnost pri izbiri učnih možnosti in izobraževalnih priložnosti glede na lastne potrebe in cilje ter neodvisno od tega, kdo financira in izvaja izobraževanje. Avtonomnost javnih vzgojno-izobraževalnih organizacij v razmerju do države pa mora biti zagotovljena z načinom financiranja in načinom zaposlovanja pedagoškega, strokovnega in upravnega osebja (merila morajo biti jasna, nepristranska in pod nadzorom javnosti).

Načelo kakovosti izobraževanja za vse pomeni, da mora biti izobraževanje odraslih zasnovano tako, da bo vsem skupinam udeležencev omogočalo zadovoljevanje njihovih izobraževalnih potreb in udejanjanje njihovih potencialov. Da bi to dosegali, je treba razvijati kakovost vstopnih, procesnih in izstopnih dejavnikov izobraževanja odraslih.

Načelo sorazmerne porazdelitve virov za izobraževanje in učenje glede na potrebe posameznih življenjskih obdobjih izhaja iz demografskih sprememb in podaljšanja aktivnega življenja v kombinaciji z organizacijskimi in tehnološkimi spremembami. Zaradi teh razlogov je treba spodbujati povečevanje vlaganj v obdobju odraslosti, s poudarkom na starejših odraslih. Pomembno je, da oblikovanje izobraževalnih priložnosti in zagotavljanje dostopa do njih to upoštevata (finančne spodbude, krajevna dostopnost, programska raznolikost, izvajanje v skladu z andragoškim načeli idr.).

Načelo systemske povezanosti formalnega in neformalnega izobraževanja ter priložnostnega učenja izhaja iz sistema vzgoje in izobraževanja, ki ga sestavljata začetno in nadaljevalno formalno in neformalno izobraževanje, ki posegata tako na področje splošnega kot poklicnega izobraževanja ter se medsebojno dopolnjujeta in prepletata. V izobraževanju odraslih ima pomembno vlogo tudi priložnostno učenje. Prek sistemov vrednotenja in priznavanja ter ustreznih sistemskih orodij, ki omogočajo preglednost izobrazbe in kvalifikacij je treba zagotoviti systemsko povezanost vseh načinov izobraževanja ter pregled nad njihovimi prispevki h kakovosti izobrazbe in k znanju prebivalstva.

Načelo uravnoteženosti med področjem splošnega in poklicnega izobraževanja izhaja iz predpostavke, da je za ustrezen posameznikov razvoj in celosten razvoj družbe poleg poklicnega pomembno tudi splošno izobraževanje, kar utemeljujejo tudi slovenski (in evropski) razvojno-politični dokumenti.

Načelo uvajanja novosti in prilagodljivost na področju izobraževanja odraslih ob upoštevanju specifičnih kulturnih, socialnih in izobraževalnih značilnosti, je v izobraževanju odraslih izredno pomembno, saj gre za raznovrsten, obsežen in specifičen sistem, ki zadovoljuje potrebe posameznikov in družbe. Da bi lahko zagotovili pestrost in odzivnost na raznolike potrebe odraslih v različnih življenjskih položajih in ob upoštevanju specifičnih kulturnih, socialnih in izobraževalnih značilnosti, je treba spodbujati in zagotavljati pogoje za izvajanje izobraževanja odraslih različnim ponudnikom, ki so lahko profesionalne ali prostovoljske organizacije – javne in zasebne. Ponudba se zagotavlja tako glede na povpraševanje kot ob državnem ukrepanju za zagotavljanje dostopnosti tistim skupinam, ki so pri vključevanju manj samoiniciativne. Razvoj inovativnih pristopov v izobraževanju odraslih zadeva področje organizacije in izvedbe izobraževanja odraslih. Gre za uvajanje novih/drugačnih pristopov in metod dela z odraslimi z uporabo sodobnih tehnologij. Temeljiti mora na poglobljenem raziskovanju, ki med drugim presoja tudi njihovo ustreznost v danih sociokulturnih razmerah konkretne družbene sredine.

Načelo doseganja nacionalno določenih in mednarodno primerljivih izobrazbenih standardov izhaja iz socialne in ekonomske vloge izobraževanja, ki ima ključni pomen pri zagotavljanju sposobnosti prilagajanja družbenim spremembam in vključevanja ljudi na trg delovne sile. Odrasli nenehno razvijajo in posodablajo svoje znanje ter splošne in poklicne zmožnosti, kar jim omogoča prožno prilagajanje hitro spreminjajočim se razmeram v lokalnem okolju in v svetu. To terja pridobivanje nacionalno dogovorjenih ravni splošne izobrazbenosti in nacionalno dogovorjenih ravni mednarodno primerljivih zmožnosti. Skupine, ki ne dosegajo teh standardov, se opredelijo kot prednostne v nacionalnem, regionalnem in/ali lokalnem okviru.

Načelo laičnosti izobraževanja odraslih, ki se opravlja kot javna služba, sledi ustavnemu načelu o ločenosti države in verskih skupnosti. Izobraževanje odraslih je torej ločeno od vpliva cerkva, političnih strank in drugih posebnih ideologij.

K 5. členu (cilji javnega interesa na področju izobraževanja odraslih):

Na podlagi opredeljenih načel je zasnova javnega interesa na področju izobraževanja odraslih oblikovana tako, da bo njeno uresničevanje vodilo k doseganju naslednjih naštetih ciljev. Vsem odraslim je treba omogočiti dostop do kakovostnih izobraževalnih in učnih možnosti, ki bodo omogočale polno izkoriščanje njihovega človeškega potenciala in bodo povezovale osebne izkušnje s širšimi družbenoekonomskimi, kulturnimi in okoljskimi dejavniki ter tako usposobile ljudi za delovanje, refleksijo in ustrezno odzivanje na socialne, politične, gospodarske, kulturne in tehnološke izzive ter za graditev skupnosti.

Da bi odraslim omogočili pridobivanje splošnih in poklicnih zmožnosti za aktivno delovanje v skupnosti in na trgu dela, je treba vzpostaviti koncept financiranja splošnega in poklicnega izobraževanja odraslih, ki bo temeljil na večji soodvisnosti in povezanosti države, gospodarstva, civilne družbe in posameznika.

V današnji družbi intenzivnih sprememb in povečanih tveganj odrasli potrebujejo tudi možnosti izobraževanja in učenja za osebno rast, da bi lažje obvladovali družbeno resničnost in različne življenjske naloge, ki postajajo čedalje bolj kompleksne.

Z izobraževanjem in učenjem odraslih je treba zmanjševati neenakosti med družbenimi skupinami in posamezniki. V Sloveniji opažamo (v primerjavi z drugimi evropskimi državami) nadpovprečno stopnjo neenakosti pri dostopu do izobraževanja glede na izobrazbo in starost, saj spada Slovenija med države z največjimi razlikami v stopnji vključenosti najmanj in najbolj izobraženih. Razlike so tako pri vključevanju v formalno kot neformalno izobraževanje odraslih. Tudi rezultati raziskave OECD o spretnostih odraslih (PIAAC) kažejo, da so v Sloveniji velike razlike v spretnostih odraslih in njihovi uspešnosti pri reševanju v tehnološko bogatih okoljih glede na njihovo starost, izobrazbo in socialno ozadje. Pokazalo se je še, da je višja raven besedilnih in matematičnih spretnosti pozitivno povezana z vključenostjo v delovno silo, višino plače in negospodarskimi dejavniki, kot so zaupanje drugim, politična učinkovitost, prostovoljsko delo in lastna ocena zdravja. Zaradi tega je treba z vidika potreb ranljivih in izobrazbeno prikrajšanih skupin vzpostaviti pravičnejši koncept javnega financiranja v izobraževanju odraslih ter zmanjšati strukturne in individualne ovire pri vključevanju prebivalcev v izobraževanje in učenje.

Potrebo po krepitevi znanja in zmožnosti za sodelovanje v demokratičnih procesih med drugim nakazujejo najnovejši rezultati raziskave o spretnostih odraslih (PIAAC), ki kažejo, da med vsemi državami OECD, ki so sodelovale v raziskavi, odrasli v Sloveniji izstopajo po prepričanju o tem, da imajo majhen vpliv na politične procese.

V okviru splošnega neformalnega izobraževanja potrebujemo več izobraževalnih programov, ki spodbujajo krepitev družbenih vezi in novih oblik solidarnosti. Pomemben cilj teh programov je krepiti zmožnosti odraslih za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, poleg tega pa tudi krepiti kritično mišljenje, ozaveščenost in opolnomočenost posameznikov, različnih družbenih skupin in lokalnih skupnosti. Takšni programi, ki spodbujajo motivacijo odraslih za skupno delovanje in skupno dobro, lahko nastajajo v okviru civilne družbe in skupnostnega izobraževanja, ki posameznikom omogoča, da v sodelovanju z drugimi izboljšajo kakovost svojega življenja in življenja skupnosti. Pri tem gre tudi za izobraževanje in učenje, s katerima se krepita moč posameznikov in skupin za sodelovanje v družbi, omogočata jim vplivati na javne zadeve.

Načrtna vlaganja v področje splošnega neformalnega izobraževanja lahko posredno in z ustreznimi razvitimi podpornimi dejavnostmi največ prispevajo k premoščanju družbenih, medgeneracijskih in prostorskih razlik, socialni vključenosti, aktivnemu državljanstvu, kulturni razgledanosti in strpnosti do drugačnosti, dolgoročno pa prispevajo tudi k višji izobrazbeni ravni prebivalstva. V to področje se tako umeščajo programi, katerih temeljni cilji so zvišanje splošne izobrazbenosti in poučenosti, povečanje socialne vključenosti, programi trajnostnega razvoja, kulture, zdravja itd.

Ker je danes zaradi demografskih sprememb, predvsem staranja prebivalstva in krčenja države blaginje, ogroženo medgeneracijsko zavezištvo, je treba razvijati in izvajati raznovrstne programe medgeneracijskega izobraževanja in učenja, s katerimi lahko krepimo solidarnost, sodelovanje in izmenjavo med generacijami.

Povečevati je treba motivacijo nižje izobraženih in drugih ranljivih skupin za izobraževanje in učenje. To se lahko dosega z obveščanjem in svetovanjem, priznavanjem neformalnega izobraževanja in priložnostnega učenja ter izkušenj, promocijskimi aktivnostmi in posebnimi podpornimi ukrepi. Poleg tega je treba z obveščanjem in svetovanjem, bogatenjem izobraževalne ponudbe, materialnimi spodbudami itd. zmanjševati strukturne in individualne ovire pri vključevanju odraslih v izobraževanje in učenje. Seveda pa zmanjševanje neenakosti med različnimi skupinami in posamezniki ne more biti uspešno samo z zmanjševanjem izobraževalnih neenakosti, potrebni so celoviti in povezani ukrepi socialne, kulturne in ekonomske politike.

Predstavljeni predlog med svetovalne dejavnosti, ki se bodo izvajale kot javna služba, navaja tudi svetovanje pri vključevanju v javnoveljavni program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti. Pri tem bodo svetovalci tiste odrasle, ki nimajo dokončane osnovne šole, spodbujali, naj se vpišejo v program osnovne šole za odrasle, ki ga ureja ta predlog zakona, kar jim bo pozneje omogočilo tudi pridobitev poklicne izobrazbe. S tem se bo zmanjšal delež prebivalcev brez osnovne šole in brez poklicne izobrazbe.

Tiste odrasle, ki nimajo dokončane štiriletne srednješolske izobrazbe, pa bodo svetovalci spodbujali, naj se vključijo v izredno srednješolsko izobraževanje, ki po rezultatih številnih raziskav močno povečuje možnosti za karierni in osebni razvoj. Čeprav ta predlog zakona področja srednješolskega izobraževanja odraslih ne ureja, bodo take spodbude posledično vplivale na povečanje deleža prebivalcev z dokončano štiriletno srednješolsko izobrazbo.

Cilj izobraževanja odraslih je opolnomočiti ljudi za delovanje, refleksijo in ustrezno odzivanje na socialne, politične, gospodarske, kulturne in tehnološke izzive ter za graditev skupnosti. Cilj uresničevanje javnega interesa na področju

izobraževanja odraslih je uravnoteženo izobraževanje za razvoj človeškega (trg dela), socialnega (družbena povezanost, aktivno državljanstvo, medkulturni dialog) in kulturnega kapitala (osebni razvoj, razvoj vrednot). (ReNPiO 2013–2020).

K 6. členu (izobraževalni programi za odrasle):

V zakonu so izobraževalni programi za odrasle (zaradi jasnejše razmejitve pogojev za izvajalce programov, strokovne delavce, izobraževalce, vpisnega postopka idr.) razvrščeni v naslednje tri skupine:

- javnoveljavni izobraževalni program osnovne šole za odrasle,
- javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba. Te programe na predlog Strokovnega sveta Republike Slovenije za izobraževanje odraslih sprejme minister, pristojen za izobraževanje odraslih (npr. programi usposabljanja za življenjsko uspešnost, programi tujih jezikov za odrasle, program računalniškega opismenjevanje za odrasle), in
- neformalni izobraževalni programi za odrasle, ki so lahko določeni v tudi drugih zakonih (npr. na področju kulture, kmetijstvo, zdravstvo itd.).

K 7. členu (izvajalec programa osnovne šole za odrasle):

V tem členu je določeno, da program osnovne šole za odrasle izvaja javna organizacija za izobraževanje odraslih, ki je vpisana v razvid izvajalcev javnoveljavnih programov vzgoje in izobraževanja za program osnovne šole za odrasle. Na podlagi osmega odstavka 34. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja obliko razvida, natančnejši postopek vpisa in izbrisa določi minister. V skladu s tem se uporablja veljavni Pravilnik o vodenju razvida izvajalcev javnoveljavnih programov vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 10/09). Poleg podatkov, predpisanih v navedenem zakonu, se v razvid vpišejo tudi podatki o številu vpisnih mest ter kraju in lokaciji izvedbe programa.

Zakon določa pogoje za vpis v razvid izvajalcev javnoveljavnih programov vzgoje in izobraževanja za program osnovne šole za odrasle, in sicer:

- da je pravna oseba javnega prava, ki je ustanovljena kot javni zavod za izobraževanje odraslih ali organizirana kot organizacijska enota drugega javnega zavoda, ki ga je ustanovila samoupravna lokalna skupnost, in je vpisana v sodni register,
- da za izvajanje programa osnovne šole za odrasle zagotavlja strokovne delavce in materialne pogoje v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, in drugimi predpisi, ki urejajo področje osnovnošolskega izobraževanja.

K 8. členu (vpisni pogoji):

V tem členu je določeno, da se lahko v program osnovne šole za odrasle vpiše oseba, ki je izpolnila osnovnošolsko obveznost po programu osnovne šole ali osnovne šole s prilagojenim programom z enakovrednim izobrazbenim standardom, vendar ni končala osnovne šole, ali je končala prilagojeni izobraževalni program osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom.

V program osnovne šole za odrasle se lahko vpiše tudi oseba, ki je stara vsaj 15 let, če ni mogoče ugotoviti, ali je končala osnovnošolsko izobraževanje ali izpolnila osnovnošolsko obveznost ali če ni končala osnovnošolskega izobraževanja ali izpolnila osnovnošolske obveznosti zaradi izjemnih okoliščin, zaradi katerih je bilo ogroženo njeno življenje ali zdravje (npr. vojna, naravne nesreče).

S to določbo je dana možnost vpisa v program osnovne šole za odrasle osebam s pridobljeno mednarodno zaščito in prosilcem za mednarodno zaščito.

K 9. členu (vpisni postopek):

V tem členu je predpisan postopek vpisa v program osnovne šole za odrasle. Izvajalec programa osnovne šole za odrasle z javnim pozivom dvakrat letno, v spomladanskem in v jesenskem roku, najmanj mesec dni pred začetkom izvajanja pozove odrasle k vpisu. V tem členu so določeni elementi, ki jih mora poziv vsebovati, bolj podrobno pa bo postopek vpisa določil minister v podzakonskem aktu.

Ob vpisu v program osnovne šole za odrasle izvajalec z udeležencem programa osnovne šole za odrasle pripravi in podpiše osebni izobraževalni načrt, ki obvezuje udeleženca in izvajalca in je sestavni del pogodbe o izobraževanju. Z osebnim izobraževalnim načrtom se izobraževanje prilagodi potrebam, posebnostim in zmožnostim udeleženca programa odraslih.

Zakon omogoča izvajalcu, da kandidatu, ki čaka na vpis, kadar koli med šolskim letom omogoči pripravo na vpis v obliki organiziranega ali individualnega učenja, s čimer ga spodbuja k učenju, ponudi možnost izobraževanja za izboljšanje temeljnih zmožnosti ipd.

K 10. členu (financiranje programa osnovne šole za odrasle):

V tem členu je določeno, da se izvajanje programa osnovne šole financira iz državnega proračuna. Ministrstvo dvakrat letno pozove izvajalce programa osnovne šole za odrasle k predložitvi podatkov o vpisu. Ministrstvo na podlagi podatkov o vpisu, predpisov, ki veljajo za področje osnovnošolskega izobraževanja, ter standardov in normativov izda izvajalcem sklep o razmestitvi izvajalcev programa osnovne šole za odrasle in financiranju.

K 11. členu (spremljanje izvajanja programa osnovne šole za odrasle):

V tem členu je določen način spremljanja izvajanje programa osnovne šole za odrasle. Spremljanje se izvaja na podlagi poročil, ki jih dvakrat letno ministrstvu pošljejo izvajalci.

K 12. členu (vpis in izpis):

V tem členu je določeno, da se udeleženec v program osnovne šole za odrasle lahko brezplačno vpiše največ dvakrat. Dvakratni vpis pomeni, da izvajalec dvakrat izvede postopek vpisa in ne pomeni vpisa v dve šolski leti. Udeleženec se v program osnovne šole za odrasle lahko vpiše tudi več kot dvakrat, če izobraževanje financira sam, kar pomeni, da trajanje izobraževanja ni omejeno.

Udeleženec je dolžan redno in pravočasno opravljati obveznosti in naloge, ki so določene z osebnim izobraževalnim načrtom, ter izvajalcu sproti sporočati okoliščine, ki vplivajo na izvajanje osebnega izobraževalnega načrta. Če udeleženec več kot šest mesecev ne izvaja obveznosti po osebnem izobraževalnem načrtu ali ne upošteva pravil izvajalca, ki so sestavni del pogodbe o izobraževanju, ga izvajalec izpiše. Izvajalec izpis evidentira v uradnih evidencah in v osrednji evidenci udeležencev izobraževanja, saj to vpliva na uveljavljanje pravic na podlagi drugih zakonov.

K 13. členu (izključitev):

V tem členu so opredeljene kršitve, zaradi katerih izvajalec udeleženca izključi iz programa osnovne šole za odrasle. Udeleženca se lahko izključi do konca šolskega leta. Izključitev je lahko tudi pogojna, tako da se njena izvršitev odloži za največ eno leto. Izključitev postane dokončna, če udeleženec v pogojnem obdobju stori kršitev, ki je opredeljena v kršitvah za izključitev.

K 14. členu (preverjanje in ocenjevanje znanja ter priznavanje predhodno pridobljenega znanja):

V tem členu je določeno, da preverjanje in ocenjevanje znanja ter vrednotenje predhodno pridobljenega znanja v programu osnovne šole določi minister v podzakonskem aktu. Udeleženci v programu osnovne šole za odrasle ne opravljajo nacionalnega preverjanja znanja, določenega z Zakonom o osnovni šoli.

K 15. členu (javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle):

Javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba, sprejme minister na predlog strokovnega sveta, pristojnega za izobraževanje odraslih. Ti programi se končajo s potrdilom o usposabljanju, ki je javna listina, in priloگو, ki vsebuje popis znanj in veščin, pridobljenih v programu.

Znanje iz splošnoizobraževalnih vsebin v javnoveljavnih izobraževalnih programih, za katere je pristojni strokovni svet ugotovil enakovredni izobrazbeni standard, se upošteva pri nadaljnjem izobraževanju. Tak primer je program Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moje delovno mesto (UŽU – MDM), v katerem je strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil enakovredni standard znanja v programih osnovne šole za odrasle ter nižjem in srednjem poklicnem izobraževanju.

K 16. členu (vrste javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle):

V tem členu je opredeljeno, da med javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle spadajo programi za pridobivanje in zvišanje ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti ter za izboljšanje splošne izobraženosti, kot na primer Beremo in pišemo skupaj, Most do izobrazbe, Izzivi podeželja, Moj korak, Moje delovno mesto, Opismenjevanje v slovenščini za odrasle govorce drugih jezikov (z dodatkom za mladoletnike – prosilce za mednarodno zaščito), Nemščina za odrasle, Italijanščina za odrasle, Angleščina za odrasle, Madžarščina za odrasle, Računalniška pismenost za odrasle, Začetna integracija priseljencev, Spoznavanje slovenske zgodovine, kulture in ustavne ureditve v Republiki Sloveniji idr.

K 17. členu (sestavine javnoveljavnega izobraževalnega programa za odrasle):

V tem členu so opredeljeni elementi, ki jih mora vsebovati javnoveljavni izobraževalni program za odrasle, ki ga sprejme minister, pristojen za izobraževanje. Elementi so smiselno povzeti pa Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) in po veljavnem Zakonu o izobraževanju odraslih (ZIO). Zaradi zagotavljanja kakovosti javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle morajo ti vsebovati navedene elemente. Znanje in usposobljenost strokovnih delavcev, opredeljena v programu, sta osnova za to, da minister določi izobrazbo strokovnih delavcev. Program naj bi opredelil tudi vlogo strokovnega delavca v programu.

V izhodiščih za pripravo javnoveljavnih programov za odrasle, ki jih bo pripravil Andragoški center Slovenije in sprejel strokovni svet za izobraževanje odraslih, bodo opredeljena podrobnejša navodila za pripravo teh programov.

K 18. členu (vpis izvajalca javnoveljavnega izobraževalnega programa za odrasle v razvid):

V tem členu je določeno, da mora biti izvajalec, ki želi izvajati javnoveljavni izobraževalni program za odrasle, za ta program vpisan v razvid izvajalcev javnoveljavnih programov vzgoje in izobraževanja, ki ga vodi ministrstvo. Pogoji za vpis v razvid so, da je pravna oseba javnega ali zasebnega prava ustanovljena za izobraževanje odraslih in vpisana v sodni register in da za izvajanje javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle zagotavlja strokovne delavce v skladu s tem zakonom in materialne pogoje, ki jih določi minister.

Pogoj, da mora biti izvajalec pravna oseba javnega ali zasebnega prava ustanovljena za izobraževanje odraslih in vpisana v sodni register, je utemeljen s tem, da je Zakon o izobraževanju odraslih v razmerju do Zakona o organizaciji vzgoje in izobraževanja *lex specialis*. Ministrstvo je v tem zakonu določilo pogoj, kdo je lahko izvajalec javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, in s tem ohranilo dosedanje prakso, da so izvajalci lahko pravne osebe javnega ali zasebnega prava, ustanovljene za izobraževanje odraslih in vpisane v sodni register, kar velja za izvajalce vseh javnoveljavnih izobraževalnih programov vzgoje in izobraževanja.

Odločbo o vpisu v razvid si mora izvajalec pridobiti za vsak javnoveljavni izobraževalni program za odrasle posebej. Program lahko začne izvajati po vpisu v razvid ali pridobitvi odločbe ministrstva. Pogoji za vpis v razvid se od sedanje ureditve razlikujejo po tem, da se v razvid poleg podatkov, ki jih določa zakon, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, vpišejo tudi podatki o številu vpisnih mest ter kraju in lokaciji izvedbe programa.

Materialne pogoje, potrebne za izvajanje javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, bo določil minister.

K 19. členu (strokovni delavci v javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle):

V tem členu so določeni pogoji, ki jih morajo imeti strokovni delavci v javnoveljavnih izobraževalnih za odrasle. Strokovni delavci so regulirani in izhajajo iz kataloga delovnih mest plačne skupine D v sistemu javnih uslužbencev.

Poleg temeljnih pogojev, kot so znanje slovenskega knjižnega jezika, stopnja izobrazbe, pedagoško-andragoška izobrazba in strokovni izpit s področja vzgoje in izobraževanja, morajo strokovni delavci imeti tudi izobrazbo, ki jo bo določil minister.

K 20. členu (vpis v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle):

Izvajalec javnoveljavnega izobraževalnega programa za odrasle z javnim pozivom razpiše tiste programe, ki so financirani iz javnih sredstev. Člen določa, katere elemente mora najmanj vsebovati javni poziv in kdaj mora biti objavljen. Za objavo javnega poziva k vpisu je odgovoren izvajalec.

K 21. členu (neformalni izobraževalni programi za odrasle):

Neformalni izobraževalni programi za odrasle se ne zaključijo z javno listino. Namenjeni so izobraževanju za osebni razvoj in odzivanju na okoljske in družbene spremembe, ki se v času in prostoru nenehno dogajajo. Z njimi se bogati raznolikost izobraževanja odraslih. V členu so nanizane glavne vsebine neformalnih izobraževalnih programov, druge vsebine pa se lahko opredelijo v nacionalnem programu izobraževanja odraslih (npr. na osnovi drugih programskih in projektnih vsebin na osnovi drugih zakonov).

V primeru financiranja teh programov iz javnih sredstev bo sestavine programov in druge temeljne okvire določil javni razpis oziroma poziv. Ta določba pa ne velja v primeru, ko je neformalni izobraževalni program za odrasle del programske oziroma projektne vsebine, določene na podlagi drugih zakonov, četudi je financiran iz javnih sredstev.

Izvajanja neformalnih programov se lahko izvaja tudi na drugačen način, če je to določeno z drugimi zakoni.

K 22. členu (izvajalci neformalnih izobraževalnih programov za odrasle):

Zaradi zagotavljanja vsaj minimalne kakovosti v izobraževanju odraslih morajo imeti izvajalci neformalnih izobraževalnih programov registrirano dejavnost izobraževanja odraslih, ki je v standardni klasifikaciji dejavnosti uvrščena pod šiframi 85.510, 85.520, 85.530 in 85.590. Pravni subjekti, za katere vpis v sodni register ni predpisan (npr. društva), morajo imeti dejavnost izobraževanja odraslih določeno v svojem temeljnem aktu. Izvajalci neformalnih programov so lahko tudi drugi, če je z drugimi zakoni določeno drugače (npr. na področju kulture).

K 23. členu (izobraževalci v neformalnih izobraževalnih programih za odrasle):

Izobraževalci v neformalnih izobraževalnih programih za odrasle se ne uvrščajo v katalog delovnih mest in bodo določeni s programom (npr. predavatelj, mentor, tutor). Program določi znanje in usposobljenost izobraževalcev v neformalnem izobraževalnem programu za odrasle. Ta zakon jih ne regulira niti jih ne uvršča v plačni sistem in sistem napredovanja v javnem sektorju.

K 24. členu (dejavnosti na področju izobraževanja odraslih):

V 24. členu so določene dejavnosti na področju izobraževanja odraslih. Dejavnosti so ključna podpora izvajanju izobraževalnih programov za odrasle in razvoju na področju izobraževanja odraslih, zato so nujne. V izobraževanju odraslih imajo dejavnosti ključno vlogo zlasti, ko gre za nižje izobražene in druge ranljive skupine odraslih. Dejavnosti so glede na namen in vsebino razdeljene v tri glavne skupine in se glede na sedanjo ureditev ne spreminjajo. Dejavnosti, opredeljene v 1. točki prvega odstavka tega člena, so uvrščene v javno službo v izobraževanju odraslih.

Smernice za izvajanje dejavnosti, ki bodo podrobneje opredelile vsebine posameznih dejavnosti, pripravi Andragoški center Republike Slovenije, sprejme pa jih strokovni svet, pristojen za izobraževanje odraslih.

K 25. členu (izvajalci dejavnosti):

Za izvajalce dejavnosti vpis v razvid ni predviden, morajo pa biti registrirani za opravljanje dejavnosti izobraževanja odraslih oziroma imeti dejavnost izobraževanja odraslih določeno v svojem temeljnem aktu, če želijo, da se dejavnosti financirajo iz javnih sredstev. Izvajalci svetovalne dejavnosti so lahko pravne osebe javnega prava, ki so ustanovljene za izobraževanje odraslih in vpisane v sodni register.

Materialne pogoje za izvajanje svetovalne dejavnosti bo določil minister.

K 26. členu (strokovni delavci v dejavnostih):

S tem členom so določeni strokovni delavci v svetovalni dejavnosti, ki so del javne službe po tem zakonu. Izhajajo iz kataloga delovnih mest plačne skupine D v sistemu javnih uslužbencev. Pogoji za zasedbo delovnih mest so enaki kot za strokovne delavce v javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle. Poleg temeljnih pogojev, kot so znanje slovenskega knjižnega jezika, stopnja izobrazba, pedagoško-andragoška izobrazba in strokovni izpit s področja vzgoje in izobraževanja, morajo strokovni delavci imeti tudi izobrazbo, ki jo bo določil minister.

K 27. členu (ustanavljanje):

V tem členu je določeno, da je ustanovitelj javne organizacije za izobraževanje odraslih samoupravna lokalna skupnost ali več samoupravnih skupnosti. Javna organizacija za izobraževanje odraslih se lahko ustanovi kot javni zavod za izobraževanje odraslih ali organizira kot organizacijska enota drugega javnega zavoda, ki ga je ustanovila lokalna skupnost. Ustanovitelj javne organizacije za izobraževanje odraslih je lahko tudi država. V nadaljevanju so določene tudi obveznosti ustanovitelja v zvezi s financiranjem javnih organizacij za izobraževanje odraslih.

Za delovanje javne organizacije za izobraževanje odraslih se smiselno uporabljajo določbe Zakona o zavodih.

K 28. členu (sestava sveta zavoda):

V tem členu je navedena sestava sveta javnega zavoda za izobraževanje odraslih. V skladu z drugim odstavkom 29. člena Zakona o zavodih je določeno, da svet zavoda predstavljajo predstavniki ustanovitelja, predstavniki delavcev in predstavniki uporabnikov oziroma zainteresirane javnosti. Na tak način je tudi v tem zakonu določena sestava sveta zavoda. Svet zavoda je sestavljen iz štirih oziroma petih predstavnikov. V skladu z Zakonom o zavodih je postopek imenovanja oziroma volitev članov in trajanje njihovega mandata prepuščen ustanovitvenemu aktu javnega zavoda.

K 29. členu (pristojnosti sveta zavoda):

V tem členu so natančno navedene pristojnosti sveta zavoda. Iz navedenih pristojnosti sveta zavoda jasno izhaja, da je svet zavoda organ, ki upravlja javni zavod za izobraževanje odraslih. Med drugim svet zavoda odloča o pritožbah v zvezi s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi delavcev iz delovnega razmerja. Delavec ima pravico vložiti pritožbo na svet zavoda v primerih, ko se po zakonu, ki ureja delovna razmerja, zahteva sodno varstvo pred pristojnim sodiščem (npr. če delodajalec delavcu ni izročil pisne pogodbe, pri neizpolnjevanju pogodbenih obveznosti oziroma odpravi kršitev itd.). V členu je opisan pritožbeni postopek.

K 30. členu (pogoji za direktorja):

Za direktorja javnega zavoda za izobraževanje odraslih je lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje, določene v 30. členu, med katerimi so stopnja izobrazbe, pedagoško-andragoška izobrazba, strokovni izpit s področja vzgoje in izobraževanja in pet let delovnih izkušenj, od tega tri leta v izobraževanju odraslih. Vsi navedeni pogoji morajo biti določeni tudi v javnem razpisu.

K 31. členu (imenovanje direktorja):

V tem členu sta določena postopek imenovanja direktorja in mandat direktorja. Direktorja se imenuje na podlagi javnega razpisa, ki se objavi v sredstvih javnega obveščanja. V skladu s tem zakonom je za imenovanje direktorja pristojen svet zavoda. Svet zavoda si mora pred odločitvijo o izbiri kandidata za direktorja o vseh kandidatih, ki izpolnjujejo pogoje, pridobiti mnenji andragoškega zbora in ustanovitelja. Če andragoški zbor oziroma ustanovitelj ne pošljeja svojega mnenja, svet zavoda odloči brez tega mnenja.

K 32. členu (imenovanje vršilca dolžnosti direktorja):

V tem členu so določeni primeri, ko se imenuje vršilca dolžnosti direktorja. Imenovani vršilec dolžnosti direktorja je lahko imenovan največ dvakrat zaporedoma. Mandat je v skladu z Zakonom o zavodih omejen na največ eno leto.

K 33. členu (razrešitev direktorja):

V tem členu je naveden postopek razrešitve direktorja pred potekom njegovega mandata, ki ga vodi svet zavoda. Direktorja v skladu z Zakonom o zavodih lahko razreši svet zavoda iz različnih razlogov, in sicer če direktor sam zahteva razrešitev, če nastane kateri od razlogov, ko po predpisih o delovnih razmerjih preneha delovno razmerje po zakonu, če direktor pri svojem delu ne ravna po predpisih in splošnih aktih javnega zavoda za izobraževanje odraslih ali neutemeljeno ne izvaja sklepov organov javnega zavoda za izobraževanje odraslih ali ravna v nasprotju z njimi, če direktor s svojim nevestnim ali nepravilnim delom povzroči javnemu zavodu za izobraževanje odraslih večjo škodo ali če zanemarja ali malomarno opravlja svoje dolžnosti, tako da nastanejo ali bi nastale hujše motnje pri opravljanju dejavnosti.

Svet zavoda pred sprejetjem sklepa o razrešitvi seznaní direktorja in andragoški zbor ter obrazložen predlog za razrešitev direktorja pošlje v mnenje ustanovitelju.

Svetu ni treba zaprositi za mnenje ustanovitelja, če se direktorja razreši na njegov predlog. V tem primeru svet o razrešitvi direktorja obvesti ustanovitelja. Če ustanovitelj ne da mnenja v 30 dneh od dneva, ko je bil zanj zaprosen, lahko svet odloči o razrešitvi direktorja brez tega mnenja. Svet po prejemu mnenja ustanovitelja oziroma po preteku 30-dnevnega roka odloči o razrešitvi s sklepom in ga vroči direktorju. Zoper odločitev sveta je možno sodno varstvo v skladu z zakonom, ki ureja zavode.

K 34. členu (pristojnosti direktorja):

V tem členu so navedene pristojnosti direktorja. Direktor opravlja poslovodno funkcijo in funkcijo vodenja strokovnega dela. Direktor organizira in vodi delo in poslovanje, zastopa, predstavlja in je odgovoren za zakonitost dela javnega zavoda za izobraževanje odraslih. Direktor vodi andragoški zbor ter je odgovoren za strokovnost dela v javnem zavodu za izobraževanje odraslih.

K 35. členu (vodja izobraževalnega področja):

V tem členu je določeno, da direktor lahko imenuje vodjo izobraževalnega področja. Za vodjo je lahko imenovan nekdo izmed strokovnih delavcev v javnem zavodu, ki izpolnjuje pogoje za strokovnega delavca v skladu s tem zakonom in ima najmanj tri leta delovnih izkušenj v izobraževanju odraslih. Navedene so naloge, za katere ga lahko pooblasti direktor. Vodjo lahko razreši direktor. Tega delovnega mesta v katalogu delovnih mest ni, je samo funkcija z vodstvenim dodatkom.

K 36. členu (vodja organizacijske enote):

Kadar je javna organizacija za izobraževanje odraslih organizirana kot organizacijska enota drugega javnega zavoda, ki ga je ustanovila samoupravna lokalna skupnost, zakon v 36. členu določa pogoje za imenovanje vodje organizacijske enote, med katerimi so stopnja izobrazbe, pedagoško-andragoška izobrazba, strokovni izpit s področja vzgoje in izobraževanja in najmanj tri leta delovnih izkušenj v izobraževanju odraslih. Vodjo organizacijske enote imenuje direktor javnega zavoda, katerega ustanovitelj je lokalna samoupravna skupnost. V členu so opredeljene naloge vodje organizacijske enote.

K 37. členu (strokovna organa):

Strokovna organa v javni organizaciji za izobraževanje odraslih sta andragoški zbor in strokovni aktiv.

K 38. členu (andragoški zbor):

V tem členu so določene sestava andragoškega zbora kot strokovnega organa v javni organizaciji za izobraževanje odraslih in njegove pristojnosti. Andragoški zbor sestavljajo strokovni delavci, ki so zaposleni v javni organizaciji za izobraževanje odraslih, in zunanji sodelavci, če v tekočem koledarskem letu izvedejo najmanj 100 ur organiziranega izobraževalnega dela ali dejavnosti. Andragoški zbor obravnava vprašanja s področja strokovnega dela javne organizacije za izobraževanje odraslih, odloča o strokovnih vprašanjih v okviru pooblastil, daje mnenje o kandidatih za imenovanje direktorja, daje pobude za napredovanje strokovnih delavcev in mnenje o predlogih direktorja v zvezi z napredovanjem, opravlja druge naloge v skladu z aktom o ustanovitvi.

K 39. členu (strokovni aktiv):

V tem členu je določena sestava strokovnega aktiva, ki se oblikuje na posameznem izobraževalnem področju ali v dejavnosti. Strokovni aktiv je strokovni organ v javni organizaciji za izobraževanje odraslih, ki je strokovna podpora andragoškemu zboru in ima vlogo predlagatelja sprememb v smislu izboljšanja organizacije izobraževalnega dela. Izobraževalno področje je zaokrožena celota programov ali dejavnosti, ki jih izvaja javna organizacija za izobraževanje odraslih, kot npr. strokovni aktiv strokovnih delavcev v programu osnovne šole za odrasle, strokovni aktiv strokovnih delavcev v javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle, strokovni aktiv strokovnih delavcev, ki izvajajo dejavnosti svetovanja in podobno.

K 40. členu (letni delovni načrt):

V tem členu je določen letni delovni načrt javne organizacije za izobraževanje odraslih, v katerem se določijo izobraževalni programi za odrasle, drugi programi za pridobitev izobrazbe in dejavnosti v posameznem koledarskem letu. Pripravlja se za vsako leto posebej. Predlog letnega delovnega načrta pripravi direktor in ga predlaga svetu javne organizacije za izobraževanje odraslih v sprejetje. Direktor je odgovoren tudi za njegovo izvedbo in je dolžan pripraviti poročilo o njegovi uresničitvi, medtem ko svet javne organizacije za izobraževanje odraslih spremlja njegovo izvajanje.

K 41. členu (način uresničevanja javnega interesa):

Ta člen opredeli način uresničevanja javnega interesa na področju izobraževanja odraslih, ki se zagotavlja s sprejetim nacionalnim programom izobraževanja odraslih. Ta se financira iz nacionalnega proračuna, proračunov lokalnih skupnosti in iz drugih virov.

K 42. členu (vsebina nacionalnega programa):

Nacionalni program izobraževanja odraslih je dokument, ki opredeli javni interes na tem področju v nekem dolgoročnem obdobju, z določitvijo ciljev in kazalnikov, prednostnih področij, ukrepov, dinamike doseganja ciljev in odgovornosti za njihovo uresničevanje, ter obseg temu namenjenih javnih sredstev. Sestavine nacionalnega programa so nadgrajene glede na sedanjo prakso oblikovanja nacionalnega programa izobraževanja odraslih.

Zaradi specifičnosti nacionalnega programa, ki vključuje več resorjev, je potreben poseben odstavek tega člena, ki opredeli zahtevo po posebni opredelitvi programov in dejavnosti, ki se v posameznih resorjih, razen ministrstva, pristojnega za izobraževanje, opravljajo kot javna služba. Ti programi in dejavnosti so namreč urejeni v drugih zakonih in določbe tega zakona zanje ne veljajo.

K 43. členu (sprejemanje nacionalnega programa):

Postopek sprejemanja nacionalnega programa je zelo zahteven, zato je urejanje tega postopka zelo pomembno. Dokument, ki ga potrjuje Državni zbor Republike Slovenije, ima za vse deležnike obvezujočo vlogo, zato je pomembno, da je usklajen tudi s Strokovnim svetom za izobraževanje odraslih.

Predlog nacionalnega programa praviloma za deset let pripravi ministrstvo v sodelovanju z drugimi pristojnimi ministrstvi. Državni zbor sprejeme nacionalni program na predlog Vlade Republike Slovenije.

Pomembno je, da pripravljavec predloga dokumenta skrbi za kontinuiteto in predlog novega nacionalnega programa pripravi pred iztekom veljavnosti predhodnega, da ne nastane zakonska praznina.

K 44. členu (letni program izobraževanja odraslih):

Nacionalni program se uresničuje z izvajanjem letnih programov izobraževanja odraslih, ki ga pripravi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju s pristojnimi ministrstvi.

Pristojna ministrstva pripravijo letni program izobraževanja odraslih v 30 dneh po sprejetem državnem proračunu in ga pošljejo ministrstvu v pripravo skupnega dokumenta. Opredeljeni morajo biti vsi zakonsko predpisani elementi. Pred sprejetjem dokumenta na Vladi RS si mora ministrstvo pridobiti mnenje Strokovnega sveta za izobraževanje odraslih.

Če dinamika sprejemanja nacionalnega proračuna dopušča, se lahko programi izobraževanja odraslih sprejemajo za več let skupaj.

K 45. členu (spremljanje izvajanja letnega programa):

Vsako ministrstvo, vključeno v letni program izobraževanja odraslih (LPIO), je dolžno vsako leto pripraviti poročilo o uresničevanju, ki ga pošlje ministrstvu, pristojnemu za izobraževanje. Poročilo mora biti poslano do konca aprila za preteklo leto. Andragoški center RS nato pripravi skupno poročilo o izvajanju letnega programa izobraževanja odraslih, h kateremu poda mnenje Strokovni svet za izobraževanje odraslih.

K 46. členu (spremljanje izvajanja nacionalnega programa):

Na podlagi skupnih poročil o izvajanju letnih programov izobraževanja odraslih Andragoški center Republike Slovenije pripravi analizo, s katero na polovici obdobja trajanja nacionalnega programa ter ob izteku veljavnosti primerja izvajanje nacionalnega programa s cilji in kazalniki. To analizo obravnava Strokovni svet za izobraževanje odraslih, ki oblikuje mnenje s priporočili za pripravo prihodnjih LPIO in nacionalnih programov.

S poročilom o izvajanju nacionalnega programa se Vlada RS seznani, nato pa ga predloži v obravnavo Državnemu zboru RS.

K 47. členu (način izvajanja letnega programa izobraževanja odraslih):

Ministrstva, ki so pristojna za izvedbo letnega programa izobraževanja odraslih, tega uresničujejo z instrumenti, ki so opredeljeni v zakonodaji s področja njihovega delovanja, to je z javnimi razpisi ali pozivi. Vključena ministrstva lahko izobraževanje odraslih financirajo tudi kot javno službo, če je ta vzpostavljena na podlagi njihove zakonodaje ali na drug način na podlagi zakona (npr. programske in projektne vsebine). Programi in dejavnosti MIZŠ, ki so določeni z letnim programom, so opredeljeni v tem zakonu, lahko pa tudi v drugi zakonodaji s področja vzgoje in izobraževanja.

Temeljna merila za izbor izvajalcev na podlagi javnega razpisa oziroma poziva so opredeljena v tem zakonu, podrobneje pa jih razčleni in opredeljuje javni razpis ali poziv, odvisno od namembnosti sredstev in ciljev, ki jih želi država zasledovati s sofinanciranjem programov in dejavnosti.

Višina sofinanciranja programov in dejavnosti se določi na podlagi standardov in normativov, ki jih določi minister, če ni z drugimi zakoni določeno drugače, kar pomeni, da pristojna ministrstva zagotavljajo sredstva na podlagi svojih predpisov.

K 48. členu (financiranje nacionalno pomembnih nalog v izobraževanju odraslih):

Prek javnega razpisa ali poziva se lahko financira usposobljenim in kompetentnim izvajalcem (strokovna združenja, društva) usklajevanje skupnih nalog v izobraževanju odraslih, aktivnosti pri razvoju in pospeševanju področja izobraževanja odraslih, informiranje in promocija, mednarodno aktivnost in podobno, vse z namenom razvijanja področja.

Izrecni pogoj za te izvajalce je, da je njihov glavni namen, zaradi katerega so ustanovljeni, strokovno delo na področju izobraževanja odraslih na nacionalni ravni.

K 49. členu (prispevki udeležencev izobraževanja):

Izvajalec je dolžan za udeležence brezplačno izvajati program osnovne šole in preostale izobraževalne programe za odrasle oziroma dejavnosti, če se ti v celoti financirajo iz državnega proračuna. V nasprotnem primeru lahko udeležencem zaračuna razliko do celotne vrednosti programa, ki je določena na podlagi tega zakona. Po dvakratnem vpisu v program osnovne šole za odrasle izvajalec udeležencu izobraževanja odraslih, ki se ponovno vpiše v program osnovne šole za odrasle, izobraževanje zaračuna, saj na podlagi tega zakona ni več financirano iz javnih sredstev.

K 50. členu (uresničevanje javnega interesa na lokalni ravni):

V tem členu je določeno, da lokalna skupnost v svojem razvojnem programu opredeli ukrepe, s katerimi bo uresničevala javni interes v izobraževanju odraslih. Za razvoj človeških virov v lokalnem okolju je ta razvojni dokument strateškega pomena ter izhodišče za izvajanje programov in dejavnosti za odrasle v lokalnem okolju.

K 51. členu (letni program samoupravne lokalne skupnosti):

Na podlagi razvojnega programa je vsaka samoupravna lokalna skupnost dolžna sprejeti letni program izobraževanja odraslih, v katerem opredeli, katere programe in dejavnosti so potrebne za razvoj in kakovost življenja prebivalcev v samoupravni lokalni skupnosti. V letnem programu samoupravna lokalna skupnost opredeli najmanj cilje in kazalnike na letni ravni, ukrepe po področjih, obseg sredstev in način spremljanja.

Zakon daje možnost, da letni program izobraževanja odraslih sprejme tudi več samoupravnih lokalnih skupnosti skupaj, če v tem vidijo potencial za razvoj območja ali regije.

K 52. členu (vsebina javne službe):

V tem členu je opredeljena vsebina javne službe na področju izobraževanja odraslih, to je program osnovne šole za odrasle in svetovalna dejavnost, ki se izvaja pred vključitvijo v izobraževanje, med izobraževanjem in po končanem izobraževanju.

V okviru javne službe se odraslim svetuje pri vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti, javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba, neformalne izobraževalne programe za odrasle, pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj in za napotitev v nadaljnje izobraževanje oziroma vključitev na trg dela. Svetovanje ob vključitvi v izobraževalne programe za pridobitev poklicne, srednješolske in višješolske izobrazbe ni predmet dejavnosti svetovanja v okviru javne službe

V okviru javne službe se izvaja tudi svetovanje za odrasle, ki potrebujejo pomoč v procesu vrednotenja neformalno pridobljenih znanj in veščin, ki vključuje dve fazi vrednotenja (po vrednotenju po priporočilih EU (EK, 20012) in Cedefopa (2015)), in sicer (1) ugotavljanje učnih izidov, pridobljenih v neformalnem izobraževanju oziroma priložnostnem učenju, in (2) dokumentiranje posameznikovih učnih izidov, pridobljenih v neformalnem izobraževanju oziroma priložnostnem učenju.

V okviru javne službe se izvaja tudi svetovanje odraslim, ki se samostojno učijo v središčih za samostojno učenje, kjer so jim na voljo informacijska tehnologija in ustrezna informacijska učna gradiva.

Ocenjevanje in priznavanje znanja, potrebnega za pridobitev ali priznavanje javnoveljavne izobrazbe oziroma poklicne kvalifikacije, se izvajata v skladu z drugimi področnimi zakoni, saj to ni del javne službe na področju izobraževanja odraslih.

Vse naloge v okviru javne službe izvaja strokovni delavec, opredeljen v 26. členu tega zakona, to je svetovalni delavec v izobraževanju odraslih oziroma organizator izobraževanja odraslih. Za zasedbo delovnega mesta mora izpolnjevati pogoje, določene v 19. členu tega zakona.

K 53. členu (izvajalci javne službe):

V tem členu je določeno, da lahko dejavnost javne službe opravljajo javne organizacije (po 27. členu tega zakona so to javni zavod za izobraževanje odraslih ali organizacijska enota drugega javnega zavoda, ki ga je ustanovila samoupravna lokalna skupnost), ki so vpisane v razvid za izvajanje programa osnovne šole za odrasle oziroma javnoveljavnega programa za odrasle pri ministrstvu, pristojnem za izobraževanje.

Izvajalci javne službe morajo izpolnjevati še posebne pogoje, s katerimi dokazujejo, da imajo zaposlena dva strokovna delavca iz 19. oziroma 26. člena tega zakona za polni delovni čas in izvajajo svetovalno dejavnost iz 1. točke prvega odstavka 24. člena tega zakona.

K 54. členu (javna mreža):

Javno mrežo sestavljajo predvsem javne organizacije za izobraževanje odraslih, ki so jih ustanovile samoupravne lokalne skupnosti, in sicer tako, da je pokrito celotno območje Republike Slovenije.

Ministrstvo izvajalce, ki so vpisani v razvid za program osnovne šole za odrasle oziroma za javnoveljavni izobraževalni program za odrasle, pozove k predložitvi dokazil, da imajo zaposlena najmanj dva strokovna delavca za polni delovni čas in da izvajajo eno od oblik dejavnosti svetovanja. Ko izvajalci predložijo dokazila in ministrstvo ugotovi, da so vsi potrebni pogoji izpolnjeni, izvajalce lahko pozove k podpisu soglasja za izvajanje javne službe. Če pozvani izvajalci soglašajo z imenovanjem, jih minister s sklepom določi za izvajalce javne službe na področju izobraževanja odraslih.

Zakon opredeljuje merila, ki se upoštevajo pri določitvi obsega dejavnosti javne službe za posameznega izvajalca. To so število prebivalcev na nekem območju upravnih enot, značilnosti poselitve (npr. mestne občine, gostota prebivalcev), izobrazbena sestava prebivalstva (npr. delež prebivalcev po ravneh izobrazbe), razvojne posebnosti območja (npr. BDP na prebivalca, odlivi prebivalstva) in prisotnost narodnih in etničnih skupin (npr. obmejne občine, Romi).

Kadar na nekem območju ni mogoče določiti ustreznega izvajalca, se na podlagi javnega razpisa z odločbo podeli koncesija pravni osebi zasebnega prava, ki je vpisana v razvid izvajalcev javnoveljavnih programov vzgoje in izobraževanja za javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, ter izpolnjuje pogoje iz druge in tretje alineje prvega odstavka 53. člena tega zakona. Postopek dodelitve koncesije je določen v 73. členu ZOFVI.

K 55. členu (financiranje javne službe):

Izvajalcem javne službe se na podlagi standardov in normativov, ki jih določi minister, določi obseg sredstev za posamezno proračunsko leto s sklepom ministra.

K 56. členu (spremljanje izvajanja javne službe):

Uresničevanje izvajanja javne službe se bo z vsebinskega in finančnega vidika izvajalo na letni ravni, in sicer na podlagi letnih poročil izvajalca javne službe.

K 57. členu (prenehanje izvajanja javne službe):

Če je v okviru inšpekcijskega nadzora ugotovljena kršitev, zaradi katere je izdana pravnomočna odločba, ki prepoveduje ali onemogoča izvajanje javne službe, minister s sklepom prepove izvajalcu izvajanje javne službe oziroma koncesionarju odvzame koncesijo.

K 58. členu (državni proračun):

Iz državnega proračuna se v skladu s standardi in normativi, ki jih sprejme minister, ter obsegom izobraževanja ali dejavnosti lahko zagotavljajo sredstva iz državnega proračuna. Financiranje je sistemsko urejeno samo za vsebino, ki je del javne službe (program osnovne šole za odrasle, svetovalna dejavnost). Za vse preostale izobraževalne programe in dejavnosti, ki so navedeni v tem členu, pa se zagotavljajo sredstva, če so določene z letnim programom izobraževanja odraslih in če ministrstvo izvede javni razpis ali poziv.

Za potrebe revizijske sledi morajo izvajalci, ki poleg programov in dejavnosti, ki se financirajo iz javnih sredstev, opravljajo tudi gospodarsko dejavnost, zagotoviti ločeno računovodstvo.

Izrecno je treba poudariti, da so sredstva za dejavnost javne službe strogo namenska, njihov obseg pa mora biti določen tako, da izvajalec iz tega naslova ne dela presežka sredstev.

K 59. členu (sredstva samoupravne lokalne skupnosti):

Samoupravne lokalne skupnosti kot ustanovitelji javnih organizacij za izobraževanje odraslih skrbijo za njihovo temeljno delovanje in pokrivanje stroškov, tako programskih kot neprogramskih materialnih stroškov, in sicer za prostore in opremo za izvajanje izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti, ki so v javnem interesu samoupravne lokalne skupnosti, investicije in investicijsko vzdrževanje, izvedbo letnega programa izobraževanja odraslih, ki ga sprejme samoupravna lokalna skupnost in materialne stroške za obratovanje za izvajanje programa osnovne šole za odrasle.

K 60. členu (pristojnosti Državnega izpitnega centra):

V tem členu so določene pristojnosti in naloge Državnega izpitnega centra, vezane na področje izobraževanja odraslih, ter evidence, vezane na organizacijo in izvedbo izpitov.

K 61. členu (pristojnosti drugih pooblaščenih organizacij):

Poleg Državnega izpitnega centra lahko naloge iz 60. člena tega zakona opravljajo tudi druge organizacije, če so za to ustrezno pooblašcene (npr. Izpitni center Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik pri Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani).

K 62. členu (vrsta evidenc in dokumentacije):

V tem členu so naštetе evidence in dokumentacija, ki se uporabljajo v programu osnovne šole za odrasle in v javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle. Ta določba se ne uporablja za neformalne izobraževalne programe za odrasle.

Minister s podzakonskim aktom natančneje določi vrsto in vsebino dokumentov in njihov način vodenja.

Določba tega člena glede uporabe evidenc in dokumentacije za srednje splošno ter poklicno in strokovno izobraževanje odkazuje na uporabo področne zakonodaje, torej Zakona o gimnazijah in Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju.

K 63. členu (evidence):

V tem členu so natančno razdelane evidence o udeležencih programa osnovne šole za odrasle in javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle. Določeni so namen zbiranja podatkov, vsebina evidence in rok hrambe zbranih podatkov.

Minister s podzakonskim aktom natančneje določi način vodenja evidenc in obdelavo podatkov.

K 64. členu (javne listine):

Letno spričevalo o končanem razredu osnovne šole v programu osnovne šole za odrasle kot javna listina je enako javni listini, izdani v rednem osnovnošolskem izobraževanju, enako velja za zaključno spričevalo osnovne šole. Ureja ju Pravilnik o obrazcih javnih listin v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 44/08, 32/09, 88/13, 32/16 in 40/16).

Potrdilo o usposabljanju, ki je javna listina, je predpisano s Pravilnikom o obrazcih javnih listin v srednješolskem izobraževanju (Uradni list RS, št. 44/08, 37/09, 71/09, 34/10, 44/12 in 28/16).

K 65. členu (vrsta evidenc in dokumentacije):

V tem členu so naštetе evidence in dokumentacija, ki se uporabljajo v svetovalni dejavnosti javne službe na področju izobraževanja odraslih.

K 66. členu (evidence):

V tem členu je natančno razdelana vsebina evidence o udeležencih svetovalne dejavnosti javne službe na področju izobraževanja odraslih. Določeni so namen zbiranja podatkov, vsebina evidence in rok hrambe zbranih podatkov.

Minister s podzakonskim aktom natančneje določi način vodenja evidenc in obdelavo podatkov.

K 67. členu (presojanje in razvijanje kakovosti):

S tem zakonom se vzpostavlja sistem presojanja in razvijanja kakovosti v izobraževalnih programih za odrasle in dejavnostih, ki se financirajo iz javnih sredstev.

Analize prakse kažejo, da se pogosto dogaja, da izvajalci bolj ali manj sistematično pridobivajo podatke in informacije o kakovosti lastnega dela, temu pa ne sledi ustrezno ovrednotenje ugotovitev ter načrtovanje in uvedba potrebnih popravil oziroma razvojnih ukrepov. Zato je treba s tem zakonom enakovredno opredeliti tako proces presojanja kot proces razvijanja kakovosti.

Presojanje kakovosti je namenjeno pridobivanju in ovrednotenju kvantitativnih in kvalitativnih podatkov o procesih, rezultatih in učinkih programov in dejavnosti, ki jih ureja ta zakon. Vendar se skrb za kakovost tu ne sme končati. Zato ta zakon opredeljuje tudi proces razvijanja kakovosti, ki zajema načrtovanje in izvajanje popravnih in razvojnih ukrepov.

Sprotno spremljanje dela omogoča hitro odzivanje in uvedbo popravnih ukrepov in izboljšav, utemeljenih na podatkih in informacijah. Sprotno spremljanje je namenjeno hitremu odzivanju z uvajanjem potrebnih popravnih ukrepov. Samoevalvacija je poglobljen in sistematičen postopek na izbranem področju delovanja. Zajema zbiranje podatkov in informacij, pisno predstavitev in interpretacijo rezultatov in načrtovanje ter uvedbo ukrepov za ohranjanje in razvoj kakovosti.

Za razvoj in izvajanje sistema presojanja in razvijanja kakovosti zakon dodeljuje naloge Andragoškem centru Republike Slovenije.

K 68. členu (notranje presojanje in razvijanje kakovosti):

Notranje presojanje in razvijanje kakovosti izvaja javna organizacija, ki izvaja izobraževalne programe za odrasle in dejavnosti, ki se financirajo iz javnih sredstev. Vzpostavljen notranji sistem kakovosti zajema sprotno spremljanje in samoevalvacijo.

S sistematičnim izvajanjem samoevalvacije bo omogočeno sodelovanje udeležencev v programih in dejavnostih in drugih pomembnih deležnikov pri presojanju in razvijanju kakovosti. Zato, da bi ti procesi pri izvajalcih potekali strokovno, izvajalec vzpostavi komisijo za kakovost, ki koordinira te procese in bdi nad njihovo strokovnostjo. Za zagotavljanje pravice javnosti do obveščeniosti je predlagana zakonska opredelitev, da mora izvajalec na svoji spletni strani izkazati, kako izvaja procese sprotnega spremljanja kakovosti in samoevalvacije.

K 69. členu (zunanje presojanje in razvijanje kakovosti):

Zunanje presojanje in razvijanje kakovosti izpeljujejo zunanje strokovne ustanove in neodvisni zunanji strokovnjaki, javna organizacija pa zagotavlja podatke in sodeluje pri zunanji presoji kakovosti.

K 70. členu (nadzor):

Za nadzor zakonitega izvajanja tega zakona je pristojen Inšpektorat za šolstvo in šport v skladu s predpisi, ki urejajo inšpekcijski nadzor. Določbe, ki se vežejo na zaposlitev strokovnih delavcev, nadzira inšpekcija, pristojna za delo.

K 71. členu (prekrški):

V tem členu so navedeni prekrški za pravne osebe, ki izvajajo izobraževalne programe za odrasle oziroma dejavnosti, kot tudi za odgovorne osebe teh pravnih oseb in višina glob za posamezni prekršek.

K 72. členu (prekrški):

V tem členu so navedeni prekrški za pravne in fizične osebe, ki izvajajo izobraževalne programe za odrasle oziroma dejavnosti, kot tudi za odgovorne osebe teh pravnih in fizičnih oseb in višina glob za posamezni prekršek.

K 73. členu (vpis v razvid):

S tem zakonom se uvajajo dodatni podatki, ki se vpišejo v razvid, in sicer podatek o številu vpisnih mest ter podatek o kraju in lokaciji izvedbe programa. Te podatke za izvajalce, ki so že vpisani v razvid, ministrstvo pridobi po uradni dolžnosti, in sicer tako, da v šestih mesecih po uveljavitvi zakona izvajalce pozove, naj predložijo podatke.

K 74. členu (pravice in obveznosti udeležencev programa osnovne šole za odrasle):

Ker se s tem zakonom spreminjajo pravice in obveznosti udeležencev programa osnovne šole za odrasle, je v tem členu določeno, od kdaj velja ureditev po novem za tiste udeležence, ki so na dan uveljavitve tega zakona že vpisani v program. Šteje se, da so po uveljavitvi tega zakona vpisani prvič.

K 75. členu (izvajanje javnoveljavnega izobraževalnega programa Računalniška pismenost za odrasle):

Javnoveljavni izobraževalni program Računalniška pismenost za odrasle (RPO) določa nižje pogoje za strokovne delavce v tem programu, kot jih za strokovne delavce predvideva ta zakon. S tem členom določamo, da se program RPO lahko izvaja še naprej pod pogoji za strokovne delavce, kot so zanj določeni. Ko bo sprejet prenovljen oziroma nov izobraževalni program, bo trenutno veljavni ukinjen.

K 76. členu (veljavnost javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle):

V tem členu je določeno, da se javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle uskladijo s tem zakonom v letu dni po uveljavitvi tega zakona.

K 77. členu (strokovni delavci v dejavnostih):

Ta člen strokovnemu delavcu v dejavnostih, ki ob uveljavitvi tega zakona ne izpolnjuje pogojev o izobrazbi za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela strokovnega delavca v dejavnostih v skladu z 19. členom tega zakona, omogoča, da lahko opravlja delo še naprej, vendar mora izobrazbo v skladu z 19. členom tega zakona pridobiti najpozneje do začetka šolskega leta 2024/2025.

K 78. členu (začetek izvajanja svetovalne dejavnosti javne službe):

V tem členu sta navedena skrajni rok začetka izvajanja svetovalne dejavnosti javne službe iz 52. člena tega zakona in nižje merilo glede števila zaposlenih strokovnih delavcev pri prvi izbiri izvajalcev te javne službe. Ministrstvo želi v samoupravnih lokalnih skupnostih z izvajanjem javne službe ohraniti in nadgraditi delovanje javnih organizacij za izobraževanje odraslih, zato je pri prvi izbiri izvajalcev določen najmanj en strokovni delavec.

K 79. členu (izvajanje nacionalnega programa):

Ta člen določa rok za izvajanje Nacionalnega programa izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020.

K 80. členu (roki za izdajo podzakonskih predpisov):

Ta člen določa rok za izdajo podzakonskih predpisov (pravilnikov), ki se nanašajo na pravilnik o vpisu v program osnovne šole za odrasle (9. člen), odredbo o standardih in normativih v izobraževanju odraslih (10., 47., 55. in 58. člen), pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja v programu osnovne šole za odrasle (14. člen), pravilnik o materialnih pogojih za izvedbo programov in dejavnosti v izobraževanju odraslih (18. in 25. člen), pravilnik o izobrazbi strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih (19. in 26. člen), pravilnik o evidencah in dokumentaciji v izobraževanju odraslih (60., 62., 63. in 65. člen tega zakona).

Podzakonske predpise je treba sprejeti v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

K 81. členu (veljavnost in uporaba podzakonskih predpisov):

S tem členom se določa uporaba že obstoječih predpisov, izdanih na podlagi starega Zakona o izobraževanju odraslih, ki bo po uveljavitvi tega zakona prenehal veljati. Poleg tega se podaljšuje uporaba predpisov, ki so bili izdani na podlagi starega zakona in bodo z dnem uveljavitve novega zakona prenehali veljati.

K 82. členu (prenehanje veljavnosti zakona):

Z uveljavitvijo novega zakona, ki ureja izobraževanje odraslih, bodo prenehale veljati zakonske določbe prejšnjega zakona.

Z uveljavitvijo novega zakona se razveljavi tudi drugi odstavek 30. člena Zakona o gimnazijah, saj ta določba odkazuje na uporabo določb ZIO, ki pa po novi ureditvi ne ureja več področja evidenc in dokumentacije za formalno srednješolsko izobraževanje odraslih. Področje evidenc in dokumentacije se tako za mladino kot tudi za odrasle ureja v področni zakonodaji, torej v Zakonu o gimnazijah.

K 83. členu (začetek veljavnosti):

Ta člen določa začetek veljavnosti tega zakona.

IV. PREDLOG ZAKONA RAZVELJAVLJA DOLOČBE VELJAVNIH ZAKONOV:

Zakon o gimnazijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo)

30. člen (odrasli)

Kdor je zaposlen ali ima status brezposelnega ali mu preneha status dijaka ali je starejši od 18 let, se lahko izobražuje kot odrasli, tako da se mu prilagodijo organizacija in trajanje izobraževanja, preverjanje in ocenjevanje znanja ter napredovanje in časovna razporeditev pouka.

Za osebe, ki se izobražujejo kot odrasli, se glede statusa, pravic in dolžnosti ter vodenja dokumentacije in evidenc uporablja zakon, ki ureja izobraževanje odraslih.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

Osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona:

OSNUTEK

Na podlagi 9. člena Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št.) ministrica za izobraževanje, znanost in šport izdaja

P R A V I L N I K o postopku za vpis in izvedbi vpisa v program osnovne šole za odrasle

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen (vsebina pravilnika)

Ta pravilnik ureja obveznosti, ki jih imajo v zvezi z vpisom javne organizacije za izobraževanje odraslih (v nadaljnjem besedilu: izvajalec), ki izvajajo program osnovne šole za odrasle (v nadaljnjem besedilu: program), postopek priprave in objave poziva za vpis ter postopke pri vpisu odraslih v ta program.

II. POZIV ZA VPIS

2. člen (podlaga za poziv)

(1) Izvajalec javno objavi poziv za vpis v program, ki ga bo izvajal na podlagi odločitve ministrstva, pristojnega za izobraževanje odraslih (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), o razmestitvi izvajalcev programa in financiranju.

(2) Poziv za vpis izvajalec objavi dvakrat v letu, in sicer enkrat v spomladanskem in enkrat v jesenskem roku, skladu s svojim letnim delovnim načrtom, vendar tako, da je poziv za vpis objavljen najmanj trideset dni pred začetkom izobraževanja.

3. člen (vsebina poziva za vpis)

(1) Besedilo poziva za vpis mora vsebovati:

- ime in sedež izvajalca,
- ime izobraževalnega programa,
- število vpisnih mest,
- navodila in roke za prijavo v program osnovne šole za odrasle in za predložitev ustrezne dokumentacije,
- ime kontaktne osebe in vsaj enega od načinov komuniciranja z njo,

- postopek in roke za izvedbo vpisa ter
- predvideni rok za začetek izobraževanja v razpisanem programu.

(2) S pozivom za vpis se lahko objavijo tudi drugi podatki, pomembni za odločanje kandidatov, zlasti načini, oblike in roki za preverjanje znanja, ki ga imajo kandidati, ter datume morebitnih informativnih dni, če jih bo izvajalec organiziral v skladu s svojim letnim delovnim načrtom.

III. PRIJAVA ZA VPIS

4. člen (roki za prijavo)

- (1) Kandidati se morajo prijaviti za vpis v program v rokih in na način, določen s pozivom.
- (2) Po preteku roka za prijave za vpis izvajalec upošteva tudi prijave kandidatov, ki se zaradi utemeljenih razlogov (npr. bivanje v tujini, bolezen ali druge izjemne okoliščine) niso mogli prijaviti v roku, določenem s pozivom.
- (3) O utemeljenosti razlogov iz prejšnjega odstavka odloča direktor oziroma vodja organizacijske enote.

5. člen (obravnavanje prijav)

- (1) Po preteku roka za izvajalec pregleda in analizira prispеле prijave za vpis.
- (2) Izvajalec obvesti kandidate o datumu izvedbe vpisa.

V. PODALJŠANJE ROKA ZA ZBIRANJE PRIJAV

8. člen (podaljšanje roka)

- (1) Če se je za vpis v določenem roku prijavilo manj kandidatov, kot je bilo z razpisom objavljenih prostih vpisnih mest oziroma kot je z normativi določeno za organizacijo izobraževanja, lahko izvajalec odloči, da izobraževanja ne bo izvedel, lahko pa podaljša rok za prijavo kandidatov, in sicer najdlje do roka, z razpisom predvidenega za začetek izobraževanja.
- (2) Če se tudi v podaljšanem roku ne prijavi dovolj kandidatov, izvajalec izobraževanja ne organizira in o tem obvesti prijavljene kandidate.

VI. VPIS

9. člen (izvedba vpisa)

- (1) Izvajalec pregleda vso dokumentacijo kandidata in ugotovi za kateri razred osnovne šole ima kandidat že opravljene obveznosti.
- (2) Po končanem postopku ugotavljanja izvajalec s kandidatom pripravi in podpiše osebni izobraževani načrt, sklene pogodbo o izobraževanju ter ga vpiše v evidenco.

VII. KONČNA DOLOČBA

10. člen (veljavnost pravilnika)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA

dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport

Na podlagi 10, 47., 55. in 58. člena Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. ...) ministrica za izobraževanje, znanost in šport izdaja

PRAVILNIK

Pravilnik o standardih in normativih za izvajanje in financiranje izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

(vsebina pravilnika)

(1) S tem pravilnikom se ureja standarde in normative za financiranje in izvajanje izobraževalnih programov in dejavnosti za odrasle:

- izvajanje programa osnovne šole za odrasle, ki obsega sredstva za stroške dela ter izdatke za blago in storitve,
- izvajanje dejavnosti v okviru javne službe po tem zakonu, ki obsega sredstva za stroške dela ter izdatke za blago in storitve,
- izvajanje javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle in neformalnih izobraževalnih programov za odrasle, ki obsegajo sredstva za stroške dela ter izdatke za blago in storitve,
- za izvajanje drugih dejavnosti, ki niso del javne službe, ki obsegajo sredstva za stroške dela ter izdatke za blago in storitve,
- izvajanje drugih izobraževalnih programov za pridobitev izobrazbe in programov za usposabljanje in izpopolnjevanje, ki obsegajo sredstva za stroške dela ter izdatke za blago in storitve in
- druge namene, določene z letnim programom iz 44. člena tega zakona.

(2) Izobraževalni programi iz prejšnjega odstavka tega člena so:

- javnoveljavni izobraževalni program osnovne šole za odrasle (v nadaljnjem besedilu: program osnovne šole za odrasle),
- javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavne izobrazbe,
- neformalni izobraževalni programi za odrasle,
- javnoveljavni izobraževalni programi za pridobitev poklicne, srednje strokovne in srednje splošne izobrazbe,
- izobraževalni programi za usposabljanje in izpopolnjevanje.

(3) Dejavnost svetovanja, ki so del javne službe so svetovanje pri:

- vključevanju v program osnovne šole za odrasle in pri nadaljevanju izobraževalne poti,
- vključevanju v javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavne izobrazbe,
- vključevanju v neformalne izobraževalne programe za odrasle,
- ugotavljanju in dokumentiranju znanja, spretnosti in veščin, pridobljenih v neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju na podlagi dokumentacije, in sicer za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela ter
- samostojnem učenju.

(3) Druge dejavnosti, ki niso del javne službe so izmenjava znanja in druge oblike učenja, usklajevanje in izvajanje nacionalno pomembnih nalog v izobraževanju odraslih, aktivnosti pri razvoju in pospeševanju izobraževanja odraslih, mednarodna dejavnost, publicistična dejavnost, informiranje, promocija in druge naloge.

(4) Izvajanje izobraževalnih programov za odrasle, dejavnosti in izobraževalnih programov za pridobitev izobrazbe v skladu s tem členom se financira na podlagi letnega programa izobraževanja odraslih in v skladu s proračunskimi možnostmi.

II. VREDNOST IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV ZA ODRASLE

2. člen

(elementi za določitev vrednosti)

(1) Vrednost izobraževalnih programov za odrasle je seštevek stroškov dela in materialnih stroškov potrebnih za izvedbo izobraževalnega programa, preračunana na udeleženca izobraževanja odraslih (v nadaljnjem besedilu: udeleženec), upoštevajoč obseg izobraževalnega programa, ki je prilagojen posebnostim izobraževanja odraslih, in je v skladu z navodili o prilagajanju izrednega poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki jih določi minister, pristojen za srednješolsko izobraževanje v skladu z zakonom, ki ureja srednješolsko poklicno in strokovno izobraževanje.

(2) Stroški dela vključujejo plače, prispevke delodajalca, stroške iz dela in druge prejemke delavcev, kot jih določata 3. in 4. člen tega pravilnika.

(3) Materialni stroški vključujejo stroške za blago in storitve, ki nimajo narave stroškov dela.

(4) V vrednost izobraževalnih programov na udeleženca ni vključeno financiranje vodstvenih delavcev.

3. člen (strošek dela)

(1) Za določitev stroška dela strokovnih delavcev, ki so v skladu z zakonom opredeljeni kot strokovni delavci, ki izvajajo izobraževalni program, se kot obračunski element uporabljajo naslednji normativi:

1. učitelji splošnoizobraževalnih predmetov in učitelji strokovnoteoretičnih predmetov z obveznostjo izvajanja 880 ur neposrednega organiziranega izobraževalnega dela letno: 39. plačni razred,
2. učitelji slovenščine (materinščine) z obveznostjo izvajanja 836 ur neposrednega organiziranega izobraževalnega dela letno: 39. plačni razred,
3. učitelji praktičnega pouka z obveznostjo 1100 ur neposrednega organiziranega izobraževalnega dela letno: 36. plačni razred,
4. organizator praktičnega izobraževanja ali usposabljanja: 36. plačni razred,
5. laborant z obveznostjo 1320 ur neposrednega organiziranega izobraževalnega dela letno: 26. plačni razred
6. organizator izobraževanja odraslih z obveznostjo 1800 delovnih ur svetovanja letno: 39. plačni razred.

(2) Pri določanju obsega stroškov dela se za delo na delovnih mestih iz prejšnjega odstavka (v nadaljevanju: učitelji) upoštevajo še:

1. dodatek za minulo delo za 24 let delovne dobe,
2. prispevki delodajalca za socialno varnost v skladu z zakonom, ki ureja socialno varnost,
3. regres za prehrano (zmnožek normativnega števila učiteljev in predpisanega zneska regresa za prehrano na delavca dnevno za 10,5 mesecev, pri čemer se upošteva 22 delovnih dni v mesecu);
4. dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje, ki je zmnožek vrednosti 16. premijskega razreda in normativnega števila učiteljev;
5. nadomestilo za prevoz na in z dela se določi v obsegu, ki velja za regres za prehrano;
6. regres za letni dopust je zmnožek vrednosti predpisanega regresa za letni dopust na delavca in normativnega števila učiteljev;
7. jubilejna nagrada je zmnožek vrednosti jubilejne nagrade za 20 let in 7,5 % normativnega števila učiteljev;
8. odpravnina ob upokojitvi je zmnožek vrednosti pripadajočih odpravnin v višini treh povprečnih plač 2,5 % normativnega števila učiteljev.

4. člen (strošek dela spremljajoče in podporne dejavnosti)

Strošek dela delavcev na ostalih delovnih mestih, ki opravljajo druga dela, potrebna za izvajanje izobraževanja, se vrednoti v višini 17,31% vrednosti stroška dela učiteljev.

5. člen (materialni stroški)

Materialni stroški za izvedbo izobraževalnega programa se vrednotijo v višini 17,97% vrednosti stroška dela učiteljev.

6. člen (vrednost programa osnovne šole za odrasle)

(1) Obseg programa osnovne šole za odrasle se določi na podlagi Predmetnika osnovne šole za odrasle za posamezen razred in izvedbenih predmetnikov, pri čemer se dodatno upošteva še 18 ur svetovanja v izobraževalnem procesu za vsakega udeleženca na razred.

(2) Pri določitvi cene programa osnovne šole za odrasle se upošteva:

- obseg programa osnovne šole za odrasle iz prvega odstavka tega člena in
- cena stroška dela iz 3. člena tega pravilnika.

(3) Vrednost posameznega razreda v programu osnovne šole za odrasle se izračuna tako, da se strošku dela učiteljev za obseg programa iz prvega odstavka tega člena, prišteje 17,31% cene stroška dela učiteljev za stroške dela na spremljajočih delovnih mestih in 17,97% cene stroška dela učiteljev za materialne stroške. Pri določitvi cene na udeleženca se upošteva 18 udeležencev v skupini.

(4) Financira se največ 18 udeležencev v skupini za osnovno šolo za odrasle in največ 14 udeležencev v kombiniranem oddelku.

(5) Vrednost programa osnovne šole za odrasle od 1. do 5. razreda na udeleženca določi minister za vsako proračunsko leto v skladu s tem pravilnikom in jo objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za izobraževanje (v nadaljevanju: ministrstvo). Upošteva izvedbene predmetnike se programi osnovne šole ovrednotijo z naslednjimi faktorji:

program osnovne šole za odrasle od 1. do 5. razreda	Faktor: 1
program osnovne šole za odrasle od 6. do 9. razreda	Faktor:1,24
program osnovne šole za odrasle od 1. do 5. razreda na narodno mešanem območju in za Rome	Faktor: 1,27
program osnovne šole za odrasle od 6. do 9. razreda na narodno mešanem območju in za Rome	Faktor: 1,51

III. VREDNOTENJE IZVAJANJA DEJAVNOSTI

7. člen (strošek dela)

Vrednost ure izvedbe dejavnosti se določi tako, da se upošteva strošek dela organizatorja izobraževanja odraslih iz prvega in drugega odstavka 3. člena tega pravilnika, prišteje pa se še 17,31% vrednosti stroška dela organizatorja izobraževanja odraslih za stroške dela na spremljajočih delovnih mestih in 17,97% vrednosti stroška dela organizatorja izobraževanja odraslih za materialne stroške.

IV. FINANCIRANJE JAVNE SLUŽBE

8. člen (kriteriji in kategorije za financiranje javne službe)

(1) Sredstva za izvajanje svetovalne dejavnosti javne službe, se javni organizaciji za izobraževanje odraslih določijo na podlagi obsega dejavnosti na osnovi naslednjih meril:

- število prebivalcev na določenem območju upravnih enot,
- značilnosti poselitve,
- izobrazbena sestava prebivalstva,
- razvojne posebnosti območja in
- prisotnost narodnih in etničnih skupin.

(2) Podrobnejša merila, ki se upoštevajo pri določitvi obsega javne službe so:

- število prebivalcev v mestnih občinah,,
- gostota poseljenosti,
- delež prebivalcev starejših od 65 let,
- delež prebivalcev, ki imajo manj kot srednješolsko izobrazbo,
- delež brezposelnih,
- delež upokojenih,
- povprečna neto plača,
- dvojezično območje in

– naseljenost Romov.

(3) Območje Republike Slovenije se razdeli v kategorije, katerim so dodeljeni faktorji:

kategorija: faktor 1

- I. kategorija: faktor 1,5
- II. kategorija: faktor 2
- III. kategorija: faktor 2,5.

Faktor 1 je letna vrednost dela organizatorja izobraževanja odraslih za izvajanje javne službe (1 FTE).

9. člen (letna pogodba)

(1) Vrsto in obseg sofinanciranja dejavnosti javne službe se določi z letno pogodbo, ki jo skleneta javna organizacija in ministrstvo do tekočega leta za prihodnje koledarsko leto. V pogodbi se opredeli vrste, obseg in način izvedbe dejavnosti javne službe, roke in način poročanja o izvedenih nalogah ter druge medsebojne pravice in obveznosti.

(3) Če pogodba ni sklenjena do datuma iz prvega odstavka, minister izda sklep o začasnem financiranju, če so sicer izpolnjeni vsi ostali pogoji za financiranje.

10. člen (poročanje)

Javne organizacije, ki izvajajo javno veljavne izobraževalne programe za odrasle in dejavnosti, določene s tem pravilnikom, morajo poročati v nacionalno določene elektronske aplikacije za spremljanje uresničevanja nacionalnega programa izobraževanja odraslih in druge.

11. člen (prehodna določba)

Izvajanje določb tega pravilnika se začne v proračunskem letu

12. člen (prenehanje veljavnosti dosedanjega predpisa)

S pričetkom uporabe tega pravilnika preneha veljati Odredba o standardih in normativih v izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 43/00).

13. člen (končna določba)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu in se začne uporabljati

Št.
Ljubljana, dne
EVA

dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport

Na podlagi 18., 19. In 25 člena Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št.....) izdaja ministrica za izobraževanje, znanost in šport izdaja

P R A V I L N I K
o kadrovskih in materialnih pogojih za izvajanje javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

Ta pravilnik določa pogoje za strokovne delavce, ki izvajajo javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle in minimalne standarde prostorov in opreme za izvajanje javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle in dejavnosti v javni službi.

II. IZOBRAZBENI POGOJI

2. člen

Izvajanje dejavnosti svetovanja v javni službi:

- organizator izobraževanja odraslih, je lahko, kdor...
- svetovalni delavec v izobraževanju odraslih, je lahko, kdor...

III. MINIMALNI STANDARDI PROSTOROV IN OPREME

3. člen

(1) Izvajalec, ki izvaja javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle in dejavnosti, mora imeti:

- najmanj dve učilnici,
- en prostor za pripravo učiteljev,
- en prostor za delo organizatorja izobraževanja,
- en prostor za izvajanje svetovalne dejavnosti,
- en prostor za vodstvo organizacije in administracijo ter za računovodstvo, če računovodske posle opravlja sama, ločene sanitarije za udeležence in za strokovne delavce in zaposlene ter
- druge prostore in opremo, predpisano za izvedbo posameznega javnoveljavnega izobraževalnega programa in dejavnosti.

(2) Vsi prostori morajo imeti ustrezno osvetlitev in biti tako veliki, da ima udeleženec izobraževanja ali strokovni delavec na razpolago vsaj 2,5 m² površine.

4. člen

V primerih, ko izvajalec izvaja izobraževanje samo v individualnih oblikah izobraževanja, mora imeti vsaj tri prostore za delo strokovnih delavcev, prostore za vodstvo organizacije in administracijo ter za računovodstvo, če računovodske posle opravlja sama, in sanitarije.

5. člen

(1) Vsi prostori, v katerih poteka izobraževalno delo, morajo biti ustrezno osvetljeni, biti opremljeni z električnimi instalacijami ter biti ogrevani v skladu z veljavnimi predpisi.

(2) Prostori morajo imeti tehnično in uporabno dovoljenje za instalacije, naprave in opremo.

6. člen

(1) Prostori, namenjeni izobraževanju odraslih, morajo imeti pohištvo, ki omogoča nemoteno učno delo odraslih, in prilagodljivo tako, da je mogoče fleksibilno razporejanje.

(2) Druge prostorske zahteve in zahteve glede opreme določajo izobraževalni programi, ki jih izvaja izvajalec.

7. člen

(1) Izvajalec mora razpolagati z naslednjo opremo:

- internetno povezavo, računalniško in programsko opremo,...
- če izvaja računalniško izobraževanje, mora imeti toliko računalnikov, da na enem računalniku sočasno delata največ dva udeleženca....

(2) Didaktična oprema mora ustrezati tudi zahtevam, ki so opredeljene s programi, ki jih izvaja izvajalec.

(3) Ob sprejemu posameznega izobraževalnega programa za odrasle lahko minister na predlog pristojnega strokovnega sveta določi tudi drugačne minimalne standarde prostorov in opreme, kot so določene s tem pravilnikom.

III. KONČNA DOLOČBA

8. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA

dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport

Na podlagi 14. člena Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št.) ministrica za izobraževanje, znanost in šport izdaja

PRAVILNIK
o preverjanju in ocenjevanju znanja ter priznavanje predhodno pridobljenega znanja v programu osnovne šole za odrasle

– **I. SPLOŠNE DOLOČBE**
1. člen
(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik ureja preverjanju in ocenjevanju znanja ter priznavanje predhodno pridobljenega znanja v programu osnovne šole za odrasle

2. člen
(načela za preverjanje in ocenjevanje)

Učitelj v osnovni šoli preverja in ocenjuje učenčevo znanje tako, da:

- spoštuje osebnostno integriteto učencev in različnost med njimi,
- upošteva poznavanje in razumevanje ciljev in standardov, sposobnost analize in interpretacije ter sposobnost ustvarjalne uporabe znanja,
- uporablja različne načine preverjanja in ocenjevanja znanja glede na cilje oziroma standarde znanja in glede na razred,
- pri vsakem predmetu učenčevo znanje preverja in ocenjuje skozi vse ocenjevalno obdobje,
- daje učencem, učiteljem in staršem povratne informacije o učenčevem individualnem napredovanju,
- omogoča učencu kritični premislek in vpogled v usvojeno znanje,
- prispeva k demokratizaciji odnosov med učenci in učitelji.

3. člen
(preverjanje in ocenjevanje znanja)

(1) S preverjanjem znanja se zbirajo informacije o tem, kako učenec dosega cilje oziroma standarde znanja iz učnih načrtov, in ni namenjeno ocenjevanju znanja.

(2) Doseganje ciljev oziroma standardov znanja iz učnih načrtov učitelj preverja pred, med in ob koncu obravnave učnih vsebin.

(3) Ocenjevanje znanja je ugotavljanje in vrednotenje, v kolikšni meri učenec dosega v učnem načrtu določene cilje oziroma standarde znanja. Učitelj ocenjevanje znanja opravi po obravnavi učnih vsebin in po opravljenem preverjanju znanja iz teh vsebin.

4. člen
(javnost ocenjevanja in obveščanje)

Pri ocenjevanju znanja učenca mora biti zagotovljena javnost ocenjevanja, ki se zagotavlja zlasti:

- s seznanitvijo staršev in učenca s predpisi, ki urejajo preverjanje in ocenjevanje znanja ter napredovanje učenca,
- s predstavitvijo ciljev in standardov znanja, opredeljenih v učnem načrtu, za posamezno ocenjevalno obdobje,
- s predstavitvijo kriterijev ocenjevanja,
- z določitvijo načina in rokov ocenjevanja,
- z ocenjevanjem pred učenci oddelka ali učne skupine,
- s sprotnim obveščanjem učenca in staršev o doseženih rezultatih pri ocenjevanju,
- tako, da se učencu in staršem izroči ocenjene pisne izdelke in omogoči vpogled v druge izdelke.

5. člen
(učenci s posebnimi potrebami)

(1) Za učenca s posebnimi potrebami, ki je usmerjen v izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem, se pri preverjanju in ocenjevanju znanja upoštevajo določila tega pravilnika, če z navodili za prilagojeno izvajanje programa osnovne šole za učence s posebnimi potrebami niso določeni drugačni načini ocenjevanja znanja.

(2) Za učenca s posebnimi potrebami, ki je usmerjen v prilagojen izobraževalni program in ima več motenj, se pri preverjanju in ocenjevanju znanja upoštevajo določila tega pravilnika, lahko pa se z individualiziranim programom določi, da je večina ocen ali da so vse ocene pridobljene na osnovi pisnih izdelkov.

II. OCENJEVANJE ZNANJA

6. člen (ocenjevalci)

(1) Znanje učenca iz posameznega predmeta ocenjuje učitelj, ki predmet poučuje, če s tem pravilnikom ni drugače določeno.

(2) Pri popravnih in predmetnih izpiti učenčev znanje oceni izpitna komisija.

(3) Znanje učenca, ki se izobražuje na domu, oceni izpitna komisija.

7. člen (pravica do vpogleda v učenčeve izdelke in ocene)

(1) Učitelj z učenci pregleda ocenjene pisne izdelke, ocene vpiše v redovalnico, pisne izdelke pa izroči učencem za informacijo staršem.

(2) Učitelj med šolskim letom na govorilnih urah, na roditeljskih sestankih in pri drugih oblikah sodelovanja starše učenca seznanja z učenčevim uspehom. Starši imajo pravico do vpogleda v izdelke in ocene v šolski dokumentaciji le za svojega otroka.

8. člen (ocenjevanje znanja po razredih)

(1) V 1. in 2. razredu osnovne šole se učenčev znanje ocenjuje z opisnimi ocenami, od 3. do 9. razreda pa s številčnimi ocenami.

(2) V prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom se v 1., 2. in 3. razredu osnovne šole učenčev znanje ocenjuje z opisnimi ocenami, od 4. do 9. razreda pa s številčnimi ocenami. Če učenec pri posameznih predmetih prehaja v izobraževalni program osnovne šole, se njegovo znanje pri teh predmetih ocenjuje v skladu s prvim odstavkom tega člena.

(3) V posebnem programu vzgoje in izobraževanja se napredek učenca ocenjuje z opisnimi ocenami.

9. člen (ocene)

(1) Z opisnimi ocenami se z besedami izrazi, kako učenec napreduje glede na opredeljene cilje oziroma standarde znanja v učnih načrtih.

(2) S številčnim ocenjevanjem se oceni znanje učenca na lestvici od 1 do 5. Številčne ocene so: nezadostno (1), zadostno (2), dobro (3), prav dobro (4), odlično (5).

(3) Ocena nezadostno (1) je negativna, druge ocene so pozitivne. Z negativno oceno je ocenjen učenec, ki ne doseže standardov znanja, potrebnih za napredovanje v naslednji razred (v nadaljnjem besedilu: minimalni standardi), ki so določeni v učnih načrtih.

10. člen (načini ocenjevanja)

Ocenjujejo se učenčevi ustni odgovori ter pisni, likovni, tehnični, praktični in drugi izdelki, projektno delo in nastopi učencev.

11. člen
(ocenjevanje po ocenjevalnih obdobjih)

- (1) Pri vsakem predmetu se učenčovo znanje ocenjuje skozi vse obdobje, ko se predmet izvaja.
- (2) Pri predmetih, za katere sta s predmetnikom določeni največ dve uri tedensko, se znanje učenca oceni najmanj trikrat v šolskem letu, pri čemer večina ocen ne sme biti pridobljena na podlagi pisnih izdelkov. Če se predmet, za katerega je s predmetnikom določeno manj kot dve uri tedensko, izvaja po fleksibilnem predmetniku, se znanje učenca oceni najmanj dvakrat.
- (3) Pri predmetih, za katere so s predmetnikom določene več kot dve uri tedensko, se znanje učenca oceni najmanj šestkrat v šolskem letu, pri čemer večina ocen ne sme biti pridobljena na podlagi pisnih izdelkov.

12. člen
(ocenjevanje pisnih izdelkov)

- (1) Učenec lahko piše pisne izdelke, namenjene ocenjevanju znanja, največ dvakrat v tednu in enkrat na dan.
- (2) Ne glede na določilo prejšnjega odstavka učenec lahko piše pisne izdelke, namenjene ocenjevanju znanja, trikrat v tednu in enkrat na dan, če gre za ponovitev ocenjevanja v skladu s 13. členom tega pravilnika. V tem primeru učenec ne sme pisati pisnih izdelkov tri dni zaporedoma.
- (3) O datumu pisanja pisnega izdelka morajo biti učenec seznanjen vsaj pet delovnih dni prej.
- (4) Pet delovnih dni pred ocenjevalno konferenco učenec ne piše izdelkov za oceno, razen v primeru iz 13. člena tega pravilnika.

13. člen
(ponovitev ocenjevanja pisnih izdelkov)

- (1) Če je na podlagi pisnega izdelka tretjina ali več izdelkov učencev v oddelku ali učni skupini oziroma polovica ali več izdelkov učencev v manjši učni skupini ocenjenih negativno, se pisno ocenjevanje enkrat ponovi, razen za učence, ki so bili prvič ocenjeni s pozitivno oceno in pisnega ocenjevanja ne želijo ponoviti.
- (2) Učitelj mora pred ponovnim ocenjevanjem ugotoviti vzroke za neuspeh in jih analizirati skupaj z učenci ter o tem obvestiti tudi razrednika in ravnatelja.
- (3) Ocena se vpiše v redovalnico po drugem ocenjevanju. Upošteva se boljša ocena. Učencu, ki je bil ocenjen samo enkrat, se upošteva dosežena ocena.

14. člen
(seznanitev z oceno in vpis v redovalnico)

- (1) Učitelj pri ocenjevanju ustnih odgovorov in nastopov učenčovo znanje oceni takoj in ga seznanj z oceno. Opisno oceno vpiše v redovalnico oddelka najkasneje v sedmih delovnih dneh po tem, ko je bil učenec ocenjen, številčno pa takoj po ocenjevanju.
- (2) Pri ocenjevanju pisnih in drugih izdelkov učitelj učenca seznanj z oceno ter jo vpiše v redovalnico oddelka oziroma učne skupine najkasneje v sedmih delovnih dneh po tem, ko učenec izdelek odda.

15. člen
(prilagoditve ocenjevanja med šolskim letom)

- (1) Za učenca priseljenca iz druge države se lahko v dogovoru s starši med šolskim letom prilagodijo načini in roki za ocenjevanje znanja, število ocen ter drugo. Znanje učenca priseljenca iz druge države se lahko ocenjuje glede na njegov napredek pri doseganju ciljev oziroma standardov znanja, opredeljenih v učnih načrtih.
- (2) Če se učenec zaradi preselitve vključi na šolo, ki izvaja program osnovne šole po prilagojenem predmetniku za osnovno šolo na narodno mešanem območju, se znanje učenca pri pouku italijanščine in madžarščine kot drugega jezika lahko ocenjuje glede na njegov napredek pri doseganju ciljev oziroma standardov znanja, opredeljenih v učnih načrtih.

(3) O prilagoditvah ocenjevanja med šolskim letom iz tega člena odloči učiteljski zbor. Prilagoditve ocenjevanja med šolskim letom se učencu priseljencu iz druge države upoštevajo največ dve šolski leti po vključitvi v osnovno šolo v Republiki Sloveniji.

16. člen **(zaključna ocena)**

(1) Zaključno oceno posameznega predmeta oblikuje učitelj ob koncu pouka tega predmeta v šolskem letu oziroma ob koncu pouka posameznega predmeta, ki se izvaja po fleksibilnem predmetniku.

(2) V 1. in 2. razredu učitelj oblikuje pri vseh predmetih zaključno opisno oceno, s katero opiše učenčev napredek pri doseganju ciljev oziroma standardov znanja, opredeljenih v učnih načrtih. Od 3. do 9. razreda učitelj oblikuje pri vseh predmetih zaključno številčno oceno, s katero oceni, v kolikšni meri učenec dosega standarde znanja, opredeljene v učnih načrtih in pri tem upošteva ocene, ki jih je učenec pri predmetu prejel med šolskim letom.

(3) V prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom učitelj v 1., 2. in 3. razredu pri vseh predmetih oblikuje zaključno opisno oceno, s katero opiše učenčev napredek pri doseganju ciljev oziroma standardov znanja, opredeljenih v učnih načrtih. Od 4. do 9. razreda učitelj pri vseh predmetih oblikuje zaključno številčno oceno. Če učenec pri posameznih predmetih prehaja v izobraževalni program osnovne šole, se zaključna ocena pri teh predmetih oblikuje v skladu z drugim odstavkom tega člena.

(4) V posebnem programu vzgoje in izobraževanja učitelj ob koncu pouka v šolskem letu oblikuje opisno oceno napredka po posameznih področjih.

17. člen **(izobraževanje na domu)**

(1) Učenec, ki se izobražuje na domu, opravlja preverjanje znanja iz predmetov, ki jih določa Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11 in 40/12 – ZUJF; v nadaljnjem besedilu: Zakon o osnovni šoli).

(2) Znanje učenca, ki se izobražuje na domu, oceni izpitna komisija šole, na katero je učenec vpisan.

(3) Šola starše učenca, ki se izobražuje na domu, sproti obvešča o rokih in načinu izvedbe ocenjevanja znanja učenca.

(4) Učenec, ki se izobražuje na domu in ne doseže minimalnih standardov znanja za posamezni razred oziroma je negativno ocenjen, ima pravico do ponovnega ocenjevanja znanja na enak način in v rokih, ki so določeni za opravljanje izpitov v drugem roku skladno s pravilnikom o šolskem koledarju.

18. člen **(oprostitvev sodelovanja pri predmetu)**

(1) Znanje učenca, ki je iz zdravstvenih razlogov v celoti oproščen sodelovanja pri posameznem predmetu, se iz tega predmeta ne ocenjuje.

(2) Znanje učenca, ki je oproščen sodelovanja pri izbranih predmetih zaradi obiskovanja glasbene šole z javno veljavnim programom, se iz teh predmetov ne ocenjuje.

– III. OBVEŠČANJE STARŠEV O OCENAH UČENCA

– **19. člen** **(obveščanje med šolskim letom)**

(1) Šola ob koncu prvega ocenjevalnega obdobja starše pisno obvesti o pridobljenih učenčevih ocenah, zapisanih v redovalnici.

(2) Ne glede na določilo prejšnjega odstavka je v 1. razredu obvestilo o pridobljenih učenčevih ocenah med šolskim letom lahko tudi samo ustno. Če razrednik staršev o učenčevih ocenah ne more seznaniti ustno, jih obvesti pisno.

(3) Učenec ob koncu pouka posameznih predmetov po fleksibilnem predmetniku med šolskim letom dobi obvestilo o zaključnih ocenah pri teh predmetih. Če ima učenec pravico opravljati popravni oziroma predmetni izpit, ga opravlja po prejemu navedenega obvestila in v skladu s 30. členom tega pravilnika.

20. člen
(obveščanje ob koncu pouka)

(1) Učenec ob koncu pouka v šolskem letu dobi spričevalo z zaključnimi ocenami za posamezne predmete. Učenec, ki ima pravico opravljati popravni oziroma predmetni izpit, dobi obvestilo o zaključnih ocenah ob koncu pouka v šolskem letu.

(2) V 1. in 2. razredu šola učencu izda spričevalo z opisnimi ocenami, od 3. do 9. razreda pa spričevalo s številčnimi ocenami.

(3) Osnovna šola učencu, ki se izobražuje na domu, izda spričevalo.

– **IV. NAPREDOVANJE UČENCEV IZ RAZREDA V RAZRED** –

21. člen
(napredovanje)

(1) Učenci v prvem in drugem obdobju praviloma napredujejo.

(2) Učenci v tretjem obdobju napredujejo v naslednji razred, če so ob koncu pouka v šolskem letu pozitivno ocenjeni iz vseh predmetov.

(3) Učenci v posebnem programu vzgoje in izobraževanja napredujejo.

22. člen
(ponavljanje v soglasju s starši)

Učenec lahko zaradi slabših ocen, ki so posledica daljše odsotnosti od pouka, bolezni, preselitve ali zaradi drugih razlogov, ponavlja razred, če tako zahtevajo njegovi starši oziroma ponavlja razred na podlagi pisnega obrazloženega predloga razrednika v soglasju s starši.

23. člen
(ponavljanje brez soglasja staršev v prvem in drugem obdobju)

(1) Učenec 3., 4., 5. in 6. razreda lahko na podlagi pisnega obrazloženega predloga razrednika ponavlja razred brez soglasja staršev.

(2) Učenec lahko ponavlja razred, kadar je ob koncu šolskega leta negativno ocenjen iz enega ali več predmetov, čeprav mu je šola omogočila vključitev v dopolnilni pouk in druge oblike individualne in skupinske pomoči.

(3) V prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom lahko učenec v 3. razredu ponavlja razred, če ni dosegel minimalnih standardov znanja, čeprav mu je šola omogočila vključitev v dopolnilni pouk.

24. člen
(ponavljanje v tretjem obdobju)

(1) Učenec, ki je v 7. oziroma 8. razredu ob koncu pouka v šolskem letu negativno ocenjen iz več kot dveh predmetov, razred ponavlja.

(2) Učenec, ki je v 7. oziroma 8. razredu ob koncu pouka v šolskem letu negativno ocenjen iz največ dveh predmetov, do konca šolskega leta opravlja popravni izpit. Če učenec popravnih izpitov ne opravi uspešno, ponavlja razred.

(3) Učenec 9. razreda lahko opravlja popravni izpit iz več predmetov, iz katerih je ob koncu pouka v šolskem letu negativno ocenjen. Če učenec izpitov ne opravi uspešno, lahko ponavlja 9. razred.

25. člen
(odločitev o ponavljanju)

(1) Odločitev o ponavljanju učencev sprejme učiteljski zbor. Če se učenec in starši ne strinjajo z odločitvijo o ponavljanju razreda, lahko v treh dneh po prejemu spričevala pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor. O ugovoru se odloči na način in po postopku, določenem v 68. členu Zakona o osnovni šoli.

(2) Ravnatelj po prejemu ugovora preveri, če je bil ugovor vložen pravočasno.

(3) Če je ugovor pravočasen, ravnatelj najpozneje v treh dneh po prejemu ugovora imenuje komisijo, ki jo sestavljajo predsednik in dva člana. Med člani komisije mora biti vsaj en član, ki ni zaposlen v šoli.

(4) Komisija pregleda obrazložen predlog za ponavljanje ter dokumentacijo, ki se nanaša na ocenjevanje učenca in se po pregledu odloči o ustreznosti odločitve učiteljskega zbora. Odločitev komisije je dokončna.

(5) O odločitvi komisije šola starše ter učenca obvesti najkasneje v osmih dneh po vložitvi ugovora.

26. člen **(hitrejše napredovanje)**

(1) Učencu, ki dosegla nadpovprečne rezultate v znanju, osnovna šola v skladu z 79. členom Zakona o osnovni šoli omogoči hitrejše napredovanje.

(2) Učenec pri napredovanju v višji razred ne opravlja izpitov.

(3) Odločitev o hitrejšem napredovanju učenca v višji razred mora biti vpisana v šolsko dokumentacijo.

27. člen **(neocenjenost učenca)**

(1) Učenec, ki zaradi bolezni ali drugih utemeljenih razlogov ne more obiskovati pouka, je lahko neocenjen iz vseh ali iz posameznih predmetov.

(2) Če je učenec iz prejšnjega odstavka neocenjen v celem ocenjevalnem obdobju ali v delu ocenjevalnega obdobja, se mu za manjkajoči del snovi v dogovoru z njegovimi starši prilagodi načine in roke za ocenjevanje znanja ter število ocen. O prilagoditvah odloči oddelčni učiteljski zbor.

(3) Če je učenec neocenjen ob koncu pouka posameznega predmeta, lahko do konca šolskega leta opravlja izpit iz tega predmeta (predmetni izpit).

28. člen **(neocenjenost in napredovanje učenca priseljence iz druge države)**

(1) Učenec priseljenec iz druge države je lahko ob koncu pouka v šolskem letu, v katerem je prvič vključen v osnovno šolo v Republiki Sloveniji, neocenjen iz posameznih predmetov in napreduje v naslednji razred.

(2) O napredovanju odloči na predlog razrednika učiteljski zbor.

(3) V naslednjih letih šolanja za učenca priseljence iz druge države veljajo enaka določila glede napredovanja v naslednji razred kot za vse druge učence.

29. člen **(negativna ocena predmetnega izpita v tretjem obdobju)**

(1) Če je bil učenec pri opravljanju predmetnih izpitov v 7. in 8. razredu negativno ocenjen iz največ dveh predmetov, opravlja popravni izpit. Če je bil učenec pri opravljanju predmetnih izpitov v 7. in 8. razredu negativno ocenjen iz več kot dveh predmetov, ponavlja razred.

(2) Če je bil učenec pri opravljanju predmetnih izpitov v 9. razredu negativno ocenjen iz enega ali več predmetov, lahko opravlja popravne izpite ali ponavlja 9. razred.

30. člen **(opravljanje izpitov)**

- (1) Učenec lahko opravlja predmetni izpit iz posameznega predmeta enkrat v šolskem letu.
- (2) Učenec v 7. oziroma 8. razredu lahko opravlja popravni izpit največ dvakrat v šolskem letu.
- (3) Učenec v 9. razredu lahko opravlja popravni izpit dvakrat v istem šolskem letu. Če popravnih izpitov ne opravi uspešno, jih lahko opravlja še najmanj štirikrat v naslednjem šolskem letu.
- (4) Na isti dan lahko učenec opravlja izpite iz največ dveh predmetov oziroma iz enega, če ima pisni in ustni del. Učenec se za opravljanje izpita prijavi pisno. Šola učenca o datumu in načinu opravljanja izpita obvesti najmanj tri dni pred izpitnim rokom.
- (5) Učenec opravlja izpite v osnovni šoli, v kateri je vpisan, v desetih delovnih dneh po zaključku pouka. Kadar se pouk posameznega predmeta izvaja po fleksibilnem predmetniku, lahko učenec opravlja izpit predhodno v roku, ki ga določi ravnatelj, vendar ne prej kot deset delovnih dni po zaključku pouka tega predmeta. V tem primeru se šteje, da je izkoristil en izpitni rok. Naslednji izpitni rok je v tem primeru lahko prvi ali drugi rok v skladu s pravilnikom o šolskem koledarju. Če učenec uspešno opravi popravni izpit, se šteje, da je pravico do enega popravnega izpita izkoristil.
- (6) Osnovna šola podrobneje uredi način prijave, časovno razporeditev dela izpitnih komisij in potek izpitov.

31. člen
(izpitna komisija)

- (1) Učenec izpite opravlja pred izpitno komisijo.
- (2) Izpitna komisija ima predsednika in dva člana, ki jih imenuje ravnatelj osnovne šole praviloma izmed učiteljev šole, v posameznih primerih pa lahko za člana komisije imenuje tudi učitelja druge šole.

32. člen
(ustni in pisni izpiti)

- (1) Izpiti so pisni in ustni ali samo ustni.
- (2) Pisni in ustni izpit se opravlja pri slovenščini in italijanščini oziroma madžarščini, tujem jeziku in matematiki, pri drugih predmetih je izpit samo ustni.
- (3) Pisni del izpita traja praviloma 45 minut, vendar največ 60 minut, ustni del pa lahko traja največ 30 minut.
- (4) Teme, naloge in vprašanja za izpit, ki so v skladu z učnim načrtom predmeta, določi izpitna komisija pred začetkom opravljanja izpita. Izpitna komisija oceni učenca neposredno po ustnem izpitu. Z oceno seznanijo učenca takoj.

33. člen
(odsotnost pri izpitu)

- (1) Če učenec v predpisanem roku iz opravičljivih razlogov ne pride k izpitu ali med izpitom odstopi, lahko opravlja izpit v okviru istega roka v času, ki ga določi ravnatelj.
- (2) Če se učenec iz neopravičenih razlogov ne udeleži izpita ali ga prekine, se šteje, da izpita ni opravil.

— **V. UGOVOR NA ZAKLJUČNO OCENO**

—
34. člen
(ugovor na zaključno oceno)

- (1) Če učenec in starši menijo, da je bil učenec ob koncu pouka v šolskem letu nepravilno ocenjen, lahko starši v treh dneh po prejemu spričevala, zaključnega spričevala, obvestila o zaključnih ocenah ob koncu pouka v šolskem letu pri ravnatelju vložijo obrazložen pisni ugovor.
- (2) Obrazložen pisni ugovor na zaključno oceno iz predmeta, ki se je izvajal v fleksibilnem predmetniku, lahko starši vložijo v treh dneh po prejemu obvestila o zaključnih ocenah ob koncu pouka predmetov v fleksibilnem predmetniku.

(3) Ravnatelj po prejemu ugovora preveri, če je bil ugovor vložen pravočasno.

(4) Če je ugovor pravočasen, ravnatelj najpozneje v treh dneh po prejemu ugovora imenuje komisijo, ki jo sestavljajo predsednik in dva člana. Med člani komisije mora biti vsaj en član, ki ni zaposlen v tej šoli. V komisijo ne more biti imenovan učitelj, ki je učenca ocenil.

35. člen
(postopek pri ugovoru na zaključno oceno)

(1) Komisija pregleda dokumentacijo o učenčevem znanju pri posameznem predmetu in se po pregledu odloči, ali bo o ustreznosti ocene presodila na podlagi te dokumentacije, ali pa bo učenčevo znanje ponovno ocenila po postopku, ki je določen za opravljanje izpita iz tega predmeta.

(2) Če se komisija odloči, da bo učenčevo znanje ponovno ocenila, učenca ter njegove starše o tem takoj obvesti in jim hkrati sporoči datum ponovnega ocenjevanja.

(3) Komisija mora o svoji odločitvi starše ter učenca obvestiti najkasneje v osmih dneh po vložitvi ugovora.

(4) Odločitev komisije je dokončna.

– **VI. OCENJEVANJE ZNANJA V PROGRAMU OSNOVNE ŠOLE ZA ODRASLE**

–
36. člen
(smiselna uporaba določb)

Določbe o ocenjevanju znanja ter o napredovanju učencev osnovne šole se smiselno uporabljajo tudi za ocenjevanje znanja ter napredovanja udeleženca v programu osnovne šole za odrasle (v nadaljnjem besedilu: udeleženec), če ni s tem pravilnikom drugače določeno.

37. člen
(ocenjevanje)

(1) Znanje udeleženca se v vseh obdobjih ocenjuje s številčnimi ocenami.

(2) Znanje udeleženca pri posameznem predmetu se lahko oceni tudi pri opravljanju predmetnega izpita. Predmetni izpit udeleženec opravlja v izobraževalni organizaciji, kjer je vpisan. Udeleženec lahko opravlja izpit večkrat, pri čemer izpit iz posameznega predmeta opravlja dvakrat pri učitelju predmeta, tretjič in nadaljnje pa pred izpitno komisijo.

(3) Če udeleženec s spričevalom ali z drugim javno veljavnim dokumentom dokaže pridobljeno znanje, ki ustreza enakovrednemu standardu znanja, opredeljenem v predmetniku osnovne šole za odrasle, se ga pri tem predmetu oziroma delu predmeta ne ocenjuje. O priznavanju ocene na podlagi vloge odloči ravnatelj. Ocena se zapiše v dokumentacijo.

(4) Starše mladoletnega udeleženca izobraževalna organizacija pisno obvešča o pridobljenih ocenah.

38. člen
(napredovanje)

Odrasli lahko napredujejo v višji razred takrat, ko so pozitivno ocenjeni vsaj iz dveh tretjin predmetov po predmetniku.

– **VI. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA**

–
39. člen
(razveljavitev pravilnika)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 73/08), uporablja pa se še do začetka uporabe tega pravilnika.

40. člen
(uveljavitev in začetek uporabe pravilnika)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu in se začne uporabljati

Št.
Ljubljana, dne
EVA

dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport

Na podlagi 60. in 61. člena Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št.) ministrica za izobraževanje, znanost in šport izdaja

- **P R A V I L N I K**

Pravilnik o evidencah in dokumentaciji v javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle in dejavnostih na področju izobraževanja odraslih

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik določa vrste evidenc in dokumentacije, namen in način zbiranja podatkov ter vodenje in shranjevanje dokumentacije, postopke ravnanja s podatki iz te dokumentacije in postopke izdajanja javnih listin v izobraževalnih programih za odrasle.

2. člen

(izvajalci)

Po določbah tega pravilnika morajo ravnati vse pravne ali fizične osebe, ki izvajajo javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih, ne glede na njihovo statusno oziroma organizacijsko obliko (v nadaljnjem besedilu: izvajalci).

3. člen

(odgovornost)

(1) Za izvrševanje tega pravilnika je odgovoren predstojnik izvajalca (direktor, vodja organizacijske enote oziroma oseba.... (kaj v primeru fizične osebe?)

(2) Strokovni delavci in drugi zaposleni pri izvajalcu so odgovorni za uresničevanje določb tega pravilnika v okviru pooblastil oziroma nalog, ki jih imajo po notranji organizaciji oziroma sistemizaciji, ter po posebnih pooblastilih.

4. člen

(uporaba jezikov v dokumentaciji)

(1) V evidencah in drugi dokumentaciji, ki jo določa ta pravilnik, se kot uradni jezik uporablja slovenščina.

(2) Pri izvajalcu, ki izvaja program na območju lokalnih skupnosti, kjer je uradni jezik poleg slovenskega jezika tudi jezik narodne skupnosti (italijanski ali madžarski) se za vodenje evidenc in dokumentacije poleg slovenskega uporablja tudi italijanski oziroma madžarski jezik.

5. člen

(vrste evidenc in dokumentacije)

Evidence in dokumentacija po tem pravilniku obsegajo:
evidence, ki so določene z zakonom,
javne listine, ki jih izvajalci izdajo v zvezi z izobraževanjem in
druge dokumente, v katerih in na podlagi katerih nastajajo podatki, ki se vpisujejo v uradne evidence ali s katerimi strokovni delavci načrtujejo, organizirajo in izvajajo programe oziroma dejavnosti.

II. EVIDENCE IN DOKUMENTACIJA

A) Vrste evidenc

6. člen

(evidence o udeležencih v izobraževalnih programih za odrasle)

Izvajalci vodijo o udeležencih izobraževanja (v nadaljnjem besedilu: udeleženec) naslednje evidence:

1. evidenco prijavljenih kandidatov za vpis, ki vsebuje: evidenčno številko, ime in priimek, EMŠO, spol, datum, kraj, občino in državo rojstva, prebivališče, državljanstvo ter telefonsko številko, na katero je mogoče posredovati nujna sporočila, in pridobljeno izobrazbo; vodi se za vsako šolsko leto in izobraževalni program posebej;
2. evidenco o udeležencih izobraževanja, ki vsebuje ime in priimek, EMŠO, spol, datum, kraj, občino in državo rojstva, prebivališče, državljanstvo ter podatke o poteku njihovega izobraževanja od vključitve v izobraževanje po posameznem izobraževalnem programu do končanja izobraževanja oziroma do izpisa;
3. evidenco o preverjanju in ocenjevanju znanja, ki vsebuje ime in priimek, EMŠO, spol, datum, kraj, občino in državo rojstva, prebivališče ter ocene iz posameznih predmetov, predmetnih področij oziroma drugih sestavin izobraževalnega programa, kadar je izobraževanje organizirano tako, da se znanje udeležencev preverja in ocenjuje sproti;
4. evidenco o izpiti, ki vsebuje prijavo k izpitu, zapisnike o izpitu s podatki o kandidatih in sicer ime in priimek, EMŠO, spol, datum, kraj, občino in državo rojstva, prebivališče, podatke o poteku izpita in o doseženi oceni ter ime in priimek izpraševalca oziroma članov izpitne komisije, kadar udeleženec opravlja izpit pred komisijo;
5. evidenco izdanih spričeval in drugih listin, ki vsebuje ime in priimek, EMŠO, spol, datum, kraj, občino in državo rojstva, prebivališče, vrsto in številko ter datum izdane listine;
6. indeks, ki vsebuje ime in priimek, EMŠO, spol, datum, kraj, občino in državo rojstva, prebivališče, evidenco izpolnjenih obveznosti po programu ter evidenco pozitivnih ocen, doseženih pri izpiti iz posameznih predmetov, predmetnih področij oziroma drugih sestavin izobraževalnega programa, kadar se znanje udeležencev preverja in ocenjuje z izpiti ali na drug ustrezen način ugotavljanja in potrjevanja znanja v skladu z zakonom; v indeks se vpisujejo tudi podatki o javnoveljavnih listinah, ki jih je organizacija za izobraževanje odraslih izdala udeležencu izobraževanja ali na podlagi katerih je udeležencu priznala znanje iz posameznega predmeta, predmetnega področja oziroma druge sestavine izobraževalnega programa.

B) Vodenje evidenc

7. člen (obdobje vodenja evidenc)

- (1) Izvajalec praviloma začne voditi posamezno evidenco ob prijavi kandidata k vpisu.
- (2) Če udeleženec opravlja samo izpit, se evidenca vodi od prijave k izpitu do konca izpitnega postopka in izdaje javne listine o uspehu pri izpitu.
- (3) Izvajalec preneha voditi evidence, ko udeleženec konča izobraževanje ali se izpiše.
- (4) Ko izvajalec zaključi vodenje evidence, sme podatke, vpisane vanje, naknadno dopolnjevati oziroma popravljati le, če se ugotovi, da so vpisani podatki nepopolni ali netočni.
- (5) Če se udeleženec po prenehanju izobraževanja ponovno vpiše zaradi nadaljevanja izobraževanja, izvajalec lahko uporablja podatke iz obstoječih evidenc oziroma nadaljuje vodenje do izpisa oziroma do konca izpitnega postopka.

8. člen (oblika evidenc)

- (1) Evidence se vodijo na obrazcih, ki jih predpiše minister, pristojen za izobraževanje odraslih (v nadaljevanju: minister).
- (2) V evidence se smejo vpisovati podatki, opredeljeni s tem pravilnikom v skladu z zakonom.
- (3) Če minister ne predpiše obrazcev evidenc, jih izvajalec oblikuje sam, vendar v skladu z določbami tega pravilnika in zakona.

9. člen (pogoji vodenja evidenc v elektronskem mediju)

- (1) Če izvajalec vodi evidence v elektronskem mediju v enotni podatkovni bazi, si mora z ustrezno programsko opremo zagotoviti dejansko ločitev uporabe in varovanje podatkov glede na njihovo naravo in pravico do razpolaganja z njimi.
- (2) Izvajalec mora evidence, ki jih vodi v elektronski obliki, hraniti tudi v rezervnih kopijah, tako v elektronskem mediju kot tudi v izpisu na papir.

10. člen (viri podatkov za evidence)

Podatke, ki jih izvajalec vpisuje v evidence, si pridobi iz:
javnih listin (spričevala, obvestila, potrdila, rojstnega lista, osebne izkaznice, potnega lista, potrdila o državljanstvu, poročnega lista in podobno);
drugih listin (sodni, upravnopravni, javnopravni oziroma civilnopravni akti);
drugih evidenc ali drugih upravljavcev zbirk podatkov, v skladu z zakonom;
druge dokumentacije (sklepov, zapisnikov, uradnih zaznamkov in drugih uradnih podatkov oziroma aktov izobraževalne organizacije za odrasle in drugih organov ter strokovnih delavcev) in
izjav udeleženca, njegovih staršev, zakonitih zastopnikov ali pooblaščenecv ter drugih oseb, pristojnih za dajanje podatkov.

11. člen **(način pridobivanja podatkov)**

- (1) Javne listine izvajalcu izroči udeleženec oziroma oseba, ki jo pooblasti.
- (2) Izvajalec lahko pridobi podatke tudi iz drugih listin, ki jih dobi neposredno ali posredno od izdajateljev teh listin, in sicer sodišč ali upravnih organov ter drugih izvajalcev javnih pooblastil, če je to določeno z zakonom.
- (3) Podatke, ki nastajajo med izobraževanjem, vpisujejo v ustrezne evidence oziroma druge predpisane dokumente neposredno učitelji in drugi strokovni delavci ter osebe, ki jih za to pooblastijo organi izvajalca, v skladu s predpisi.
- (4) Če si izvajalec pridobi podatke iz drugih uradnih evidenc neposredno od upravljavcev teh evidenc, mora biti udeleženec s tem seznanjen.

C) Zbiranje podatkov in drugi postopki

12. člen **(izročanje listin)**

- (1) Javna listina, katere predložitev je predpisana, se v izvirniku ali v drugem veljavnem izvodu izroči pooblaščenim osebam oziroma pošlje izvajalcu po pošti.
- (2) Izvajalec izda potrdilo o izročeni listini, iz katerega mora biti razvidna vrsta listine, namen izročitve in datum prejema ter podpis pooblaščenih oseb, ki jo je prejela.
- (3) Če se listina pošlje po pošti, velja kot dokazilo o izročeni listini poštno potrdilo o priporočenih pošiljkah.

13. člen **(oblike veljavnih listin)**

- (1) Javna listina se lahko predloži v izvirniku, overjenem izvodu, overjenem prepisu ali overjeni kopiji, uradnem izpisu iz evidence ali uradnem odpravku listine.
- (2) Če se predloži izvirnik javne listine in neoverjene kopije oziroma prepis, pooblaščenca o sebi po ugotovitvi, da kopija ustreza izvirniku, izvirnik vrne in si o tem naredi uradni zaznamek o izročitvi listine.
- (3) Tuja javna listina, ki je po predpisih legalizirana, nostrificirana ali velja po zakonu, mednarodnem sporazumu ali konvenciji, katere podpisnica je Republika Slovenija, velja kot javna listina, izdana v naši državi.
- (4) Tuje šolsko spričevalo, ki je po predpisih nostrificirano, velja enako kot spričevalo, s katerim mu je z nostrifikacijsko odločbo priznana enakovrednost.
- (5) Tujo javno listino je treba predložiti v overjenem prevodu v slovenski jezik, če ni posebej predpisano drugače. Tujemu šolskemu spričevalu pa je treba priložiti odločbo o nostrifikaciji, ki jo izda organ, pristojen za nostrifikacijo tujega spričevala.

14. člen **(spreminjanje podatkov)**

- (1) Udeleženec je dolžan takoj sporočiti vsako spremembo osebnih podatkov, o katerih izvajalec vodi evidenco.
- (2) Izvajalec na zahtevo udeleženca nemudoma vnese spremembo, popravek ali dopolnitev podatka v ustrezni evidenci ter ga takoj začne uporabljati.

(3) V listinah, izdanih pred spremembo podatka v evidenci, se podatki ne smejo popravljati, spreminjati oziroma dopolnjevati.

(4) Podatki se vpisujejo v evidence po kronološkem zaporedju. Vpisani podatki se ne smejo v nobenem primeru zbrisati, zakriti ali popravljati, tako da niso več berljivi. Novi podatki, ki nadomestijo prejšnje, se vpišejo tako, da je mogoče preveriti prej napisane podatke. Ob vsaki spremembi podatka se v evidenci posebej označi datum spremembe podatka.

15. člen **(načini seznanjanja s podatki iz evidenc)**

(1) Izvajalec seznanja udeleženca s podatki iz evidenc na naslednje načine:

izda predpisano javno listino,

izda izpisek iz evidence,

izroči listino, ki je akt pristojnega organa izvajalca (sklep, določbo in podobno) ter ustno neposredno sporoča podatke iz evidenc oziroma omogoča vpogled vanje.

(2) Strokovni delavci izvajalca, ki so pooblaščen za dajanje podatkov iz evidenc na način, naveden v prejšnjem odstavku, lahko seznanjajo udeleženca le s podatki, ki se nanašajo nanje.

(3) Izvajalec lahko seznanjen s temi podatki tudi druge osebe, če so do njih po predpisih upravičeni.

(4) Če pooblaščen strokovni delavec udeleženca ali druge osebe, ki želi videti podatke iz evidence, osebno ne pozna, mora najprej ugotoviti njegovo identiteto in upravičenost.

(5) Pri vpogledu ali izpisu iz evidence se ne smejo videti podatki o drugih osebah, prav tako pri ustnem sporočanju podatkov ne smejo prisostvovati osebe, ki jim upravičenec tega ni izrecno dovolil.

(6) Pooblaščen oseba izvajalca lahko udeležencu daje podatke iz evidenc tudi po telefonu ali po drugih komunikacijskih sredstvih, če je bilo tako vnaprej dogovorjeno, vendar se mora prepričati o dejanski identiteti in upravičenju osebe, ki jih ji posreduje.

(7) Vsako poseganje v evidenco bodisi zaradi vnosa podatkov ali izpisa podatkov iz evidence mora biti ustrezno tehnično evidentirano tako, da je razvidno, kdo, kdaj in za kaj je uporabljal evidenco oziroma podatke iz nje.

16. člen **(izdajanje izpisov podatkov iz evidenc)**

(1) Izvajalec izdaja udeležencem podatke iz evidenc v obliki izpisa iz evidence, in sicer: nadomestne javne listine (spričevala, potrdila o izpitu in obvestila o učnem uspehu) in potrdila o statusu.

(2) Izvajalec posreduje podatke iz evidenc v obliki izpisa iz evidence drugim subjektom, če so v skladu z zakonom do njih upravičeni, vendar mora s tem seznaniti udeleženca izobraževanja in njegove starše, če je mladoleten.

III. JAVNE LISTINE **A) Vrste javnih listin**

17. člen **(vrste javnih listin)**

(1) Javne listine po tem pravilniku so:

javne listine o učnem uspehu, in sicer:

1. indeks,
2. potrdilo o izpitu,
3. spričevalo o končanem izobraževanju,
4. letno spričevalo,
5. spričevalo o zaključnem izpitu,
6. maturitetno spričevalo,
7. spričevalo o poklicni maturi,

javne listine o končanem izobraževanju, izpopolnjevanju in usposabljanju, in sicer:

1. potrdilo o izobraževanju,
2. potrdilo o izpopolnjevanju in
3. potrdilo o usposabljanju,

javne listine, ki jih izvajalec izdaja udeležencu za uveljavljanje pravic po drugih predpisih (v nadaljevanju: statusne listine), in sicer:

1. potrdilo o vpisu oziroma o statusu udeleženca in
2. potrdilo o izpisu.

(2) Pri zunanjem preverjanju znanja se izda potrdilo o izpitu, če ni posebej določena druga listina.

(3) Poleg javnih listin iz prejšnjih odstavkov tega člena izdajajo izvajalci še obvestilo o izpolnjevanju pogojev za vpis.

B) Postopek izdajanja javnih listin

18. člen

(pogoji in roki za izdajanje javnih listin o učnem uspehu)

Izvajalec izdaja javne listine o učnem uspehu, če so izpolnjeni predpisani pogoji in v določenih rokih, in sicer: indeks izda izvajalec, pri kateri se je udeleženec začel izobraževati ali pri kateri se je prvič prijavil za ugotavljanje in potrditev znanja ali pri kateri se je prvič prijavil k izpitu za pridobitev javnoveljavne listine, ob vpisu oziroma prijavi k izpitu; v indeks vpisujejo podatke vse organizacije za izobraževanje odraslih, pri katerih se udeleženec izobražuje oziroma pri katerih dokazuje svoje znanje z izpiti; potrdilo o izpitu v treh dneh po opravljanju izpita; potrdilo o izobraževanju, potrdilo o usposabljanju in potrdilo o izpopolnjevanju v treh dneh po končanem izobraževanju; spričevalo o končanem izobraževanju v sedmih dneh po opravljeni zadnji obveznosti po programu.

19. člen

(izdajanje statusnih javnih listin)

Javne listine o statusu udeležencev se izdajajo: potrdilo o vpisu se izda udeležencu takoj ob vpisu oziroma v treh dneh po zahtevku ter potrdilo o izpisu (izpisnica) takoj, ko se izpiše.

20. člen

(način izdaje javnih listin)

(1) Javne listine se izdajajo na obrazcih, ki jih določi minister.

(2) V javne listine se vpisujejo podatki iz ustreznih evidenc v skladu z zakonom in po določilih tega pravilnika.

(3) Če se izpiti opravljajo v daljših izpitnih obdobjih, se v spričevalu kot datum izdaje navede dan izteka izpitnega roka, v katerem je opravljal zadnji izpit.

(4) Spričevalo z istimi podatki izvajalec izda v izvorniku le enkrat.

(5) Ne glede na določbo iz prejšnjega odstavka lahko izvajalec izda spričevalo v dveh izvornih izvodih oziroma drug izvorni izvod na zahtevo upravičenca, če dokaže, da se za nadaljevanje izobraževanja ali zaposlitev v tujini zahteva izročitev izvorne listine.

(6) Javno listino v imenu izvajalca podpiše uradna oseba, ki ima pooblastilo za zastopanje v pravnem prometu, vpisano v sodni register v skladu z zakonom in ustanovitvenim aktom izvajalca, sopolpiše pa jo, če je v obrazcu listine tako predvideno, strokovni delavec oziroma druga pooblaščenca oseba.

(7) Pooblaščenca oseba izroči javno listino udeležencu, na katerega ime je izdana, zakonitemu ali pooblaščenemu zastopniku; ta mora s svojim podpisom v ustrezni evidenci potrditi prejem listine.

21. člen

(veljavnost javne listine)

Javna listina po tem pravilniku je veljavna, če je izdajatelj na njenem obrazcu vpisal vse predvidene podatke v skladu z zakonom in tem pravilnikom ter ustreznimi evidencami, in sicer:

1. podatke o izdajatelju te listine (ime izvajalca in sedež);
2. podatke o udeležencu, njegovem učnem uspehu oziroma pravicah, ki se mu priznajo s to listino;
3. podatke o vpisu v razvid javnoveljavnih programov vzgoje in izobraževanja pri pristojnem ministrstvu (številka in datum odločbe), kadar je to predvideno na obrazcu listine;
4. podatke o evidenčni številki listine oziroma podatkov v njej;
5. kraj in datum izdaje ter
6. ime, priimek in funkcijo podpisnika listine ter njegov lastnoročni podpis in pečat izdajatelja.

22. člen **(pristojnosti za izdajanje spričeval)**

- (1) Spričevalo izda izvajalec, pri katerem je bil udeleženec vpisan do izdaje spričevala.
- (2) Če je udeleženec pridobil ocene oziroma opravljal izpite pri različnih izvajalcih, spričevalo izda izvajalec, pri katerem je udeleženec opravil zadnji izpit oziroma pri katerem je bil nazadnje vpisan.
- (3) Izvajalec, ki izda spričevalo, vpiše podatke o uspehu pri predmetih, pri katerih je bil ocenjen pri drugem izvajalcu na podlagi potrdila o izpitu oziroma obvestila o uspehu, ki mu ga udeleženec predloži.
- (4) Izvajalec zaradi preverjanja podatkov zahteva izpis iz evidenc od izvajalca, pri katerem se je udeleženec izobraževal oziroma si pridobil ocene, ki jih je treba vpisati v spričevalo.
- (5) Če se udeleženec vzporedno izobražuje, se mu izda spričevalo za vsak program posebej, če pa se izobražuje po delu programa, se mu izda obvestilo o uspehu iz predmetov, iz katerih se njegovo znanje ocenjuje.

23. člen **(popravljanje napak v listini)**

- (1) Če se naknadno ugotovi, da so v izdani javni listini podatki napačni oziroma so v njem druge nepravilnosti, izvajalec pozove imetnika, da ji izroči listino zaradi postopka odpravljanja napak.
- (2) Če imetnik take listine v 3 mesecih po pozivu listine ne vrne oziroma se z izvajalcem ne sporazumeta o odpravi napake v listini, izvajalec lahko sproži sodni postopek za razveljavitev te listine pred sodiščem, pristojnim za upravne spore.
- (3) Če imetnik take listine sam predlaga odpravo listine zaradi napak ali pomanjkljivosti v njej, je izvajalec dolžan na njegovo zahtevo v 30 dneh ugotoviti dejansko stanje in v skladu s tem izvesti ustrezni postopek za odpravo te napake oziroma pomanjkljivosti, sicer lahko imetnik listine oziroma druga oseba, ki ima pravni interes, sproži sodni postopek za odpravo oziroma razveljavitev te listine pred sodiščem, pristojnim za upravne spore.
- (4) Ob dvomu o točnosti podatkov v javni listini velja domneva, da so podatki pravilni, če se ujemajo z evidenco, iz katere so povzeti, dokler se ne dokaže nasprotno; pri tem mora tisti, ki dvomi oziroma oporeka pravilnosti podatkov v javni listini, to dokazati.
- (5) Na podlagi odločitve o odpravi javne listine izvajalec izda upravičencu novo listino.
- (6) Nova listina ima pravni učinek od dneva, od katerega ima pravni učinek popravljena listina; če pa je za upravičenca neugodna, pa učinkuje od dneva vročitve nove listine.

24. člen **(razveljavitev spričevala)**

- (1) Če se naknadno, po izdaji spričevala pojavi utemeljen sum, da je udeleženec izobraževanja nezakonito opravljal izpit in si s tem nezakonito pridobil spričevalo oziroma oceno, vpisano v izdanem spričevalu, izvajalec oziroma drug pristojni organ v rokih in po postopku, določenem z zakonom o upravnem sporu, sproži sodni postopek pred sodiščem, pristojnim za upravne spore, zaradi razveljavitve ocene in izdanega spričevala in o tem nemudoma obvesti imetnika spričevala.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek postopek razveljavitve lahko izvede pristojni organ, če je tako določeno s posebnim predpisom.

(3) Na podlagi dokončne odločitve o razveljavitvi spričevala, je izvajalec dolžan izdati novo spričevalo, če so za to izpolnjeni predpisani pogoji.

25. člen **(nadomestno spričevalo)**

(1) Izvajalec mora udeležencu izdati nadomestno spričevalo, če dokaže, da je zaradi izgube, uničenja, poškodovanja ali odtujitve v Uradnem listu RS preklicana veljavnost izvirnika.

(2) Izvajalec izda nadomestno spričevalo na posebnem obrazcu v obliki izpisa iz evidence; ta mora poleg predpisanih podatkov vsebovati še klavzulo, da je to spričevalo nadomestno in enakovredno izvirniku, podatke o izpisu in izvirniku spričevala (številka in datum izdaje) ter oznako evidence, iz katere so podatki povzeti.

(3) Izdajatelj nadomestnega spričevala navede ime izvajalec oziroma pravnega naslednika, ki razpolaga z ustrežno evidenco, ne glede na to, kdo je bil oziroma kako se je imenoval izdajatelj izvirnika spričevala. Izpisek podpiše pooblaščen oseba izdajatelja in potrdi pristnost listine s pečatom izdajatelja.

(4) V evidenci o izdanih spričevalih in drugih listinah se vpišejo podatki o izdanem nadomestnem spričevalu in na podlagi predloženega dokazila podatki o preklicu izvirnika v Uradnem listu RS.

26. člen **(objava razveljavitve spričevala)**

(1) Če imetnik oziroma upravičenec izgubi spričevalo ali se njegovo spričevalo poškoduje, uniči ali odtuji oziroma ponaredi, mora nemudoma poslati zahtevek za objavo preklica veljavnosti spričevala v Uradni list Republike Slovenije.

(2) Če imetnik takega spričevala ne objavi preklica veljavnosti, ima to pravico storiti izdajatelj tega spričevala, če razpolaga z veljavnimi dokazili, vendar mora o tem obvestiti imetnika oziroma upravičenca do te listine.

(3) Izdajatelj spričevala po dokončnosti postopka, s katerim je spričevalo razveljavljeno, pošlje po uradni dolžnosti zahtevek za objavo preklica veljavnosti (razveljavitve) spričevala v Uradni list Republike Slovenije.

27. člen **(ravnanje z razveljavljenimi spričevali)**

Spričevalo, ki ga udeleženec vrne zaradi razveljavitve, izvajalec razveljavi tako, da ga prečrta oziroma preluknja in na sprednji strani označi, da je razveljavljeno, ter navede številko in datum izdaje akta, s katerim je spričevalo razveljavljeno in ime organa, ki ga je razveljavil. Če je mogoče, izvajalec na enak način razveljavi vse overjene izvode tega spričevala. Podatke o razveljavitvi nemudoma vnese v ustrezne evidence.

IV. DRUGA DOKUMENTACIJA

28. člen **(dokumentacija o izobraževalnem delu)**

(1) Izvajalec dokumentira potek izobraževalnega dela oziroma druge dejavnosti z dnevnikom dela, ki ga vodi za oddelek, letnik oziroma izobraževalno skupino in v katerem se evidentirajo osnovni podatki o oddelku, letniku oziroma izobraževalni skupini, o opravljenem izobraževalnem in drugem delu ter o sodelovanju udeležencev pri tem delu.

(2) Drugi dokumenti, s katerimi se preverja in ocenjuje znanje udeleženca, so izpitni testi, seminarske, raziskovalne ali druge naloge, izdelki oziroma storitve iz praktičnega pouka oziroma drugih dejavnosti in druga dokumentacija, s katero se ravna v skladu s pravili o varovanju izpitne tajnosti.

29. člen **(dokumenti organov organizacije za izobraževanje odraslih)**

(1) Organi izvajalca dokumentirajo delo s svojih zasedanj.

(2) Dokumentacija vsebuje vabila na zasedanja, zapisnike sej, dokumente o obravnavanih zadevah in druga gradiva, nastala v zvezi z njihovim delom.

(3) Strokovni delavci dokumentirajo svoje delo z letnimi načrti dela in pripravami na izobraževalno delo.

30. člen **(splošni dokumenti izvajalca)**

Izvajalec dokumentira načrt poteka dela in njegovo realizacijo oziroma splošne dogodke z naslednjimi splošnimi dokumenti:
letnim delovnim načrtom,
letnim poročilom o delu in
v kroniki.

V. SHRANJEVANJE IN VARSTVO DOKUMENTACIJE

31. člen **(roki hranjenja dokumentacije)**

(1) Izvajalec trajno hrani evidence, navedene v določbah 4. člena tega pravilnika.

(2) Dokumenti, iz katerih so zbrani oziroma vpisani podatki v uradne evidence (spisi, zapisniki, poročila, uradni zaznamki, akti organov in podobno), se hranijo še dve leti po vnosu podatkov v evidence, če s tem pravilnikom niso za posamezne dokumente določeni drugi roki.

(3) Dokumenti organov in splošni dokumenti izvajalec, ki se ne hranijo po predpisih o arhivskem gradivu, se hranijo še pet let od nastanka, razen kronike, ki se trajno hrani.

(4) Ne glede na določbe prejšnjih dveh odstavkov se dokumenti o zadevah, o katerih tečejo upravni oziroma sodni postopki, hranijo še dve leti po pravnomočnosti.

(5) Drugi dokumenti, ki nimajo narave arhivskega gradiva oziroma se podatki iz njih ne vpisujejo v predpisane evidence, se hranijo največ eno leto po njihovem nastanku, če s tem pravilnikom in z drugimi predpisi ni določeno drugače.

(6) Dokazne listine o izpolnjevanju pogojev za vpis se udeležencu vrnejo po končanem vpisnem postopku.

(7) Dokumenti o pisnem preverjanju znanja (izpitni testi, seminarske, raziskovalne ali druge naloge, izdelki oziroma storitve praktičnega pouka oziroma drugih dejavnosti in druga dokumentacija) se po vnosu podatkov o ocenjevanju oziroma ocenah v ustrezne evidence vmejo udeležencu na koncu šolskega leta oziroma po dokončanem postopku, če ni z drugimi predpisi določeno drugače; izvajalec jih lahko zadrži zaradi predstavitvenih, raziskovalnih ali podobnih namenov, če se tako sporazume z udeležencem.

32. člen **(arhiviranje)**

(1) Ne glede na roke shranjevanja, določene s tem pravilnikom, je izvajalec dolžan v rokih in po navodilih pristojnega arhiva odbrati gradivo iz dokumentacije, ki je arhivskega pomena.

(2) Dokumentacijo, ki jo izvajalec trajno hrani in dokumentacijo, ki jo hrani kot arhivsko gradivo do izročitve pristojnemu arhivu, mora arhivirati in varovati po predpisih o arhivskem gradivu in varstvu osebnih podatkov.

(3) Izvajalec lahko v soglasju z ustanoviteljem zagotovi in organizira arhiviranje in hranjenje dokumentacije zunaj svojih prostorov ali pa v skupnih prostorih za več izvajalcev na določenem območju.

33. člen **(prenosi dokumentacije in arhivov)**

(1) Če izvajalec spremeni sedež ali dejavnost, oziroma preneha opravljati dejavnost, v zvezi s katero vodi in hrani dokumentacijo ali preneha kot pravna oseba, mora ob prenehanju oziroma drugi spremembi sama oziroma njen ustanovitelj, stečajni upravitelj ali druga pooblaščen oseba zagotoviti varen prenos oziroma izročitev dokumentacije in arhivskega gradiva na določen nov sedež oziroma v upravljanje pravnemu nasledniku ali pa pristojnemu arhivu v skladu s predpisi o arhivskem gradivu.

(2) Če pristojni organ ne določi pravnega naslednika izvajalca oziroma njegove dokumentacije in arhivskega gradiva, je izvajalec oziroma njen ustanovitelj dolžan ob prenehanju izročiti to dokumentacijo pristojnemu arhivu.

34. člen
(ravnanje ob uničenju, izgubi ali odtujitvi dokumentacije)

Če pride do uničenja ali odtujitve evidenc in drugih dokumentov z osebnimi podatki iz dokumentacije, mora organizacija za izobraževanje odraslih oziroma njen pravni naslednik ali ustanovitelj oziroma upravitelj dokumentacije na zahtevo osebe, ki izkaže pravni interes po pridobitvi podatka iz evidenc oziroma izdaji ustrezne listine, v skladu z zakonom o upravnem postopku ugotoviti dejansko stanje in odločiti o pravici posredovanja podatkov oziroma izdaji ustrezne listine.

35. člen
(postopek po prenehanju shranjevanja podatkov)

(1) Izvajalec je dolžan zbrisati oziroma uničiti osebne podatke oziroma dokumente s osebnimi podatki, ki jim je potekel predpisani rok hranjenja, tako da ni več mogoče ugotoviti njihove vsebine oziroma jih ponovno uporabljati v skladu s predpisi o varovanju osebnih podatkov.

(2) Fizično uničenje se izvede komisijsko, o čemer se sestavi zapisnik o načinu uničenja, času in kraju ter predmetu uničenja ter navzočih članih komisije, ki je to izvedla.

(3) Izvajalec na enak način, kot je naveden v prejšnjih odstavkih tega člena, uniči tudi neveljavno, neuporabno oziroma poškodovano dokumentacijo.

36. člen
(pogoji in ukrepi varovanja podatkov)

(1) Izvajalec je dolžan varovati dokumentacijo in osebne podatke, vsebovane v evidencah, pri njihovem nastajanju, zbiranju, obdelovanju, shranjevanju, uporabi in posredovanju kot zaupno gradivo proti poškodovanju ali odtujitvi oziroma nepooblaščenemu dostopu in uporabi podatkov iz te dokumentacije v skladu s predpisi o varovanju osebnih podatkov in arhivskem gradivu.

(2) Za uresničevanje varovanja podatkov iz prvega odstavka tega člena je izvajalec dolžan s posebnim notranjim zaupnim aktom določiti osebe, pooblaščene za ravnanje s temi podatki, prostore in naprave, postopke in ukrepe ter opredeliti način izvedbe varovanja teh podatkov v skladu s predpisi o varovanju osebnih podatkov.

37. člen
(shranjevanje in varovanje obrazcev dokumentacije)

Izvajalec je dolžan obrazce dokumentacije hraniti kot strogo zaupno gradivo in voditi natančno evidenco o stanju in njihovi porabi.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

38. člen
(začetek uporabe novih obrazcev)

Dokumentacija, za katero so predpisani obrazci, se bo začela voditi oziroma izdajati na novih obrazcih po uveljavitvi ustreznih odredb o obrazcih te dokumentacije.

39. člen
(uporaba pravilnika)

(1) Do uvedbe oziroma uveljavitve novih obrazcev dokumentacije vodi izvajalec evidence in drugo dokumentacijo ter izdaja javne listine na veljavnih obrazcih, vendar sme v to dokumentacijo vpisovati le podatke, določene z zakonom, na način, določen s tem pravilnikom.

(2) Z uveljavitvijo tega pravilnika je izvajalec dolžan z dokumentacijo, ki je obstajala pred uveljavitvijo tega pravilnika, ravnati v skladu s tem pravilnikom.

40. člen
(uveljavitev pravilnika)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA

dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport

Gradiva in spletni naslovi:

- Strokovne podlage za pripravo osnutka ZIO, ACS, Ljubljana, 2008
http://arhiv.acs.si/porocila/Strokovne_podlage_za_pripravo_osnutka_zakona_o_izobrazevanju_odraslih.pdf
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju, Ljubljana, 2011
http://pefprints.pef.uni-lj.si/1195/1/bela_knjiga_2011.pdf
- Strokovne podlage za prenovu področnega in krovnega zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ACS, Ljubljana, 2015
http://arhiv.acs.si/ZIO/ZIO_strokovne_podlage_24122015.pdf
- Evalvacija programa osnove šole za odrasle, ACS, Ljubljana, 2012
http://arhiv.acs.si/porocila/Evalvacija_Osnovne_sole_za_odrasle.pdf
- Predlogi za sistemske ureditve središč po letu 2013, ACS, Ljubljana, 2013
http://arhiv.acs.si/porocila/Sistemsko_umescanje_ISIO_januar_2014.pdf
- Krajše poročilo o izvajanju dejavnosti središč ISIO v letu 2015, ACS, Ljubljana, 2015
http://arhiv.acs.si/porocila/povzetek_spremljanja_2015.pdf
- Evalvacija javno veljavnih programov za odrasle in programov usposabljanja strokovnih delavcev, ACS, Ljubljana, 2011
<http://www.acs.si/index.cgi?m=51&id=241>
- Raziskava spretnosti odraslih PIAAC v Sloveniji, OECD 2016
<http://www.oecd.org/skills/piaac/Skills-Matter-Slovenia-Slovenian-Version.pdf>